

Metodický pokyn

na použitie odborných výrazov pre oblasť informatizácie spoločnosti

Verzia 1.0

Referent: Ing. Bíro, tel.: 02/5958 2426

Číslo: MF/014235/2008-132

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri výklade pojmov v oblasti informatizácie vydáva na základe svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení neskorších zákonov v znení zákona č. 678/2006 Z. z. tento metodický pokyn.

Článok 1 PREDMET ÚPRAVY

Metodický pokyn sa zameriava na zhromaždenie najpoužívanejších odborných výrazov v oblasti informatizácie, ktoré sa používajú v procese tvorby legislatívnych materiálov, dokumentov na rokovanie vlády, koncepcií rozvoja a podobne za účelom zjednotenia pojmov a inkluzie týchto pojmov do právneho systému Slovenskej republiky.

Metodický pokyn je určený aj pre ďalších záujemcov zo širokej verejnosti, zaujímavých sa o význam pojmov používaných v oblasti informatizácie na Slovensku.

Pojmy v glosári sa excerptovali najmä z týchto druhov zdrojov:

- Platné právne predpisy vydané v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.
- Smernice vydané Európskou úniou a transponované do legislatívy Slovenskej republiky.
- Strategické materiály ohľadom informatizácie spoločnosti a informačno-komunikačných technológií verejnej správy.
- Ďalšie často používané pojmy v oblasti informatizácie.

Sprievodca glosárom

Pojmy v glosári pojmov sú usporiadané abecedne a sú organizované nasledovne (príklad):

Pojem:	certifikačný orgán
Anglický ekvivalent (nepovinný):	certification body
Odporúčaný text:	Nestranný vládny alebo mimovládny orgán, ktorý má potrebnú kompetenciu a zodpovednosť za vykonanie certifikácie v súlade s danými pravidlami postupu a riadenia. Certifikačný orgán môže vykonávať vlastné skúšanie a inšpekčné činnosti alebo dohliadať na tieto činnosti vykonávané v jeho mene inými orgánmi.
Oblasť, Zdroj pojmu:	informatizácia glosareu
Originálne znenie (nepovinné):	„Nestranný vládny alebo mimovládny orgán, ktorý má potrebnú kompetenciu a zodpovednosť za vykonanie certifikácie v súlade s danými pravidlami postupu a riadenia.“
Oblasť, Zdroj citácie:	bezpečnosť Zákon č.215/2004 Z. z.
Poznámka (nepovinná):	<i>Pozn.: V prípade, že je potrebné vysvetlenie, uvádza sa v tejto časti.</i>

Glosár kladie hlavný dôraz na vysvetlenie uvádzaného slovenského pojmu, pričom nemá ambíciu slúžiť ako slovensko-anglický prekladový slovník. V niektorých prípadoch sa uvádzajú aj anglické ekvivalenty, a to ako doplnková informácia s cieľom umožniť lepšie pochopenie významu slovenského pojmu. V niektorých prípadoch uvádza glosár pre jeden pojem viac definícií – rôzna terminológia je spôsobená najmä odlišnosťou oblastí jej použitia.

V prípade, že je definícia pojmu už použitá v existujúcej právnej norme alebo významnom zdrojovom dokumente a navrhovaný pojem sa od nej odlišuje, glosár v položke originálne znenie uvádza citáciu z odkazovanej normy, ktorá má väčšinou účelový charakter. Citácií môže byť aj viac ak existuje viac rozdielnych použití. Ak glosár iba upravuje originálne znenie, nie je potrebné duplicitne uvádzať zdroj pojmu a oblasť.

Glosár obsahuje aj významné skratky a názvy, ktoré sa často krát vyskytujú v dokumentoch súvisiacich s informatizáciou spoločnosti.

Článok 2

GLOSÁR POJMOV

@

@ (at; at sign)

Symbol (*hovorovo nazývaný aj zavináč*) používaný v e-mailových adresách, kde oddeľuje užívateľskú a hosťateľskú časť adresy.

IKT IDABC

ACC (adaptívne riadenie rýchlosti)

ACC (adaptive cruise control)

Elektronický systém prispôsobovania rýchlosti jazdy podľa podmienok okolo vozidla.

doprava VÚS

acquis communautaire

acquis communautaire

Súbor spoločných práv a povinností, ktorý je záväzný pre všetky členské štáty EÚ. Založený hlavne na Rímskej zmluve a doplnujúcich aktoch (Jednotný európsky akt, Zmluva o Európskej únii a pod.) a rozsiahlym súbore sekundárnej legislatívy, ktorý je z nich odvodený. Vzťahuje sa najmä na jednotný trh a na 4 slobody s ním spojené (voľný pohyb tovaru, osôb, kapitálu a poskytovania služieb), podlieha spoločnej politike (poľnohospodárska, obchodná, hospodárska súťaž, dopravná a pod.) a prijíma opatrenia na podporu najmenej rozvinutých regiónov a sociálne najslabších vrstiev obyvateľstva.

leg glosareu

ADAS (zdokonalený systém na podporu vodiča)

ADAS (advanced driver assistance system)

Technické zariadenia vo vozidle určené na podporu vodiča a zvýšenie bezpečnosti pri jazde vozidla.

doprava VÚS

administratívny styk

Odoslanie, prijatie alebo potvrdenie odoslania, alebo potvrdenie prijatia elektronického dokumentu podpísaného platným zaručeným elektronickým podpisom medzi orgánmi verejnej moci alebo orgánmi verejnej správy, alebo medzi orgánom verejnej moci a fyzickou osobou, alebo medzi orgánom verejnej správy a fyzickou osobou, alebo medzi orgánom verejnej moci a

právnickou osobou, alebo medzi orgánom verejnej správy a právnickou osobou.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

adresa pobytu

address of residence

Súbor údajov o pobyte fyzickej osoby, do ktorého patria názov ulice, orientačné, prípadne súpisné číslo domu, názov obce, prípadne názov časti obce, prípadne poštové smerovacie číslo, názov okresu, názov štátu.

Informatizácia MF

„Súbor údajov o pobyte fyzickej osoby, do ktorého patria názov ulice, orientačné, prípadne súpisné číslo domu, názov obce, prípadne názov časti obce, poštové smerovacie číslo, názov okresu, názov štátu.“

Zákon č. 428/2002 Z. z.

Pozn.: V citovanej norme sa pojem uvádza iba pod názvom „adresa“. Pod pojmom sa rozumie najmä adresa trvalého alebo prechodného pobytu.

adresná informácia

addressed information

Informácia určená konkrétnemu užívateľovi informácii na základe jej spracovania podľa zadaného užívateľského profilu.

informatizácia Term. a výkl. slovník

adware

adware, advertising-supported software

Ľubovolný softvér, ktorý po svojom nainštalovaní alebo počas svojho používania automaticky prehráva, zobrazuje alebo načítava reklamný materiál na počítač.

informatizácia MF

agenda

agenda

Konkrétna vecná oblasť príslušného úseku správy, ktorú vybavuje povinná osoba v súlade s kompetenciami, podmienkami a postupmi, ustanovenými osobitnými predpismi.

egov MF

AID (automatické zisťovanie incidentov)

AID (automatic incident detection)

Elektronické komunikačné systémy na rýchlu lokalizáciu nehôd alebo mimoriadnych udalostí v cestnej sieti.

doprava VÚS

akreditovaná certifikačná autorita

[accredited certification authority](#)

Certifikačná autorita, ktorá poskytuje akreditované certifikačné služby a ktorá má na poskytovanie týchto služieb akreditáciu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

akreditovaná certifikačná služba

[accredited certification service](#)

Služba zabezpečujúca najmä vydávanie kvalifikovaných certifikátov, zrušovanie platnosti kvalifikovaných certifikátov, poskytovanie zoznamu zrušených kvalifikovaných certifikátov, potvrdzovanie existencie a platnosti kvalifikovaných certifikátov, vyhľadávanie a poskytovanie vydaných kvalifikovaných certifikátov a vydávanie a overovanie časových pečiatok.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

aktívum

[asset](#)

Dôležitá informácia a dokumentácia, zmluva, programové vybavenie, technické zariadenie, poskytovaná služba, kvalifikovaní ľudia, dobré meno povinnej osoby a ďalšie skutočnosti, ktoré považuje povinná osoba za citlivé.

bezp MF

aktívum informačného systému

[information system asset](#)

Hmotný a nehmotný majetok; všetko, čo má pre majiteľa informačného systému hodnotu.

bezp VÚS

algoritmus

[algorithm](#)

Súhrn úkonov slúžiacich na účelné vykonanie určitého procesu; definovaný postup plnenia určitých operácií podľa stanoveného poriadku, umožňujúci riešiť daný problém konečným počtom úkonov.

VT VÚS

anonymizovaný údaj

[anonymised data](#)

Údaj upravený spôsobom, ktorý vylučuje priamy odkaz na dotknutú osobu alebo iný konkrétny zdroj.

ochrana KTD; VÚS

„Osobný údaj upravený do takej formy, v ktorej ho nemožno priradiť dotknutej osobe, ktorej sa týka.“

428/2002

aplikácia

[application](#)

Počítačový program pomáhajúci užívateľovi pri uskutočňovaní činnosti určitého typu, napríklad manipulovať s textami, číslami, grafikou a pod. Aplikácie sa môžu združovať do aplikačných balíkov umožňujúcich vyšší výkon, napr. v oblasti spracovania textu.

IKT Wikipedia SK

aplikačný program

Pozri aplikácia.

IKT VÚS

architektúra e-governmentu

[e-government architecture](#)

Základné stavebné komponenty elektronickej verejnej správy, ich usporiadanie a súvisiace štandardy upravujúce najmä interoperabilitu a bezpečnosť.

egov VÚS

archivačná záloha

Zálohovanie určených skupín údajov na dátový nosič, ktoré sa vykonáva za dlhšie časové obdobie. Archivačná kópia slúži najmä na spätné zistenie, v akom stave boli údaje v určitom čase.

bezp MF; Výnos MDPT SR zo 14. júla 2006 č. 1706/M-2006 Z. z.

asymetrické šifrovanie

[asymmetric encryption](#)

Systém šifrovania, pracujúci s dvoma nerovnakými kľúčmi, z ktorých zostáva utajený (tzv. privátny kľúč) a druhý sa zverejňuje (tzv. verejný kľúč). Privátny kľúč slúži výhradne na šifrovanie a verejný kľúč výhradne na odšifrovanie.

ochrana VÚS, MF

asynchrónne učenie

[asynchronous learning](#)

Akákoľvek udalosť v učení, v ktorej došlo k časovému posunu. Toto umožňuje študujúcim, aby sa vyučovania zúčastňovali podľa svojho rozvrhu a mohli sa fyzicky nachádzať na rôznych miestach. Môže mať formu korešpondenčného kurzu alebo využívať internet.

elearning euser

audio streaming

[audio streaming](#)

Priame prehrávanie zvukového záznamu v reálnom čase počas elektronického prenosu prostredníctvom elektronických sietí ako napr. internet.

IKT MF

audio súbor

[audio file](#)

Elektronický súbor určený na uchovávanie zvuku.

IKT MF

audit bezpečnosti informačného systému

[information security audit](#)

Nezávislé odborné posúdenie spoľahlivosti a celkovej bezpečnosti informačného systému z hľadiska zabezpečenia dôvernosti, integrity a dostupnosti spracúvaných údajov.

bezpečnosť VÚS

„Nezávislé odborné posúdenie spoľahlivosti a celkovej bezpečnosti informačného systému z hľadiska zabezpečenia dôvernosti, integrity a dostupnosti spracúvaných osobných údajov.“

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

autenticita

[authenticity](#)

Pravosť vyjadrenia vôle alebo konania v tom zmysle, že osoba je skutočne osobou, za ktorú sa vydáva.

egov VÚS

autentifikácia

[authentication](#)

Pozri autentizácia.

egov VÚS

autentizácia

[authentication](#)

Postup nutný na overenie (dokázanie alebo zistenie) autenticity entity (subjektu, objektu, procesu, systémov, informačných štruktúr a pod.).

bezp Metodická príručka; VÚS

autentizácia užívateľa

[user authentication](#)

Overenie totožnosti užívateľa podľa požadovanej miery záruky na princípe porovnania prístupového identifikátora užívateľa s hodnotou, ktorá je uložená v prístupovom prostriedku.

bezp Vyhláška č.339/2004 Z. z.

autorizácia

[authorisation](#)

Určenie, že daný subjekt je dôveryhodný a oprávnený na vykonávanie definovanej činnosti.

informatizácia VÚS

„Poverenie štátneho orgánu alebo právnickej osoby na vykonávanie činnosti pri certifikácii.“

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

Pozn.: V citovanej norme sa pojem uvádza pre špecifický účel.

AVI (automatická identifikácia vozidla)

[AVI \(automatic vehicle identification\)](#)

Systém umožňujúci jednoznačné určenie vozidla pomocou elektronických identifikačných signálov (napr. pri výbere poplatkov, hľadaní odcudzených vozidiel a pod.).

doprava VÚS

AVL (automatická lokalizácia vozidla)

[AVL \(automatic vehicle location\)](#)

Elektronický systém zisťovania geografickej polohy vozidla založený na technológiách GNSS, GPRS/GSM a internete.

doprava VÚS

B2B

[B2B \(Business To Business\)](#)

Marketingová stratégia, ktorá zahŕňa výmenu tovarov alebo služieb medzi komerčnými subjektmi.

eobchod Wikipedia EN

B2C

[B2C \(Business To Consumer\)](#)

Činnosti komerčných subjektov s cieľom poskytovať spotrebiteľom tovary alebo služby.

eobchod Wikipedia EN; VÚS

bezpečné zariadenie na vyhotovenie elektronického podpisu

Prostriedok na vyhotovenie elektronického podpisu, ktorý spĺňa požiadavky podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorý slúži na vyhotovovanie zaručených elektronických podpisov.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

bezpečné / bezpečnostné zariadenie na vyhotovovanie časovej pečiatky

Technické zariadenie a programové vybavenie, ktoré spĺňa požiadavky podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a prostredníctvom ktorého možno na základe časového údajov, elektronického dokumentu a na tento účel určeného súkromného kľúča vyhotoviť časovú pečiatku daného elektronického dokumentu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

bezpečnosť informačnej technológie

Pozri informačná bezpečnosť.

bezp

bezpečnosť sietí a informácií

network and information security

Pozri informačná a sieťová bezpečnosť.

bezp Nariadenie(ES) č. 460/2004

bezpečnostná analýza

security analysis

Zisťovanie rizík informačného systému s cieľom navrhnúť spôsob jeho maximálneho zabezpečenia.

bezp VÚS

bezpečnostná politika

security policy

Základné požiadavky za účelom zabezpečenia informačnej bezpečnosti a súvisiace záväzky jednotlivých subjektov. Uvedené požiadavky sú definované vo forme dokumentu, schváleného a vydaného príslušným subjektom.

bezp MF

„Základné požiadavky na ochranu citlivých informácií a záväzky jednotlivých subjektov vo vzťahu k bezpečnosti.“

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

bezpečnostné opatrenie

Technický, personálny alebo administratívny prvok ochrany, ktorého účelom je udržiavať bezpečný a spoľahlivý výkon bezpečnostnej politiky.

bezp MF

„Technický, personálny alebo administratívny prvok ochrany, ktorého účelom je udržiavať bezpečný a spoľahlivý výkon certifikačných činností.“

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

bezpečnostné smernice

Predpisy akreditovanej certifikačnej autority, ktoré rozpracúvajú ustanovenia bezpečnostného zámeru do procedúr a pracovných postupov záväzných pre všetkých zamestnancov certifikačnej autority.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

Pozn.: Za účelom všeobecného použitia je ekvivalentným pojmom bezpečnostná politika; bezpečnostné smernice ponechávame v tvare špecifickom pre oblasť certifikácie.

bezpečnostný incident

security incident

Úmyselné využitie zraniteľného miesta k spôsobeniu škôd/strát na aktívach informačného systému, alebo neúmyselné vykonanie akcie, ktorej výsledkom je škoda na aktívach.

bezp Metodická príručka

„Akýkoľvek spôsob narušenia bezpečnosti informačných systémov a sietí povinnej osoby, ako aj akékoľvek porušenie bezpečnostnej politiky a súvisiacich pravidiel.“

egov MF

bezpečnostný mechanizmus

Logický postup alebo algoritmus, ktorý technicky (HW), logicky (SW), fyzicky alebo administratívne implementuje bezpečnostnú funkciu.

bezp Metodická príručka; VÚS

bezpečnostný projekt

Predpis akreditovanej certifikačnej autority, ktorý určuje spôsob ochrany výkonu certifikačných činností a ochrany produktu pre elektronický podpis prostredníctvom bezpečnostných opatrení.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

bezpečnostný zámer

Požiadavky na ochranu informácií zhromažďovaných, vytváraných, spracúvaných, prenášaných alebo ukladaných v súvislosti s poskytovaním certifikačných služieb.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

Biela kniha

White Paper

Súbor návrhov praktických opatrení Európskej komisie v danej strategickej oblasti, nasledujúci obvykle po Zelenej knihe.

EU VÚS

BIFO

Bezvýznamový identifikátor fyzickej osoby (BIFO) s týmito vlastnosťami:

- neobsahuje žiadnu informáciu, z ktorej by bolo možné akýmkoľvek spôsobom spätne odvodiť údaj charakterizujúci identifikovanú osobu,

- pozostáva z reťazca znakov, ktorý umožňuje samoopravné a kontrolné funkcie (číselný reťazec, abecedné znaky atď.),

- štruktúra identifikátora je vhodná na využívanie v identifikačných a autentizačných prostriedkoch (napr. identifikačné čipové karty),

- umožňuje rozlíšenie od identifikátora založeného na rodnom čísle.

egov MV; VÚS

Pozn.: Pozri JIFO. Mal by sa používať ako základný dokladový identifikátor fyzickej osoby (rodný list, občiansky preukaz, pas, identifikačná karta cudzinca, kvalifikovaný certifikát a podobne).

biometrický údaj

[biometric data](#)

Osobný údaj fyzickej osoby, napr. odtlačok prsta, odtlačok dlane, analýza deoxyribonukleovej kyseliny, profil deoxyribonukleovej kyseliny, na základe ktorého je táto osoba jednoznačne a nezameniteľne určiteľná.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.; VÚS

bit

[bit; binary digit](#)

Najmenšia, základná jednotka informácie pre digitálne prostredie.

IKT MF

„Označenie pre dvojkovú číslicu (0,1), skratka anglického výrazu *binary digit* (dvojková číslica).“

VT Term. a výkl. slovník

„Jednotka elementárnej informácie.“

VT Term. a výkl. slovník

bitmapa

[bitmap](#)

Rastrový obrázok, v ktorom je scéna zobrazená prostredníctvom dvojrozmerného pravouhlého rastra hodnôt, ktoré sú interpretované ako farby. Rastrové obrázky sú uchovávané v súboroch so špecifickým formátom.

VT VÚS

Blind Friendly; Blind Friendly Web

Projekt na podporu prístupnosti webu, ktorého cieľom je sprístupnenie informácií a služieb zdravotne znevýhodneným občanom vo všetkých oblastiach informačno-komunikačných technológií.

informatizácia MF

BMP

[BMP \(bitmap format\)](#)

Jednoduchý proprietárny formát pre grafické súbory s využitím bitmapy.

IKT MF

Pozn.: súbor sa označuje koncovou príponou *.bmp*.

blokovanie osobných údajov

Uvedenie osobných údajov do takého stavu, v ktorom sú neprístupné a je zabránené akejkolvek manipulácii s nimi.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

brána; sieťový priechod

[gateway](#)

Hardvérové zariadenie s príslušným softvérovým vybavením určené na prepájanie rôznych komunikačných sietí a komunikačných štandardov.

tel Term. a výkl. slovník; VÚS

bunka

[cell](#)

Priestor obsluhovaný jednou základňovou stanicou v mobilnej komunikačnej sieti.

tel VÚS

byte; bajt

[byte](#)

Jednotka pamäti, najčastejšie pozostávajúca z ôsmich bitov.

VT Wikipedia EN

centrálny číselník

Centrálne, prostredníctvom informačného systému verejnej správy, vedený číselník.

egov MF

centrálny register

[central register](#)

Centrálne, najmä prostredníctvom informačného systému verejnej správy, vedený register.

egov civil gov

certifikácia

[certification](#)

Postup, ktorým sa overuje a osvedčuje, že konkrétny produkt vyhovuje technickému štandardu alebo konkrétnej požiadavke. Overenie spravidla vykonáva nezávislý orgán.

informatizácia MF

„Činnosť, ktorou sa overuje a osvedčuje, či technický prostriedok, prostriedok šifrovanej ochrany informácií, mechanický zábranný prostriedok alebo technický zabezpečovací prostriedok je spôsobilý chrániť utajované skutočnosti.“

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

„Postup, ktorým spoločnosť poskytne alebo dostane potvrdenie o tom, že konkrétny produkt vyhovuje technickému štandardu. Overenie môže vykonať nezávislý orgán.“

informatizácia glosareu

certifikačná autorita

[certification authority](#)

Poskytovateľ certifikačných služieb, ktorý spravuje certifikáty a vykonáva certifikačnú činnosť.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

„Výkon funkcie spojenej s vydávaním a overovaním digitálnych certifikátov verejných kľúčov používaných v asymetrických šifrových systémoch.“

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

Pozn.: Definícia uvádzaná v zákone č. 215/2004 Z. z. je špecifická pre oblasť utajovaných skutočností.

certifikačná činnosť

Poskytovanie certifikačných služieb, prijímanie žiadostí o vydanie certifikátu, vedenie evidencie, prevádzka potrebných technických zariadení a iná činnosť potrebná na zabezpečenie poskytovania certifikačných služieb.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

certifikačná služba

Služba zabezpečujúca najmä vydávanie certifikátov, zrušovanie platnosti certifikátov, poskytovanie zoznamu zrušených certifikátov, potvrdzovanie existencie a platnosti certifikátov, vyhľadávanie a poskytovanie vydaných certifikátov.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

certifikačný orgán

[certification body](#)

Nestranný vládny alebo mimovládny orgán, ktorý má potrebnú kompetenciu a zodpovednosť za vykonanie certifikácie v súlade s danými pravidlami postupu a riadenia. Certifikačný orgán môže vykonávať vlastné skúšanie a inšpekčné činnosti alebo dohliadať na tieto činnosti vykonávané v jeho mene inými orgánmi.

informatizácia [glosareu](#)

certifikát

[certificate](#)

Elektronické osvedčenie, ktoré spája údaje na overenie podpisu s osobou a potvrdzuje totožnosť tejto osoby.

„Elektronické osvedčenie, ktoré spája dáta na overenie podpisu s osobou a potvrdzuje totožnosť tejto osoby.“

epodpis [Smernica 1999/93/ES](#)

certifikát verejného kľúča

[public key certificate](#)

Elektronický dokument, ktorým vydavateľ certifikátu potvrdzuje, že v certifikáte uvedený verejný kľúč patrí osobe, ktorej je certifikát vydaný.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

cezhraničný tok osobných údajov

Prenos osobných údajov mimo územia Slovenskej republiky subjektom so sídlom alebo s trvalým pobytom v cudzine alebo ich výmena s týmito subjektami.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

cieľový kód siete

[network destination code](#)

Voliteľné kódové pole v číslovacom pláne E.164, ktoré identifikuje cieľovú sieť obsluhujúcu volaného účastníka. V rámci národného cieľového kódu NDC plní funkciu výberu cieľovej siete. Môže to byť jedna dekadická číslica alebo kombinácia dekadických číslic, ktorá neobsahuje žiadne rozlišovacie číslo.

tel [Opatrenie TÚSR č. O-14/2007](#)

cieľový kód služby

[service destination code](#)

Číslo, ktoré identifikuje požadovanú službu dostupnú cez verejnú elektronickú komunikačnú sieť; pozostáva z viacerých číslic.

tel [Opatrenie TÚSR č. O-14/2007](#)

citlivá informácia

[sensitive information](#)

Neverejná informácia, ktorá vyžaduje ochranu, pretože jej neoprávnené zverejnenie, použitie, zmena, strata alebo zničenie by mohlo spôsobiť škodu osobe alebo inštitúcii, ktorej sa týka.

ochrana [KTD](#)

citlivé dáta; údaje

[sensitive data](#)

Údaje, ktoré vyžadujú ochranu, pretože ich neoprávnené zverejnenie, použitie, zmena, strata alebo zničenie môže spôsobiť škodu ich majiteľovi alebo právnickej alebo fyzickej osobe, ktorej sa týkajú.

bezp [VÚS, MF](#)

CIWIN

[CIWIN \(Critical Infrastructure Warning Information Network\)](#)

Varovná informačná sieť kritickej infraštruktúry; sieť EÚ na pomoc členským štátom, inštitúciám EÚ, vlastníkom a prevádzkovateľom kritickej infraštruktúry pri výmene informácií o spoločných ohrozeniach, zraniteľnostiach a náležitých opatreniach a stratégiách na zníženie rizika pri podpore ochrany kritickej infraštruktúry.

bezp [COM \(2004\) 0702](#)

cookie

[cookie](#)

Správa alebo odkaz odoslaný z prehliadača webového serveru. Účelom takýchto správ je identifikovanie užívateľa a možné pripravenie nastavenia web stránky podľa jeho potrieb a nárokov.

IKT MF

CSV

[CSV \(comma separated value format\)](#)

Formát určený pre výmenu údajov medzi tabuľkovými kalkulátormi.

IKT MF

Pozn.: súbor sa označuje koncovkou .csv.

časová pečiatka

[time stamp](#)

Informácia pripojená alebo inak logicky spojená s elektronickým dokumentom, ktorá umožňuje jednoznačne identifikovať dátum a čas, kedy bola vyhotovená.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

čiarový kód

[Bar Code](#)

Obdĺžnikové zoskupenie rovnobežne usporiadaných čiar a medzier podľa pravidiel kódovania pre daný symbol tak, aby sa zakódované údaje dali čítať strojom. Najčastejšie sa používajú štandardizované GS1 kódy (EAN, UPC, GS1-128, ITF-14, GS1 DataBar) v dodávateľsko-odberateľskom reťazci.

IKT

číselník

Zoznam prípustných hodnôt údajového prvku obvykle vo forme dvojíc kódovaného údaja a hodnoty jeho kódu.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

číslovací plán

[numbering plan](#)

Špecifikácia formátu a štruktúry čísel používaných v tomto pláne; typicky pozostáva z dekadických číslíc rozdelených do skupín za účelom identifikácie špecifických prvkov používaných na identifikáciu, smerovanie a tarifovanie. Číslovací plán nezahŕňa prefixy a iné doplnujúce informácie požadované na úplnú voľbu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

DAB (digitálne rozhlasové vysielanie)

[DAB \(digital audio broadcasting\)](#)

Rozhlasové vysielanie prostredníctvom digitálnych rádiových signálov, s veľkou odolnosťou proti rušeniu.

tel VÚS

dáta na overenie podpisu

[signature-verification-data](#)

Dáta, ako napr. kódy alebo verejné šifrovacie kľúče, ktoré sa používajú na účely overenia elektronického podpisu.

epodpis Smernica 1999/93/ES

dáta na vytvorenie podpisu

[signature-creation data](#)

Jedinečné dáta, ako napr. kódy alebo súkromné šifrovacie kľúče, ktoré používa podpisovateľ na vytvorenie elektronického podpisu.

epodpis Smernica 1999/93/ES; VÚS

dáta; údaje

[data](#)

Reprezentácia informácií formalizovaným spôsobom vhodným na komunikáciu, interpretáciu a spracovanie.

informatizácia ISO 1087-2:2000

Pozn.: Pre elektronickú podobu informácií sa väčšinou používa výraz *dáta*, ktorý vznikol poslovenčením anglického výrazu; tento výraz je však ekvivalentný resp. zameniteľný s výrazom *údaje*.

databáza; databáza údajov

[database](#)

Súbor dátových objektov v elektronickej forme uložených spoločne podľa rovnakej schémy a sprístupňovaných elektronicke. Za databázu sa nepovažuje počítačový program, použitý pri zhotovení alebo prevádzke databázy.

IKT MF

„Súbor nezávislých diel, údajov alebo iných materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a jednotlivito prístupných elektronickeými alebo inými prostriedkami. Za databázu sa nepovažuje počítačový program použitý pri zhotovení alebo prevádzke databázy prístupnej elektronickeými prostriedkami.“

IKT Zákon č. 618/2003 Z. z.

„Súbor dátových objektov v elektronickej forme uložených spoločne podľa rovnakej schémy a sprístupňovaných počítačom.“

VT ISO 690-2:2000:3.5

databázová transakcia

[database transaction](#)

Jednotka interakcie s databázou alebo jej ekvivalentom, ktorá sa spracúva koherentným a spoľahlivým spôsobom nezávisle od iných transakcií a ktorá sa ako celok musí zrealizovať úplne alebo sa zrušiť. V ideálnom prípade zaručuje databáza pre každú transakciu tieto vlastnosti: atomizovanie, konzistenciu, oddelenie a trvácnosť.

IKT Wikipedia EN

Pozn.: Wikipedia uvádza namiesto pojmu „databáza“ pojem „databázový systém“.

dátová / údajová entita

[data entity](#)

Typ dátového objektu (napr. fyzická osoba, právnická osoba, nehnuteľnosť atď.) spolu s informáciami charakterizujúcimi tento objekt.

egov MF

dátový nosič; nosič dát

[data carrier](#)

Pevné médium ako napr. optický disk alebo hard disk, určené alebo použité na uloženie alebo prenos množiny údajov či informácií.

IKT MF

„Fyzikálny nosič (hmota, energia) určený alebo použitý na uloženie alebo prenos množiny údajov či informácií.“

IKT KTD

dátový / údajový objekt

[data object](#)

Jednotlivý údaj, vzájomne súvisiaca skupina údajov, nezávislé diela alebo materiály v elektronickej forme.

informatizácia MF

dátový okruh

[data circuit](#)

Dvojica združených prenosových kanálov poskytujúcich prostriedky pre obojsmerný prenos dát.

tel KTD

dátový prvok

Jednotka údajov, ktorá je jednoznačne a nedeliteľne špecifikovaná prostredníctvom súboru atribútov t.j. vlastností dátových objektov alebo údajových entít.

egov MF

Pozn.: Dátový prvok je základom dátových štandardov, rozlišujeme jednoduché a zložené prvky.

dátový spoj

[data link](#)

Časť dvoch koncových dátových zariadení, ktoré sú riadené protokolom a spolu s prepojovacím dátovým okruhom umožňujú prenos dát.

tel KTD

digitálna sieť

[digital network](#)

Sieť, v ktorej prenos a spojovanie prebieha pomocou digitálnych signálov.

tel VÚS

digitálne práva

[digital rights](#)

Ochrana intelektuálnych vlastností a kopírovacích práv aplikovaná na elektronické produkty, ako sú softvér, multimediálne aplikácie, obsah v digitálnej forme a pod.

elearning *elearningeu*

digitálny certifikát

[digital certificate](#)

Elektronické potvrdenie slúžiace na priradenie verejného podpisového kľúča ku konkrétnemu subjektu a potvrdzujúce jeho identitu.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

digitálny dokument

[digital document](#)

Číselné kódovaný dokument.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

Pozn.: Pozri aj elektronický dokument.

digitálny odtlačok dokumentu

Číslo vypočítané z dokumentu pomocou hašovacej funkcie.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

digitálny podpis elektronického dokumentu

Výsledok transformácie digitálneho odtlačku daného elektronického dokumentu pomocou algoritmu na vyhotovenie elektronického podpisu a súkromného kľúča podpisujúceho.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

digitálna priepasť

[digital divide](#)

Riziko, že niektoré osoby a sociálne skupiny môžu byť vylúčené z informačnej spoločnosti.

elearning *elearningeu*

digitálny signál

[digital signal](#)

Nespojitý signál obsahujúci konečný počet definovaných diskretných hodnôt v pravidelne sa opakujúcich intervaloch, ktorý vzniká pri kódovaní analógového signálu.

tel VÚS

disparita

[disparity](#)

Hlavná prekážka, bariéra, ktorú treba prekonať na dosiahnutie cieľa stratégie.

informatizácia NSRR

dištančné učenie

[distance learning](#)

Učenie, v ktorom sa lektor a študenti nachádzajú fyzicky na rôznych miestach. Môže byť synchronne alebo asynchronne. Môže obsahovať korešpondenciu, obrazové alebo družicové vysielanie alebo využívať internet.

elearning *euser*

dobrovoľná akreditácia

voluntary accreditation

Každé povolenie, ktoré upravuje osobitné práva a povinnosti pri poskytovaní certifikačných služieb, ktoré na žiadosť príslušného poskytovateľa certifikačných služieb udeľuje verejný alebo súkromný orgán, poverený vypracovaním takých práv a povinností a dohľadom nad ich dodržovaním, keď poskytovateľ certifikačných služieb nemá právo vykonávať práva vyplývajúce z povolenia, pokiaľ nedostal rozhodnutie orgánu.

epodpis *Smernica 1999/93/ES*

dokument

document

Každý obsah na akomkoľvek médiu (napísaný na papieri alebo uložený v elektronickej forme alebo ako hlasový, vizuálny alebo audiovizuálny záznam).

ochrana *Smernica 2003/98/ES; VÚS*

„*Lubovoľná konečná neprázdna postupnosť znakov.*“

epodpis *Zákon č. 215/2002 Z. z.*

doména

domain name; domain

Identifikácia subjektu alebo množiny subjektov v sieti internet, pričom sú domény definované podľa IP adres. Všetky technické prostriedky zdieľajúce spoločnú IP adresu využívajú tú istú doménu.

IKT *Wikipedia SK, MF*

doména druhej úrovne

second level domain

Doména, ktorá sa nachádza v názve domény priamo naľavo od domény najvyššej úrovne, t.j. vľavo od poslednej bodky.

IKT *Wikipedia EN, MF*

Prikladom je napr. „wikipedia“ v doméne „wikipedia.sk“. Existujú aj domény tretej a nižšej úrovne, ktoré sa zvyknú nazývať aj subdomény, pre potreby tvorby politik a legislatívy však nie sú podstatné.

doména najvyššej úrovne; doména prvej úrovne

top level domain; TLD;

Posledná časť plne kvalifikovaného názvu domény t.j. časť nasledujúca za poslednou bodkou.

IKT *Wikipedia SK, MF*

Vo všeobecnosti sa domény prvej úrovne rozdeľujú na ccTLD – domény určené pre štáty (v našom prípade .sk, pozri doména najvyššej úrovne kódu krajiny) a gTLD – generické domény (napr. .com, .net). Tento pojem sa niekedy pre potreby štátu používa v zmysle ccTLD, v prípade potreby uvádzať gTLD sa použije pojem generická doména najvyššej úrovne.

doména najvyššej úrovne kódu krajiny; TLD kódu krajiny

country code top level domain; ccTLD;

Unikátna doména najvyššej úrovne, ktorá je ako kódové označenie priradená pre jednotlivé štáty alebo závislé teritória (ak nespĺňajú podmienky samostatného štátu).

IKT *Wikipedia SK, MF*

Pre potreby SR je pridelená .sk. Väčšinou je kód krajiny určený podľa ISO 3166, existuje však niekoľko výnimiek.

doménové pirátstvo

cybersquatting

Vo všeobecnosti označuje postup registrovania domén, ktorých dostupnosť je sporná.

IKT *Oznámenie COM(2007) 385, MF*

Pozn.: Väčšinou tzv. doménový pirát ponúka takto získané domény oprávnenému vlastníkovi za zvýšenú cenu.

doménový systém

domain name system; DNS

Internetová služba, ktorá prekladá textové názvy domén na IP adresy.

IKT *MF*

dopravná telematika

Integrovanie informačnej a komunikačnej technológie s dopravným inžinierstvom tak, aby sa na existujúcej infraštruktúre komunikácií zvýšili prepravné výkony, bezpečnosť a psychická pohoda cestujúcich.

doprava *Pribyl*

doručovací adresa

Podateľňa úradu alebo elektronická doručovacia adresa.

egov *VÚS*

dostupnosť

availability

Pomer celkového času z celého časového intervalu, počas ktorého možno funkčnú jednotku (systém, údaj, služba a pod.) používať, k celému zvolenému časovému intervalu.

informatizácia *Wikipedia EN; VÚS*

Pozn. 1: Dostupnosť 100/168 znamená, že jednotku možno používať 100 hodín za týždeň. Typická dostupnosť sa špecifikuje v decimálnych zlomkoch, napr. 0,9998.

Pozn. 2: Pre potreby elektronickej verejnej správy sa používa aj v podobe napr. 24/7, čo znamená 24 hodín, 7 dní v týždni, čiže nepretržite.

dotknutá osoba

Každá fyzická osoba, o ktorej sa spracúvajú osobné údaje.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

Pozn.: Tento pojem sa uvádza v súvislosti s ochranou osobných údajov.

dotyčná osoba

Každá fyzická alebo právnická osoba alebo inštitúcia, ktorá sa pri účasti na právnom alebo hospodárskom styku preukazuje vlastnou totožnosťou.

egov VÚS

Pozn.: Pod pojmom právnická osoba sa rozumie aj zoskupenie alebo organizácia, ktorá nie je takto definovaná v legislatívnom poriadku Slovenskej republiky.

dôverná informácia

confidential information

Neverejná informácia, ktorá je chránená pred neoprávneným prístupom a zverejnením (odhalením), spravidla tak, že s ňou má oprávnenie pracovať iba určitá skupina užívateľov.

„Informácia obsahujúca utajované skutočnosti. Narábanie s týmito informáciami a prístup k nim určuje legislatíva príslušného štátu.“

ochrana KTD

Citácia je uvádzaná pre oblasť utajovaných skutočností.

dôvernosť údajov

data confidentiality

Ochrana správ alebo uchovávaných údajov proti odpočúvaniu alebo čítaniu neoprávnenými osobami.

bezp Nariadenie (ES) č. 460/2004

dôveryhodný objekt informačného systému

Objekt, o ktorom sa verí (je o tom podaný dôkaz), že je implementovaný tak, že spĺňa svoju špecifikáciu, vypracovanú v súlade s bezpečnostnou politikou.

bezp Metodická príručka

dôveryhodný subjekt informačného systému

Subjekt, o ktorom sa verí (je o tom podaný dôkaz), že je zriadený tak, že spĺňa svoju špecifikáciu, vypracovanú v súlade s bezpečnostnou politikou.

bezp Metodická príručka

DRMS (systém manažmentu digitálnych autorských práv)

DRMS (Digital Rights Management System)

Systém na manažérstvo digitálnych práv, týkajúci sa identifikovania a popisovania duševného vlastníctva a aplikovania obmedzení na používanie (prostredníctvom internetu).

elearning *elearningeu*

držiteľ certifikátu

certificate owner

1. Fyzická osoba, ktorej bol certifikačnou autoritou na základe zákona vydaný certifikát.

2. Certifikačná autorita.

3. Národný bezpečnostný úrad.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

dynamický obstarávací systém

dynamic purchasing system

Plne elektronický proces na bežné nákupy prác, tovarov a služieb, ktorý má obmedzené trvanie a počas celej doby platnosti je otvorený pre každý hospodársky subjekt, ktorý spĺňa výberové kritériá účasti a predloží informatívnu ponuku, ktorá je v súlade so špecifikáciami.

obstarávanie *Smernica 2004/17/ES; VÚS*

e-call (núdzové volanie)

eCall (e-call)

Systém určený najmä na prípady, keď sa vozidlo stane účastníkom dopravnej nehody alebo poruchy. V prípade, že sa vozidlo dostane do kolíznej situácie napr. s iným vozidlom, prekážkou alebo osobou, systém sa môže automaticky aktivovať, napr. pri spustení airbagu alebo mechanicky pomocou núdzového tlačidla. Systém automaticky volá tiesňovú medzinárodnú linku 112 a zároveň odošle údaje o polohe vozidla.

doprava VÚS

e-formulár

Pozri elektronický formulár.

egov VÚS

e-customs (elektronické colníctvo)

e-customs; eCustoms

Zavádzanie informačno-komunikačných technológií do colnej správy, najmä za účelom zvyšovania efektivity colnej správy, vybavovania jej služieb a šetrenia finančných a ľudských zdrojov.

egov MF

e-government (elektronická verejná správa; elektronizácia verejnej správy; elektronická vláda)

e-government; eGovernment

Využívanie informačných a komunikačných technológií on-line vo verejnej správe spojené s organizačnými zmenami a novými zručnosťami s cieľom zlepšiť služby verejnej správy a uplatňovanie demokratických postupov, ako aj posilniť podporu verejných politik.

egov COM (2003) 567; VÚS

Pozn.: Hoci e-government zahŕňa množstvo činností a subjektov, možno identifikovať najmä tri sektory: government-to-government (G2G), government-to-business (G2B) a government-to-citizen (G2C). Niekedy sa identifikuje aj štvrtý sektor, government-to-employee (G2E).

e-health (elektronické zdravotníctvo)

[e-health](#); [eHealth](#)

Nástroj na zvyšovanie produktivity a reštrukturalizáciu zdravotníckych informačných systémov s orientáciou na občana a súčasne rešpektujúci rôznorodosť európskych systémov zdravotníckej starostlivosti. Príkladmi e-health sú zdravotnícke informačné siete, elektronické zdravotné záznamy, telemedicínske služby, prenositeľné monitorovacie systémy a zdravotnícke portály.

ezdrav COM (2004) 356; VÚS

e-health portál

[e-health portal](#)

Zdravotnícky portál poskytujúci (najčastejšie na národnej úrovni) sústredené informácie o zdraví a súvisiacich záležitostiach on-line.

ezdrav *euser*; VÚS

e-komunikácia

Pozri elektronická komunikácia.

tel VÚS

e-learning (elektronické vzdelávanie)

[e-learning](#); [eLearning](#)

Používanie multimediálnych technológií a/alebo internetu na zlepšenie kvality učenia uľahčením prístupu k zdrojom a službám, ako aj umožnením diaľkovej interakcie a spolupráce.

Všeobecný pojem používaný v súvislosti so zlepšeným učením sa pomocou počítača.

elearning *elearningeu*; VÚS

e-mail

Pozri elektronická pošta.

tel VÚS

e-obchod

Pozri elektronický obchod.

eobchod *elearningeu*

e-slужba

Pozri elektronická služba.

egov VÚS

eID

[electronic identity](#)

Identita dátovej entity v elektronickej forme, určená pomocou identifikátora.

egov MF

EDI (elektronická výmena dát)

[EDI \(electronic data exchange\)](#)

Súbor štandardov na štruktúrovanie informácií, ktoré sa majú vymieňať elektronickým spôsobom medzi podnikmi, organizáciami, vládnymi inštitúciami a inými subjektami. Štandardy popisujú štruktúry, ktoré napodobňujú dokumenty, napr. objednávky na automatizáciu nákupu. Termín EDI označuje aj realizáciu a prevádzku systémov a postupov na vytváranie, prenos a prijímanie dokumentov EDI.

eobchod *Wikipedia EN*

EFC (elektronický výber poplatkov)

[EFC \(electronic fee collection\)](#)

Systém umožňujúci automatické určovanie poplatkov a/alebo platbu za dopravnú službu (napr. výber mýtného).

doprava VÚS

EGNOS (Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie)

[EGNOS \(European geostationary navigation overlay service\)](#)

Európska služba, využívajúca signály GPS/GLONASS, na zvýšenie presnosti určovania polohy pomocou signálov troch geostacionárnych družíc.

IKT VÚS

elektromagnetické spektrum

[electromagnetic spectrum](#)

Rozsah frekvencií elektromagnetického žiarenia, ktoré ITU formálne delí do 12 pásiem od 30 Hz do 3 000 GHz.

tel VÚS

elektronická adresa

[electronic address](#)

Reťazec alebo kombinácia dekadických číslíc, symbolov, písmen a doplňujúcich informácií, ktoré identifikujú špecifický koncový bod vo verejnej sieti alebo v pripojenej privátnej sieti.

„Reťazec alebo kombinácia dekadických číslíc, symbolov a doplňujúcich informácií, ktoré identifikujú špecifický

koncový bod vo verejnej sieti alebo v pripojenej privátnej sieti.“

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

V citovanej norme je uvádzaná iba „adresa“. Koncovým bodom je možné chápať napr. PC, užívateľa alebo aj webovú stránku.

elektronická aukcia

electronic auction

Opakujúci sa proces využívajúci elektronické zariadenie na predloženie nových cien upravených smerom nadol a/alebo nových hodnôt týkajúcich sa určitých charakteristických parametrov ponúk, ku ktorému dôjde po úvodnom úplnom vyhodnotení ponúk a ktorý umožní zostavenie poradia ponúk použitím metód automatického vyhodnocovania (predmetom elektronických aukcií nesmú byť zákazky na služby a zákazky na práce, ktorých predmetom je intelektuálne plnenie, napríklad projektová dokumentácia stavebných prác).

obstarávanie Smernica 2004/17/ES; VÚS

elektronická doručovacia adresa

Elektronická adresa, ktorú stanovil príjemca elektronickej doručovacej služby alebo príjemca úradu na doručenie počas správneho konania.

egov VÚS

elektronická identifikačná karta

electronic identity card; e-ID card

Logická jednotka, nezávislá od konkrétnej technickej realizácie, ktorá spája elektronický podpis s osobou a príslušnými bezpečnostnými údajmi a bezpečnostnými funkciami, prípadne aj s príslušnými údajmi vzťahujúcimi sa na plnú moc.

egov VÚS

Pozn.: v praxi to môže byť karta, ktorou sa osoba identifikuje pri vstupe do systému, napr. elektronický občiansky preukaz s elektronickým čipom, elektronický zdravotný preukaz a pod.

elektronická komunikácia

electronic communications

Elektronický prenos signálov na diaľku za účelom komunikácie; má stránku obsahovú, t.j. „vecnú“, formálnu a technologickú (metódy - postupy, nástroje, prostriedky). Prioritou elektronickej komunikácie v kontexte e-governmentu je „vecná“, nie technologická stránka komunikácie.

tel MF; VÚS

elektronická komunikačná sieť

electronic communication network

Funkčne prepojená sústava prenosových systémov a v prípade potreby prepájacích a smerovacích zariadení, ako aj iných prostriedkov, ktoré umožňujú prenos signálu po vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami, vrátane družicových sietí, pevných sietí s prepájaním okruhov a s prepájaním paketov vrátane internetu a mobilných pozemských sietí, sietí na rozvod elektrickej energie v rozsahu, v ktorom sa používajú na prenos signálov, sietí pre rozhlasové a televízne vysielanie a káblových distribučných systémov bez ohľadu na druh prenášaných informácií.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

elektronická komunikačná služba

electronic communications service

Služba obvykle poskytovaná za úhradu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

elektronická podateľňa

Technické zariadenie slúžiace najmä na prijímanie, odosielanie a potvrdzovanie prijatia elektronických dokumentov, elektronických dokumentov podpísaných elektronickým podpisom a elektronických dokumentov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

elektronická pošta; e-mail

e-mail

Predstavuje metódu tvorenia, posielania a prijímania správ v rámci elektronických komunikačných systémov, s možnosťou uloženia správy v sieti alebo v koncovom zariadení príjemcu, kým si ju príjemca nevyzdvihne.

tel Wikipedia SK, Smernica 2002/58/ES

„Akákoľvek textová, hlasová, zvuková či obrazová správa poslaná prostredníctvom verejnej komunikačnej siete, ktorú možno uložiť v sieti alebo v koncovom zariadení príjemcu, kým ju príjemca nevyzdvihne.“

tel Smernica 2002/58/ES

„Prostriedok umožňujúci odoslanie a prijatie elektronického dokumentu.“

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

elektronická prístupnosť

e-accessibility

Pozri prístupnosť.

informatizácia VÚS

elektronická služba

e-service

Služba poskytovaná v elektronickej podobe pomocou informačno-komunikačných prostriedkov. Pre oblasť e-governmentu sú to služby verejného záujmu.

egov euser; VÚS

Pozn.: Osobitná pozornosť sa kladie na služby e-governmentu, e-health a e-learning. Takéto služby môže poskytovať verejný a/alebo súkromný sektor. Príklady služieb v e-health: on-line klinické služby (napr. konzultácia s lekárom) a on-line poskytovanie informácií o zdravotníckych veciach (na pomoc ľuďom, aby sa starali o svoje zdravie). V oblasti e-learning možno považovať za hlavnú on-line formu vzdelávacie/školiace služby. V oblasti e-governmentu môžu on-line služby obsahovať rôzne zmesi informácií, komunikácií a transakčných interakcií s úradmi.)

elektronická služba verejnej správy; služba e-governmentu

eGovernment service

Elektronická forma vecnej komunikácie verejnosti s verejnou správou pri vybavovaní vecí, účasti verejnosti na správe vecí verejných, alebo prístupe verejnosti k informáciám,

egov MF

elektronická verejná správa

e-government

Pozri e-government.

egov VÚS

elektronická vláda

e-government

Pozri e-government.

egov VÚS

elektronická zdravotná karta

electronic health record (EHR); computerised patient record (CPR); computer-based patient record (CPR); electronic medical record (EMR); computerised medical record (CMR); electronic health care record (EHCR)

Elektronický súbor historických osobných zdravotných informácií, obvykle týkajúci sa jednej osoby alebo rodiny, do ktorého vstupujú alebo ktorý akceptujú zdravotnícki profesionáli a ktorý môže byť distribuovaný na viacerých miestach alebo sústredený v jednom zdroji vrátane ručného prenosného zariadenia. Informácie sa sústreďujú najmä na podporu nepretržitej, efektívnej

a kvalitnej zdravotníckej starostlivosti. Kartu ovláda známy subjekt alebo spotrebiteľ; karta sa ukladá a prenáša bezpečne.

ezdrav opensite

elektronické colníctvo

e-customs

Pozri e-customs

egov MF

elektronické doručenie

Doručenie dokumentu v elektronickej forme. Rozoznáva sa elektronické doručenie s dôkazom alebo bez dôkazu doručenia.

egov VÚS

Pozn.: cieľom elektronického doručenia je realizovať celý správny postup v elektronickej forme.

elektronické komunikácie

Zriaďovanie, prevádzkovanie a poskytovanie zariadení elektronických komunikácií, elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

elektronické vzdelávanie

e-learning

Pozri e-learning

elearning VÚS

elektronické začlenenie

e-inclusion

Prekonanie digitálnej priepasti. Zahrňuje činnosti a systémy určené na minimalizovanie rizika „informačného vylúčenia“ (e-exclusion).

elearning elearningeu

elektronické zdravotníctvo

e-health

Pozri e-health

ezdrav VÚS

elektronicky

by electronic means

Postup, pri ktorom sa použijú elektronické zariadenia na spracovanie (vrátane digitálnej kompresie) a uchovávanie údajov, ktoré sú prenášané, zasielané a prijímané telegraficky, rádiovými, optickými prostriedkami alebo inými elektromagnetickými prostriedkami.

obstarávanie Smernica 2004/17/ES

elektronický dokument

electronic dokument; digital document

Digitálny dokument uchovávaný na fyzickom nosiči, prenášaný alebo spracúvaný pomocou informačno-komunikačných prostriedkov.

IKT MF

„Digitálny dokument uchovávaný na fyzickom nosiči, prenášaný alebo spracúvaný pomocou technických prostriedkov v elektrickej, magnetickej, optickej alebo inej forme.“

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

elektronický formulár

e-form

Predpísaná forma zadávania údajov v elektronickej podobe. V súvislosti s e-Governmentom sa používa na vybavovanie služieb verejnej správy.

egov MF

„Oficiálny formulár v elektronickej podobe, ktorý je možné stiahnuť a vytlačiť, resp. vyplniť do neho údaje v textovom editore.“

egov OP IS; VÚS

elektronický informačný zdroj

electronic information resource

Informačný zdroj, ktorý je uchovávaný v elektronickej podobe a je dostupný v prostredí počítačových sietí alebo prostredníctvom iných technológií distribúcie digitálnych dát (napr. na CD-ROM).

informatizácia KTD

elektronický obchod

e-commerce

Postup, pri ktorom sa tovary a služby kupujú a/alebo predávajú elektronicky.

eobchod elearningeu

elektronický odpis

Súhrn údajov z informačného systému verejnej správy v elektronickej podobe podpísaný zaručeným elektronickým podpisom povinnej osoby a opatrený časovou pečiatkou.

informatizácia Zákon č. 275/2006 Z. z.

elektronický podpis

electronic signature

Dáta v elektronickej forme, ktoré sú pripojené k iným elektronickým dátam alebo sú s nimi logicky združené a slúžia ako prostriedok autentizácie.

epodpis Smernica 1999/93/ES; VÚS

„Informácia pripojená alebo inak logicky spojená s elektronickým dokumentom, ktorú nemožno efektívne

vyhotoviť bez znalosti súkromného kľúča a elektronického dokumentu ana základe znalosti tejto informácie a verejného kľúča patriaceho k súkromnému kľúču použitému pri jej vyhotovení možno overiť, že elektronický dokument, ku ktorému je pripojená alebo s ním inak logicky spojená, je zhodný s elektronickým dokumentom použitým na jej vyhotovenie.“

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

elektronický podpisový produkt

electronic-signature product

Hardvér alebo softvér alebo ich relevantné komponenty, ktoré sú určené pre poskytovateľa certifikačných služieb na poskytovanie služieb elektronického podpisovania alebo ktoré sú určené na vytváranie elektronických podpisov alebo overovanie ich pravosti.

epodpis Smernica 1999/93/ES

elektronický spisový systém

Plne elektronicky vedený systém spracúvania a spravovania spisov subjektu verejnej správy.

egov VÚS, MF

elektronický výpis

Pozri elektronický odpis.

informatizácia VÚS

„Registrový súd vydá žiadateľovi po zaplatení súdneho poplatku výpis z obchodného registra alebo potvrdenie o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je. Výpis z obchodného registra obsahuje zapísané údaje platné v deň jeho vydania. O vydanie výpisu z obchodného registra alebo potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je, možno žiadať aj elektronickými prostriedkami. Ak žiadateľ žiada o vydanie elektronickej podoby výpisu z obchodného registra alebo potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je, vydá ich registrový súd elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom.“

informatizácia Zákon č. 24/2007 Z. z.

elektronický zdravotný záznam

electronic patient record (EPR)

Elektronický dokument obsahujúci záznam o jednorazovej alebo opakovanej starostlivosti, ktorú poskytla obvykle len jedna inštitúcia. Typicky sa vzťahuje na zdravotnú starostlivosť poskytnutú pacientovi v nemocnici.

Je časovo a miestne špecifický, na rozdiel od elektronickej zdravotnej karty (EHR), ktorá sa vo všeobecnosti týka záznamu o pacientovej zdravotnej starostlivosti od narodenia až po úmrtie.

ezdrav euser; VÚS

elektronizácia verejnej správy

[e-government](#)

Pozri e-government.

egov VÚS

EMC (elektromagnetická kompatibilita)

[EMC \(electromagnetic compatibility\)](#)

Schopnosť systému alebo zariadenia pracovať vyhovujúcim spôsobom vo svojom vysokofrekvenčnom prostredí bez vytvárania neprípustného rušenia, ktoré by mohlo degradovať činnosť iných systémov alebo zariadení.

tel VÚS

ENISA

[European Network and Information Security Agency](#)

Európska agentúra pre bezpečnosť sietí a informácií, založená nariadením (ES) č. 460/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 10. marca 2004.

bezp Nariadenie (ES) č. 460/2004

EPC

[EPC \(Elektronic Product Code\)](#)

Identifikačný systém pre univerzálne identifikovanie fyzických objektov pomocou RFID tagov, prípadne iných prostriedkov. Štandardizované dáta elektronického produktového kódu sa skladajú z hlavičky, čísla výrobcu, typ výrobku a sériové číslo, ktoré jednoznačne celosvetovo identifikujú objekt.

bezp

EPCIP (Európsky program na ochranu kritickej infraštruktúry)

[EPCIP \(European programme for Critical Infrastructure Protection\)](#)

Program na poskytovanie zvýšenej bezpečnosti kritickej infraštruktúry ako pokračujúca, dynamická, národná spolupráca medzi inštitúciami EÚ, vlastníkmi a prevádzkovateľmi kritickej infraštruktúry a členskými štátmi EÚ pri zabezpečovaní nepretržitého fungovania európskej kritickej infraštruktúry.

bezp COM (2004) 0702

ERDF (Európsky fond pre regionálny rozvoj)

[ERDF \(European regional development fund\)](#)

Fond ustanovený podľa čl. 160 Zmluvy ES s cieľom podporovať nápravu nevyváženosti medzi jednotlivými regiónmi v EÚ.

informatizácia NSRR

ERTICO (Európska organizácia pre koordináciu zavádzania telematiky v cestnej doprave)

[ERTICO \(European road transport telematics implementation coordination organization\)](#)

Organizácia zaoberajúca sa vývojom a rozširovaním inteligentných dopravných systémov a služieb.

(Pozn.: medzi jej vyše 100 členov patrí aj MDPT SR.)

doprava VÚS

ERTMS (Európsky systém riadenia železničnej dopravy)

[ERTMS \(European rail traffic management system\)](#)

Iniciatíva na zlepšenie cezhraničnej interoperability a sprostredkovávania signalizácie, smerujúca k vytvoreniu jednotného celoeurópskeho štandardu železničnej signalizácie.

doprava VÚS

ERTMS/ETCS

[ERTMS/ETCS](#)

Pripravovaný celoeurópsky systém signalizácie v železničnej doprave.

doprava VÚS

ESA (Európska vesmírna agentúra)

[ESA \(European space agency\)](#)

Nezávislá organizácia 17 európskych štátov riadiaca európsky kozmický výskum.

inštitúcie VÚS

ETCS (Európsky systém sledovania vlakov)

[ETCS \(European train control system\)](#)

Systém umožňujúci prenos informácií o povolenej rýchlosti vodičovi vlaku i trvalú kontrolu dodržiavania týchto údajov.

doprava VÚS

FCD (údaje z pohybujúcich sa vozidiel)

[FCD \(floating car data\)](#)

Spôsob určenia rýchlosti premávky na cestách. Zakladá sa na zbere údajov o mieste, rýchlosti, smeru cestovania a čase z pohybujúcich sa vozidiel. Tieto údaje sú podstatné pre informácie o premávke a pre väčšinu inteligentných dopravných systémov (ITS). Znamená to teda, že každé vhodne vybavené vozidlo pôsobí ako snímač cestnej siete. Na základe takýchto údajov možno identifikovať dopravné zápchy, vypočítavať cestovné časy a okamžite generovať správy o premávke.

doprava Wikipedia EN; VÚS

filter

Program určený na výber elektronických správ podľa stanovených kritérií.

ochrana VÚS

firewall

firewall

Logická alebo fyzická bariéra, ktorá bráni neautorizovanej alebo nechcenej komunikácii medzi časťami počítačovej siete alebo informačného systému.

bezp MF

FMS (systém riadenia flotily vozidiel)

FMS (fleet management system)

Elektronický komunikačný systém umožňujúci monitorovať polohu, pohyb a stav vozidiel daného vozidlového parku, ktorý využíva GNSS.

doprava VÚS

font

font

Skupina znakov primárne definovaná svojou jednotnou typografickou podobou.

VT Term. a výkl. slovník

Pozn.: pojem font sa nemôže stotožňovať s pojmom písmo.

formálna štruktúra dokumentu

document stencil

Pozri šablóna dokumentu.

IKT VÚS

formát dát

data format

Vnútná štruktúra dát, s ktorou pracuje príslušná aplikácia a v ktorej sú dáta ukladané na pamäťové médium a načítané do operačnej pamäti.

VT KTD

formát elektronického dokumentu

Pozri formát súboru.

formát kvalifikovaného certifikátu

Usporiadanie a spôsob zápisu údajov v kvalifikovanom certifikáte.

epodpis Vyhláška NBÚ č.538/2002 Z. z.

formát súboru

file format

Predstavuje vnútornú štruktúru a spôsob zakódovania informácií pre ich uskladnenie v elektronickom súbore. Pre rôzne typy informácií existujú rôzne druhy formátov. Súbory obsahujúce údaje v niektorom z formátov sú

označované špecifickou koncovou príponou (napr. jpg, .txt, .gif).

IKT MF

„Spôsob usporiadania dát vnútri dátového súboru.

VT Term. a výkl. slovník

„Vnútná štruktúra a spôsob číselného kódovania dokumentu.“

epodpis Vyhláška NBÚ č.542/2002 Z. z.

formátovanie

formatting

1. Úprava textu do konečnej podoby prostredníctvom textového procesoru.

2. Proces prípravy média na ukladanie súborov.

VT Term. a výkl. slovník; VÚS

freeware

freeware

Softvér, ktorý autor poskytuje zdarma na bezplatné používanie a šírenie; autor však neposkytuje zdrojový kód, čím neumožňuje úpravu a vytváranie odvodených verzií.

IKT Wikipedia SK

frekvenčné delenie

frequency division

Rozdelenie množiny prenosových kanálov alebo spojovacích ciest vo frekvenčnom spektre.

tel VÚS

FTTB (optika do budovy/suterénu)

FTTB (fibre to the building/basement)

Optická komunikačná sieť od centra (optického uzla) do jednotlivých domov, pričom komunikačné spojenie od koncových bodov siete po účastníkov nie je optické.

tel VÚS

FTTC (optika k chodníku)

FTTC (fibre to the curb)

Optická komunikačná sieť rozprestierajúca sa od centra (optického uzla) po rozvodné skrinky pri domoch (pri chodníkoch), kde sú optické signály konvertované na elektrické a odkiaľ sú ďalej distribuované k jednotlivým účastníkom metalickými rozvodmi.

tel VÚS

FTTH (optika do domácnosti)

FTTH (fibre to the home)

Optická komunikačná sieť siahajúca od centra (optického uzla) priamo do jednotlivých domácností a/alebo kancelárií.

tel VÚS

funkčný kláves (kláves funkcie)

[function key](#)

Kláves umiestnený v samostatnom bloku klávesnice PC, ktorého špecifický význam definuje aplikácia (F1 až F12).

VT *Term. a výkl. slovník; VÚS*

fyzická bezpečnosť

Ochrana pred prírodnými hrozbami a fyzickými útočníkmi.

bezp *Metodická príručka*

G2B (government-to-business)

[G2B \(Government-to-Business\)](#)

On-line nekomerčná interakcia medzi verejnou správou a podnikmi (obchodným sektorom).

egov *Wikipedia EN; VÚS*

G2C (government-to-citizen)

[G2C \(Government-to-Citizen\)](#)

On-line nekomerčná interakcia medzi verejnou správou a občanmi.

egov *Wikipedia EN; VÚS*

Pozn.: informácie a služby verejnej správy sú verejnosti dostupné napr. prostredníctvom webového portálu.

G2E (government-to-employee)

[G2E \(Government –to-Employee\)](#)

On-line nekomerčná interakcia medzi verejnou správou a jej zamestnancami.

egov *VÚS*

G2G (government-to-government)

[G2G \(Government-to-Government\)](#)

Druh e-governmentových systémov, ktorý podporuje väzby medzi rôznymi štruktúrami verejnej správy.

egov *Wikipedia EN*

Pozn.: pomáha zdieľať niektoré základné informácie medzi rôznymi orgánmi verejnej správy, čím sa predchádza redundantným zberom údajov a znižujú sa celkové náklady.

G2P (government-to-public)

[G2P \(Government –to-Public\)](#)

Služba verejnej správy poskytovaná verejnosti (občanom a/alebo podnikom).

egov *OP IS; VÚS*

Galileo

[Galileo](#)

Pripravovaný európsky civilný rádionavigačný družicový systém.

IKT *VÚS*

generická doména najvyššej úrovne; všeobecná doména najvyššej úrovne

[generic top level domain; gTLD;](#)

Doména najvyššej úrovne, určená pre použitie konkrétnych tried organizácií alebo konkrétne oblasti.

IKT *Wikipedia SK, MF*

Doménami tohto typu sú napr. .com alebo .net.

geografické číslo

[geographic number](#)

Pridelené číslo z národného číslovacieho plánu, kde časť jeho číselnej štruktúry má geografický význam používaný na smerovanie volaní na fyzické umiestnenie koncového bodu siete.

tel *Zákon č. 610/2003 Z. z.*

geografický informačný systém

Pozri GIS.

informatizácia *VÚS*

gestor

Fyzická alebo právnická osoba, poverená vykonávať riadenie a koordinovanie určitej pridelenej činnosti.

egov *MF*

GIF

[GIF \(graphics interchange format\)](#)

Proprietárny formát určený pre uchovávanie a výmenu grafických súborov, využívajúci pre kompresiu LZW algoritmus.

IKT *MF, SKOSI*

Pozn.: Je určený pre rastrovú grafiku, súbor sa označuje koncovou príponou .gif.

GIS (geografický informačný systém)

[geographic information system](#)

Priestorovo orientovaný informačný systém schopný integrácie, uchovávania, úpravy, analýzy, zdieľania a zobrazovania geografických informácií.

1. „Priestorovo orientovaný informačný systém na získavanie, ukladanie, analyzovanie a manažovanie dát a príslušných vlastností, ktoré sú priestorovo viazané k Zemi, ktorého dátovú základňu tvoria digitálne geografické informácie vo forme záznamov alebo objektov (tzv. geoprvky).“

2. „Počítačový systém schopný integrácie, uchovávania, úpravy, analýzy, zdieľania a zobrazovania geografických informácií.“

3. „Nástroj, ktorý umožňuje užívateľom vytvárať interaktívne požiadavky, vyhodnocovať priestorové

informácie, upravovať dáta a prezentovať výsledky všetkých týchto činností.“

informatizácia Wikipedia SK; VÚS

globálna informačná infraštruktúra

[global information infrastructure](#)

Informačno-komunikačná infraštruktúra vytvorená na základe celosvetovej siete miestnych, národných a regionálnych komunikačných a počítačových sietí.

informatizácia KTD; VÚS

Pozn.: jej prostredníctvom zabezpečuje globálna informačná spoločnosť voľný prístup k poznatkom (informáciám) všetkým svojim občanom.

GLONASS

[GLONASS](#)

Vojenský družicový navigačný systém Ruskej federácie.

IKT VÚS

GMES

[GMES \(Global Monitoring for Environmental and Security\)](#)

Globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti.

informatizácia OPIS

GNSS (globálne navigačné satelitné systémy)

[GNSS \(global navigation satellite systems\)](#)

Rádionavigačné družicové systémy na určovanie polohy a času, využívajúce umelé družice Zeme (súhrnný názov pre systémy GPS, GLONASS, EGNOS, Galileo a ďalšie).

IKT VÚS

Govnet

Vyhradená neverejná logická IP sieť, nezávislá na fyzickej infraštruktúre, ktorá je bezpečne oddelená od vonkajších sietí a vnútorných sietí subjektov verejnej správy; je určená na vzájomnú komunikáciu subjektov verejnej správy a na sprostredkovanie ich externej komunikácie s inými osobami (internet, TESTA II, špecializovaní poskytovatelia ďalších služieb, verejnosť a pod.).

informatizácia VÚS, MF

GPRS (univerzálna paketová rádiová služba)

[GPRS \(general packet radio service\)](#)

Rádiová komunikačná technológia s vyššími prenosovými rýchlosťami, teoreticky až 300 kbit/s (v praxi cca 80 kbit/s), používaná v mobilných sieťach (GSM), založená na prenose dátových paketov.

tel VÚS

GPS (globálny systém určovania polohy)

[GPS \(global positioning system\)](#)

Družicový systém Spojených štátov amerických NAVSTAR na určovanie polohy a času.

IKT VÚS

GSM (globálny systém mobilných komunikácií)

[GSM \(global system for mobile communications\)](#)

Digitálny bunkový komunikačný systém pre mobilnú komunikáciu v pásme 900/1800/1900 MHz.

tel VÚS

GSOIA (Dohoda o všeobecnej bezpečnosti informácií)

[GSOIA \(General security of information agreement\)](#)

Dohoda medzi vládou USA a inými vládami zaväzujúca zabezpečovať rovnaký stupeň ochrany pre informácie označené ako tajné.

ochrana VÚS

GS1

[Global Standard 1](#)

Globálna organizácia, ktorá zabezpečuje tvorbu nových a úpravu existujúcich štandardov pre dodávateľsko-odberateľský reťazec.

Globálny systém štandardov na jednoznačnú identifikáciu tovarov a služieb v dodávateľsko – odberateľskom reťazci.

[network and information security](#)

harmonizované európske číslo

[harmonised european number](#)

Jednotné záväzné číslo, ktoré vzniklo na základe rozhodnutia Európskej komisie a Konferencie európskych poštových a telekomunikačných správ pre všetky krajiny uvedené v príslušnom rozhodnutí.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

hašovacia funkcia

Matematická transformácia, ktorá digitálnym dokumentom rozličnej dĺžky priradí také čísla vopred ustanovenej nenulovej pevnej dĺžky, že umožňujú overiť integritu digitálneho dokumentu, z ktorého boli odvodené transformáciou a nemožno z nich späť odvodiť digitálny dokument.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

havarijný plán

Stanovenie postupov, ktoré sa budú aplikovať v prípade mimoriadnej udalosti.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

HFC (hybridná opticko-koaxiálna sieť)

[HFC \(hybrid fibre-coax\)](#)

Elektronická komunikačná širokopásmová sieť pozostávajúca z optických i koaxiálnych káblov a súvisiacich prvkov.

tel VÚS

hlasová telefónia

[voice telephony](#)

Služba dostupná verejnosti na komerčný priamy prenos reči v reálnom čase vo verejnej komutovanej sieti alebo v sieťach tak, že každý účastník môže použiť zariadenie pripojené ku koncovému bodu siete na komunikáciu s iným účastníckym zariadením pripojeným k inému koncovému bodu.

IKT VÚS

HMI (rozhranie človek-stroj)

[HMI \(human-machine interface\)](#)

Interaktívne rozhranie medzi človekom a strojom, ktorým užívateľ uskutočňuje kontakt s (elektronickým) mechanizmom; zahŕňa napr. rozpoznávanie hlasu, syntézu reči, dotykové funkcie obrazovky a pod.

informatizácia VÚS

hodnota dátového prvku

Obsah dátového prvku vyjadrený kódom, číslicou alebo slovným popisom, ktorý sa vzťahuje k popisu a zobrazeniu dátového prvku.

informatizácia KTD; VÚS

hodnotenie rizika

[risk assessment](#)

Vedecky a technicky založený proces na odhad rizík, pozostávajúci zo štyroch krokov: identifikácia hrozby, charakterizácia hrozby, hodnotenie vystavenia a charakterizácia rizika.

bezp Nariadenie (ES) 460/2004, MF

horizontálne opatrenie

[horizontal measure](#)

Opatrenie identifikované v rozhodnutí 2004/387/ES, príloha II, vykonávané alebo prebiehajúce na základe tohto rozhodnutia a ktoré sa týka zriadenia alebo zlepšovania horizontálnych paneurópskych služieb elektronickej verejnej správy, infraštruktúrnych služieb alebo strategických a podporných aktivít.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES

hospodárnosť verejnej správy

Dosahovanie cieľov subjektov verejnej správy s minimalizáciou nákladov, t.j. poskytovanie maxima

služieb s minimom spotreby ľudských pracovných, materiálnych alebo finančných prostriedkov.

egov POD model; VÚS

hromadný prístup k informáciám

Prístup neobmedzeného okruhu žiadateľov k informáciám pomocou elektronického komunikačného zariadenia, najmä prostredníctvom siete internetu.

informatizácia Zákon č. 211/2000 Z. z.; VÚS

HTML (hypertextový značkovací jazyk)

[HTML \(HyperText Markup Language\)](#)

Značkovací jazyk na vyjadrenie štruktúry dokumentu, ktorý sa má prezentovať v rámci služby WWW. V dokumente sú značky (tagy), ktoré prisudzujú vymedzenému textu určitý význam (napr. nadpis najvyššej úrovne). Vizualne formátovanie a interpretácia značiek je základnou funkciou webového prehliadača. Jazyk HTML umožňuje vytvárať hypertextové vzťahy v rámci toho istého dokumentu alebo medzi rôznymi dokumentmi (nezávisle na ich umiestnení).

IKT KTD; VÚS

Pozn.: pôvodné princípy HTML sa odvodili zo všeobecného značkovacieho jazyka SGML.

http (hypertextový prenosový protokol)

[HTTP \(HyperText Transfer Protocol\)](#)

Komunikačný protokol zabezpečujúci prístup na webové servery, HTML stránky a prenos informácií v rámci služby www.

IKT MF

HTTPS

[Secure HTTP \(Secure HyperText Transfer Protocol\)](#)

Komunikačný protokol, určený na bezpečný prenos údajov v rámci služby www (medzi klientom a serverom).

IKT MF

Pozn.: HTTPS je nadstavba HTTP.

hypertext

[hypertext](#)

Nelineárne usporiadanie textu, v ktorom sú jednotlivé časti navzájom prepojené odkazovými väzbami. Väzby sú v texte (resp. dokumente) označené zvýraznením významových slov alebo grafickými symbolmi.

IKT KTD; VÚS

chránený priestor

Stavebne alebo inak ohraničený priestor vo vnútri objektu, ktorý je určený na ukladanie a manipuláciu s utajovanými skutočnosťami, zodpovedajúci príslušnému stupňu utajenia.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

chrbticová sieť

backbone network

Hlavná komunikačná sieť (prevažne optická) prepájajúca jednotlivé sieťové systémy s vysokou prenosovou rýchlosťou.

tel Term. a výkl. slovník; VÚS

IATA (Medzinárodná asociácia leteckých dopravcov)

IATA (International air transport association)

Celosvetová obchodná organizácia zabezpečujúca spoluprácu leteckých dopravných spoločností.

doprava VÚS

ICAO (Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo)

ICAO (International civil aviation organization)

Agentúra OSN zaoberajúca sa medzinárodnou leteckou navigáciou a rozvojom medzinárodnej leteckej dopravy.

doprava VÚS

IDABC

Interoperable Delivery of pan-European eGovernment Services to European Public Administrations, Community institutions and other entities and to European Businesses and Citizens

Program vzájomnej súčinnosti pri poskytovaní paneurópskych služieb elektronickej verejnej správy pre európske verejné správy, inštitúcie Spoločenstva a iné subjekty a európske podnikateľské subjekty a občanov na obdobie rokov 2005-2009.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES

identifikácia

identification

Postup umožňujúci jednoznačné zistenie, stanovenie alebo dokázanie totožnosti, t.j. identity entity podľa vlastností, ktoré sú pre danú entitu príznačné.

egov VÚS

identifikačný údaj dokumentu

Údaj, ktorý umožňuje určiť daný dokument na základe jeho charakteristických znakov, odlíšiť ho od ostatných dokumentov, a tým aj vyhľadať záznam dokumentu i samotný dokument.

informatizácia Term. a výkl. slovník; VÚS

identifikátor

identifier

Identifikačný údaj, ktorý zabezpečuje jednoznačnosť dátovej entity alebo subjektu v informačných systémoch.

egov MF

„Všeobecne použiteľným identifikátorom trvalý identifikačný osobný údaj dotknutej osoby, ktorý zabezpečuje jej jednoznačnosť v informačných systémoch.“

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

Pozn.: Uvedená norma používa názov „všeobecne použiteľný identifikátor“.

identifikátor podpisovej politiky

Údaj jednoznačne určujúci danú podpisovú politiku.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

identita

Pozri totožnosť.

egov VÚS

IMO (Medzinárodná námorná organizácia)

IMO (International Maritime Organization)

Organizácia OSN pre bezpečnosť námornej dopravy a súvisiace environmentálne a právne otázky.

doprava VÚS

informácia

information

Obsah písomnosti, nákresu, výkresu, mapy, fotografie, grafu alebo iného záznamu, alebo obsah ústneho vyjadrenia, alebo obsah elektrického, elektromagnetického, elektronického alebo iného fyzikálneho transportného média.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

informačná a sieťová bezpečnosť

network and information security

Schopnosť siete alebo informačného systému odolať, s určitou úrovňou spoľahlivosti, náhodným udalostiam alebo nezákonnému alebo zákeřnému konaniu, ktoré ohrozuje dostupnosť, pravosť, integritu a dôvernosť uchovávaných alebo prenášaných údajov a súvisiacich služieb poskytovaných alebo prístupných prostredníctvom týchto sietí a systémov.

bezp Nariadenie (ES) č. 460/2004

Tento pojem je častokrát používaný v tom istom význame ako pojem informačná bezpečnosť.

informačná bezpečnosť

information security

Ochrana informačných systémov a informácií, ktoré sú v nich uchovávané, spracovávané a prenášané.

bezp Metodická príručka

informačná činnosť

Získavanie, poskytovanie a sprístupňovanie údajov, zhromažďovanie, spracúvanie, prenos, ukladanie, archivácia a likvidácia údajov; informačnú činnosť vykonáva správca informačného systému verejnej správy alebo prevádzkovateľ informačného systému verejnej správy.

egov Zákon č.275/2006 Z. z.

informačná gramotnosť

[information literacy](#)

Schopnosť jednotlivca prostredníctvom dostupných informačných metód a technológií vyhľadávať, spracovávať, vyhodnocovať a využívať informácie.

elearning KTD

informačná požiadavka

[information request](#)

Žiadosť užívateľa informácií formulovaná obvykle v prirodzenom jazyku, prezentovaná ústne alebo písomne a vyjadrujúca jeho subjektívnu informačnú potrebu. Je adresovaná konkrétnej informačnej inštitúcii.

informatizácia KTD

informačná spoločnosť

[information society](#)

Spoločnosť založená na prieniku informačno-komunikačných technológií, informácií a poznatkov do všetkých oblastí spoločenského života v takej miere, že zásadne menia spoločenské vzťahy a procesy.

informatizácia Term. a výkl. slovník; VÚS

informačná sústava zdravotníctva

Zdravotnícke informačné systémy a ich prevádzkovatelia a záväzné štandardy pre zdravotnícku informatiku a štatistiku.

ezdrav Zákon č. 576/2004 Z. z.

informačná výchova

[information education/training](#)

Komplexný cieľavedomý formatívny proces nadobúdania znalostí a vedomostí z odborov a disciplín, ktoré sa zaoberajú zhromažďovaním, spracovávaním, uchovávaním, sprístupňovaním a využívaním rôznych druhov informácií, zručností a návykov pri práci s rôznymi druhmi informácií, a ich zdrojov.

elearning Term. a výkl. slovník; VÚS

informačné služby

[information services](#)

Ukladanie, sprístupňovanie, spracúvanie a sprostredkovanie informácií s cieľom uspokojiť potreby určitých užívateľov informácií.

informatizácia ISO 5127-2003

informačné záujmy

[information interests](#)

Postojová zameranosť užívateľa informácií na určité informačné javy, procesy, objekty, činnosti, spojená s ich hodnotou a užitočnosťou pre užívateľa.

informatizácia Term. a výkl. slovník

informačno-komunikačné technológie; informačné a komunikačné technológie; IKT

[information and communications technology; ICT](#)

Integrovaný súbor technológií, používaných na manažovanie informácií, procesov a komunikácie v elektronickej podobe za účelom dosiahnutia účinných a efektívnych výsledkov optimalizovaním manažmentu zdrojov, distribúcie informácií a vedomostí.

IKT Wikipedia SK, MFk

informačno-technické prostriedky

Elektrotechnické, rádiatechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory používané utajovaným spôsobom pri:

- vyhľadávaní, otváraní, skúmaní a vyhodnocovaní poštových zásielok a iných dopravovaných zásielok,
- odpočúvaní a zaznamenávaní v rámci telekomunikačných činností,
- vyhotovovaní a využívaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov.

ochrana Zákon č. 166/2003 Z. z.

„Technickým prostriedkom zariadenie alebo systém určený na vytváranie, spracúvanie, prenos, ukladanie a ochranu utajovaných skutočností.“

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

Pozn.: Tento pojem sa uvádza iba v súvislosti s utajovanými skutočnosťami. Citácia zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov používa pojem „technický prostriedok“.

informačný broker

[information broker](#)

Pozri sprostredkovateľ informácií.

informatizácia VÚS

informačný kanál

[information channel](#)

Komunikačná cesta, resp. médium umožňujúce prenos informácie (dát) od informačného zdroja k príjemcovi informácií.

informatizácia KTD; VÚS

informačný kiosk

Verejne prístupný informačno-komunikačný prostriedok umožňujúci komunikáciu občana s orgánom verejnej moci alebo s jeho elektronickou podateľňou najmä s cieľom podania elektronického dokumentu, získania potvrdenia o podaní elektronického dokumentu alebo získania informácií o manipulácii s podaným elektronickým dokumentom.

„Verejne prístupný technický prostriedok umožňujúci komunikáciu občana s orgánom verejnej moci alebo s jeho elektronickou podateľňou najmä s cieľom podania elektronického dokumentu, získania potvrdenia o podaní elektronického dokumentu alebo získania informácií o manipulácii s podaným elektronickým dokumentom.“

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

informačný manažér

[information manager](#)

Informačný pracovník, ktorý zabezpečuje riadenie, projektovanie a prevádzkovanie systémov riadenia informácií, riadenie informačných procesov a informačných tokov.

informatizácia Term. a výkl. slovník

informačný pracovník

[information worker](#)

Pracovník, ktorý vykonáva informačnú činnosť v rôznych oblastiach informačného sektora.

informatizácia Term. a výkl. slovník

informačný systém

[information system](#)

Funkčný celok zabezpečujúci cieľavedomú a systematickú informačnú činnosť prostredníctvom technických a programových prostriedkov, ktoré sú súčasťou informačného systému.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

„Akýkoľvek usporiadaný súbor, sústava alebo databáza obsahujúca jeden alebo viac osobných údajov, ktoré sú systematicky spracúvané na potreby dosiahnutia účelu podľa osobitných kritérií a podmienok s použitím automatizovaných, čiastočne automatizovaných alebo iných ako automatizovaných prostriedkov spracúvania bez ohľadu na to, či ide o systém centralizovaný, decentralizovaný alebo distribuovaný na funkčnom alebo geografickom základe, napríklad kartotéka, zoznam,

register, operát, záznam alebo sústava obsahujúca spisy, doklady, zmluvy, potvrdenia, posudky, hodnotenia, testy.“

informatizácia Zákon č. 428/2002 Z. z.

„Komunikačný systém umožňujúci komunikáciu a spracovanie informácií.“

ISO ISO 5127-2003

Pozn.: Prvá citácia sa týka oblasti ochrany osobných údajov, druhá je všeobecná definícia informačného systému nezávisle od jeho formy (papierovej, elektronickej...). Vzhľadom na oblasť informatizácie sa predpokladá použitie pojmu podľa zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

informačný systém civilnej ochrany

Tvorí ho hlásna služba a informačná služba civilnej ochrany, pričom

a) hlásna služba zabezpečuje včasné varovanie obyvateľov a vyznenie osôb činných pri riešení následkov mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození alebo o vzniku mimoriadnej udalosti,

b) informačná služba zabezpečuje zber, spracovanie, vyhodnocovanie a poskytovanie informácií.

informatizácia Zákon č. 444/2006 Z. z.

informačný systém verejnej správy

[information system of public administration](#)

Informačný systém v pôsobnosti povinnej osoby ako správcu, ktorý slúži na výkon správy.

Rozoznávame tri časti tohto informačného systému - vecnú (úseky správy – agendy a s nimi súvisiace procesy), inštitucionálnu (kompetencie inštitúcií verejnej správy, resp. povinných osôb vo vzťahu k agendám a procesom) a technologickú (nástroje a metódy; materiálne a technické prostriedky realizácie procesov). Správca určuje účel a prostriedky spracúvania informácií informačného systému.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z., MF, VUS

Pozn.: Z kompetenčného hľadiska ho definujeme ako „Informačný systém úradu, ktorý pozostáva z častí agend úsekov správy, ktoré vykonáva povinná osoba v súlade s kompetenciami ustanovenými osobitnými predpismi.“

Z vecného hľadiska ho definujeme ako „Informačný systém úseku správy, ktorý pozostáva z častí agend úseku správy, ktoré vykonávajú povinné osoby, v súlade s ich kompetenciami ustanovenými osobitným predpisom.“

informačný špecialista

[information specialist](#)

Odborník určitého odboru, ktorý aplikačne ovláda informačné metódy a informačné technológie. Zameriava sa najmä na študijnú–analytickú činnosť vo svojom odbore (informačný inžinier, informačný pracovník).

informatizácia Term. a výkl. slovník

informačný šum

information noise

Chyba informačného systému spočívajúca v nevyhľadani relevantných dokumentov (šum prvého druhu) alebo vo vyhľadani nerelevantných dokumentov, ktoré vecne neodpovedajú zadaniu (šum druhého druhu).

IKT KTD

informačný zdroj

source of information

1. Objekt, ktorý obsahuje dostupné informácie odpovedajúce informačným potrebám užívateľa. Môže byť v tlačenej, zvukovej, obrazovej alebo elektronickej forme (dostupnej aj on-line).

2. Miesto (odkaz) v spracovávanom dokumente, ktoré poskytuje podklady pre zistenie, výber, formalizáciu a vytvorenie popisných a iných bibliografických údajov.

informatizácia KTD; VUS

informatika

informatics

Odbor zaoberajúci sa zákonitosťami vzniku, zberu, prenosu, triedenia, štruktúrou, vlastnosťami, spracúvaním, ukladaním a vyhľadávaním dát a informácií, a to prevažne so zameraním na využitie informačných technológií.

informatizácia KTD

informatizácia

informatization

Cieľavedomé a systémové zavádzanie informačných a komunikačných technológií do všetkých relevantných oblastí spoločenského, politického a hospodárskeho života s cieľom zvýšiť poznatkový potenciál spoločnosti.

informatizácia KTD; VÚS

Pozn.: informatizácia mení priemyselnú spoločnosť na informačnú spoločnosť.

informatizácia verejnej správy

Riadený proces vytvárania spoločenských, legislatívnych, metodických a personálno-organizačných podmienok aplikácie IKT a využívania informácií v elektronickej forme, ako aj vlastnej aplikácie IKT, najmä v procesoch výkonu správy, v rámci vecnej pôsobnosti, horizontálnej a vertikálnej štruktúry verejnej správy.

egov MF

infraštruktúra

infrastructure

Sústava vzájomne závislých sietí a systémov zahŕňajúcich identifikovateľné priemyslové,

inštitucionálne (vrátane ľudí a procesov) a distribučné kapacity, ktoré zabezpečujú spoľahlivý tok výrobkov a služieb, hladké fungovanie verejných správ na všetkých úrovniach i spoločnosti ako celku.

bezp COM (2004) 0702

„Technologicko-komunikačné prostredie, zabezpečujúce najmä implementáciu a prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy, ako aj poskytovanie a rozvoj e-služieb.“

egov MF

infraštruktúrne služby

infrastructure services

Služby poskytované na splnenie generických požiadaviek, zahŕňajúce technologické a softvérové riešenia, vrátane európskeho rámca pre vzájomnú súčinnosť bezpečnosti, aplikačných programových prostriedkov a sieťových služieb; sú oporou pre poskytovanie paneurópskych služieb elektronickej verejnej správy.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES

Inmarsat (Medzinárodná organizácia na využívanie družíc v námorníctve)

Inmarsat (International maritime satellite organization)

Medzinárodná telekomunikačná spoločnosť prevádzkujúca sieť geostacionárnych komunikačných družíc.

tel VÚS

integrita údajov

data integrity

Neporušenosť a celistvosť údajov, ktoré boli odoslané, prijaté alebo uchované.

bezp MF

„Neporušenosť a celistvosť údajov získaných zákonným spôsobom, overených, uložených a pravidelne aktualizovaných.“

bezp ISO 5127-2003; VÚS

„Potvrdenie toho, že údaje, ktoré boli odoslané, prijaté alebo uchované sú úplné a nezmenené.“

bezp Nariadenie (ES) č. 460/2004

integrovaná infraštruktúra

integrated infrastructure

Koordinovane budovaná a prevádzkovaná infraštruktúra, zabezpečujúca prevádzku informačných systémov verejnej správy v centralizovanej aplikačnej architektúre.

egov MF

internet

internet

Decentralizovaný, verejne dostupný globálny systém vzájomne prepojených počítačových sietí.

IKT *Wikipedia SK, MF*

internetová telefónia

[internet telephony](#)

Pozri IP telefónia.

tel *MF*

interoperabilita

[interoperability](#)

Schopnosť informačno-komunikačných technológií komunikovať, zdieľať procesy a funkcie a vymieňať si a zdieľať informácie tak, aby na základe vopred dohodnutých štandardných postupov a metód nebolo potrebné mať žiadnu alebo len malú znalosť o konkrétnych vlastnostiach týchto zariadení.

IKT *MF*

„Schopnosť systémov IKT (informačno-komunikačné technológie) a procesov, ktoré IKT podporujú, vymieňať si údaje a umožniť zdieľanie informácií a poznatkov.“

egov *IDABC EIF*

„Možnosť kombinovania súborov priestorových údajov a možnosť interakcie služieb bez opakovaného manuálneho zásahu tak, že výsledok je koherentný a zvýši sa pridaná hodnota súborov údajov a služieb.“

egov *Smemica 2007/2/ES*

„Schopnosť komunikovať, vykonávať programy alebo prenášať údaje medzi rôznymi funkčnými jednotkami tak, že užívateľ nemusí mať žiadnu, alebo len malú znalosť o konkrétnych vlastnostiach týchto jednotiek.“

IKT *ISO/IEC 2382-1*

Pozn.: Synonymum pre citáciu z ISO/IEC 2382-1 je „styková prevádzkyschopnosť“.

IP (internetový protokol)

[IP \(Internet Protocol\)](#)

Dátovo orientovaný komunikačný protokol sieťovej vrstvy, používaný zdrojovým a cieľovým strojom (napr. PC) na výmenu dát sieťou.

IKT *Wikipedia SK*

Pozn.: V súčasnosti existuje verzia 4 a verzia 6, pričom sa plánuje postupne úplne prejsť na verziu 6.

IP adresa

[IP address](#)

IP adresa je číselný identifikátor subjektu pre TCP/IP sieť, umožňujúci komunikáciu viacerých strán v sieti. Pripojenie privátnej siete do internetu vyžaduje používanie registrovaných IP adries, aby sa zabránilo duplicitu.

IKT *MF*

IP telefónia

[IP telephony, VoIP \(Voice over IP\)](#)

Smerovanie hlasovej konverzácie cez internet alebo akúkoľvek inú sieť, založenú na IP.

tel *Wikipedia EN, MF*

IPsec

[IPsec \(IP Security\)](#)

Predstavuje rámec otvorených štandardov pre zabezpečenie privátnej komunikácie medzi sieťami protokolu IP.

IKT *MF*

ISA (inteligentné prispôbovanie rýchlosti)

[ISA \(intelligent speed adaptation\)](#)

Systém varovania vodiča pri prekročení povolenej rýchlosti alebo pri príliš pomalej jazde, vrátane dynamickej korekcie rýchlosti vozidla.

doprava *VÚS*

ISDN (digitálna sieť integrovaných služieb)

[ISDN \(integrated services digital network\)](#)

Systém telefónnej siete s prepájaním okruhov navrhnutý na digitálny prenos hlasu a dát cez štandardné telefónne metalické vodiče. Jeho účelom je poskytnúť užívateľovi plne integrované digitálne služby (nosné, doplnkové a teleslužby). Pre hlas, resp. dáta používa kanály typu B (64 kbit/s) a pre signalizáciu, riadenie a dáta kanály typu D (16 kbit/s alebo 64 kbit/s). Existujú implementácie ISDN pre základný prístup (2B+D) a pre primárny prístup (23B+D, resp. 30B+D). Pre zostavovanie, dohľadanie, riadenie a rušenie volaní využíva funkcie Digitálneho účastníckeho signalizačného systému č. 1 (DSS1).

tel *VÚS*

ISO (Medzinárodná organizácia pre normalizáciu)

[ISO \(International organization for standardization\)](#)

Medzinárodná mimovládna organizácia so sídlom v Ženeve zaoberajúca sa spracovávaním a vydávaním technických noriem. Je tvorená sieťou národných štandardizačných inštitúcií.

inštitúcie *VÚS*

ITIL (Knížnica infraštruktúry informačných technológií)

[ITIL \(Information Technology Infrastructure Library\)](#)

Súbor konceptov a techník pre riadenie infraštruktúry, vývoja a operácií informačných technológií.

IKT *Wikipedia EN*

ITSM (Riadenie služieb informačných technológií)

[ITSM \(Information Technology Service Management\)](#)

Pravidlá pre správu systémov informačných technológií, zohľadňujúce prínos informačných technológií z pohľadu používateľa služieb, so zameraním na procesy.

IKT *Wikipedia EN*

ITU (Medzinárodná telekomunikačná únia)

[ITU \(International telecommunication union\)](#)

Medzivládna organizácia pridružená k OSN, ktorej cieľom je udržiavanie a prehľbovanie spolupráce v oblasti informačných a komunikačných technológií; je zodpovedná i za medzinárodnú reguláciu pri využívaní rádiového spektra.

tel VÚS

jednotné okno

[single window](#)

Pozri jednotný priečinok.

egov VÚS

jednotný priečinok; centrálny elektronický priečinok

[single window](#)

Koncepcia EÚ zaväzujúca členské štáty Spoločenstva zriadiť koordinované služby, ktoré budú zabezpečovať plynulý tok údajov medzi hospodárskymi subjektmi a colnými správami, medzi colnými orgánmi a EK a medzi colnými správami a inými správami a orgánmi, a umožňovať hospodárskym subjektom predkladanie všetkých informácií potrebných na dovoznú alebo vývoznú konanie colným orgánom, aj keď sú vyžadované na základe iných ako colných právnych predpisov.

egov *Rozhodnutie 70/2008/ES*

JIFO (jednotný identifikátor fyzickej osoby)

Jednoznačný identifikátor pre fyzické osoby, generovaný automaticky softvérovým (v prípade potreby hardvérovým) modulom, realizujúcim príslušnú transformáciu zdrojových reťazcov na JIFO podľa definovaných algoritmov.

egov *Konc ident; VÚS*

Pozn.: JIFO môže pri súlade s vlastnosťami BIFO slúžiť ako identifikačný údaj ako v elektronickej forme, tak aj vo fyzickej podobe v bežnom papierovom prostredí. Pri vhodnom použití je JIFO zároveň kmeňový identifikátor.

JPEG

[JPEG file interchange format](#)

Metóda na stratovú kompresiu rastrových grafických údajov, ktorá sa používa, okrem iných, v súboroch s otvoreným formátom JFIF.

IKT *MF, SKOSI*

Pozn.: Súbor sa označuje jednou z koncových prípon - .jpg, .jpeg, .jpe alebo .jif. Názov JPEG označuje správčovskú organizáciu Joint Photographic Experts Group.

káblová televízna sieť

[cable television network](#)

Systém, ktorý je určený na distribúciu vysielania televíznych programov prostredníctvom koaxiálnych káblov. V mnohých prípadoch sa hodí aj na poskytovanie iných komunikačných služieb.

informatizácia *glosareu*

kanál

[channel](#)

Súhrn prostriedkov na vytvorenie komunikačného spoja.

tel VÚS

kmeňový identifikátor

Identifikátor používaný na identifikáciu fyzickej a právnickej osoby a iných dotýčajúcich osôb, ktorý sa jednoznačne pridelí osobe, ktorá má byť identifikovaná a v prípade fyzickej osoby sa používa aj ako vstupný údaj na odvodenie sektorového osobného identifikátora.

Môže sa používať na výpočet SOI len v súčinnosti s príslušnou osobou prostredníctvom elektronickej identifikačnej karty.

egov VÚS

Pozn.: ak kmeňový identifikátor nie je známy, SOI bez elektronickej identifikačnej karty alebo bez spolupráce s príslušnou osobou môže stanoviť len úrad na registráciu kmeňových identifikátorov.

kód medzinárodného signalizačného bodu

Binárne číslo označujúce signalizačný bod v rámci medzinárodnej signalizačnej siete. Pozostáva z kódu signalizačnej oblasti/siete a kódu identifikácie signalizačného bodu.

tel *Opatrenie TÚSR č. O-14/2007*

kód signalizačného bodu

Binárne číslo označujúce signalizačný bod v rámci signalizačnej siete. Môže byť v závislosti od jeho umiestnenia v smerovacej hlavičke správy použitý ako kód zdrojového bodu alebo kód cieľového bodu.

tel *Opatrenie TÚSR č. O-14/2007*

kód signalizačnej oblasti/siete

Binárne číslo označujúce svetovú geografickú zónu a geografickú oblasť alebo sieť v tejto špecifickej zóne.

tel *Opatrenie TÚSR č. O-14/2007*

kódové delenie

[code division](#)

Rozdelenie množiny prenosových kanálov pomocou špecifických kódov priradených k tejto množine.

tel VÚS

komerčná komunikácia

Informácie o tovare, službe, podnikateľovi alebo osobe, ktorá vykonáva povolanie alebo regulované povolanie podľa osobitného zákona, vrátane reklamy, ponuky a predaja tovaru okrem

1. informácií umožňujúcich priamy styk s poskytovateľom služieb prostredníctvom elektronického zariadenia, najmä o názve domény alebo o adrese elektronickej pošty; doménou sa rozumie symbolická adresa v elektronickej komunikačnej sieti,

2. informácií o tovare, službe, podnikateľovi alebo osobe, ktorá vykonáva povolanie alebo regulované povolanie podľa osobitného zákona, zostavených na iný účel ako na ich reklamu a poskytovaných bezodplatne.

eobchod Zákon č. 22/2004 Z. z.

komunikácia

communication

Prenos informácií dohodnutým spôsobom.

tel VÚS

komunikácia po elektrických vedeniach

PLC (power line communications)

Pozri PLC.

tel VÚS

komunikačná infraštruktúra

communication infrastructure

Káblové, bezdrôtové, optické a iné prepojenia, pasívne a aktívne prepojovacie prvky a súvisiace programové vybavenie, ktoré tvoria vyhradenú neverejnú sieť určenú na vzájomnú bezpečnú komunikáciu povinných osôb a na sprostredkovanie ich externej komunikácie s inými osobami.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

Pozn.: V súčasnosti ju reprezentuje Govnet.

komunikačná bezpečnosť

Ochrana informácií prenášaných medzi komunikujúcimi stranami.

bezp Metodická príručka; VÚS

komunikačná sieť

communications network

Súbor prostriedkov na poskytovanie komunikačných služieb.

tel VÚS

konceptia e-governmentu

Navrhnuté alebo dohodnuté postupy zavádzania elektronickej verejnej správy.

egov VÚS

Pozn.: súčasťou koncepcie je aj stanovenie architektúry e-governmentu.

komunikačný protokol

communications protocol

Komunikačný protokol je súhrn parametrov a pravidiel, ktorými sa riadi komunikácia – ide hlavne o druh prenosu, jeho rýchlosť, kontrolu. Aby mohlo dôjsť k úspešnej komunikácii, musia daný komunikačný protokol dodržiavať obidve strany.

IKT MF

koncové zariadenie

Elektronické komunikačné zariadenie alebo jeho technická časť, ktoré umožňuje komunikáciu a je určené na priame alebo nepriame pripojenie na koncové body sietí.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.; VÚS

koncový užívateľ

end-user

Osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne dostupnú službu a túto službu ďalej neposkytuje a ani prostredníctvom nej neposkytuje ďalšie služby. Spotrebiteľ a v prípade rozhlasových a televíznych programových služieb aj poslucháč a divák.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

konverzia dát

data conversion

Zmena spôsobu zápisu dát pomocou niektorého z konverzných programov. Kódy jednotlivých znakov sú prevedené podľa daných konverzných tabuliek. Význam údajov zostáva zachovaný.

IKT KTD

konverzia dokumentu

Zmena jedného typu (formátu) dokumentu na iný typ (formát) dokumentu podľa stanovených pravidiel a pri úplnom zachovaní vecného obsahu pôvodných údajov.

informatizácia VÚS

koordinovaná oblasť

Všeobecné a osobitné požiadavky ustanovené v právnych predpisoch Slovenskej republiky a členských štátov Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na poskytovateľov služieb, najmä požiadavky na začatie

podnikania, dodržiavanie podmienok podnikania, kvalitu služieb informačnej spoločnosti a zodpovednosť poskytovateľa služieb; do koordinovanej oblasti nepatria požiadavky vzťahujúce sa výlučne na tovar, podmienky jeho dodávky a na služby, ktoré sa neposkytujú elektronicky.

epodpis Zákon č. 22/2004 Z. z.

KOSPAS-SARSAT

COSPAS-SARSAT

Medzinárodný družicový systém pátrania a záchran.
IKT VÚS

kritická informačná infraštruktúra

critical information infrastructure (CII)

Prostriedky a siete informačno-komunikačných technológií, súvisiace hodnoty a elektronické služby, ktorých poškodenie alebo zničenie by malo vážny vplyv na zdravie, bezpečnosť, zabezpečenie alebo hospodársky blahobyt Európanov alebo efektívnu činnosť EÚ alebo vlád členských štátov.

bezp MF

kritická infraštruktúra

critical infrastructure (CI)

Služby, siete, hodnoty, fyzické prostriedky (zdroje) a prostriedky informačných technológií, ktorých poškodenie alebo zničenie by malo vážny vplyv na zdravie, bezpečnosť, zabezpečenie alebo hospodársky blahobyt Európanov alebo efektívnu činnosť EÚ alebo vlád členských štátov.

bezp COM (2004) 0702

„Infraštruktúra alebo aktívum, znefunkčnenie alebo zničenie ktorého by malo oslabujúci dopad na národnú bezpečnosť ako aj ekonomický alebo sociálny blahobyt národa.“

bezp Medzinárodná príručka CIIP 2006

krížový certifikát

cross-certificate

Certifikát, ktorý vydá certifikačná autorita na verejný kľúč inej certifikačnej autority. Vydaním krížového certifikátu umožňuje certifikačná autorita overovať elektronické podpisy založené na certifikátoch, ktoré iná certifikačná autorita vydala a podpísala pomocou súkromného kľúča patriaceho k verejnému kľúču, ktorý je uvedený v krížovom certifikáte.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

KURS 2001

KURS 2001

Koncepcia územného rozvoja Slovenska – 2001.

Celoštátna územnoplánovacia dokumentácia s relevantnou právnou záväznosťou vo vzťahu k jej záväznej časti, vízia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia Slovenska v záujme ujasňovania rozhodovania v súčasnosti a v krátkodobom a strednodobom výhľade s cieľom vyjadriť predstavy o optimálnych priestorových súvislostiach na celoštátnej a medzinárodnej úrovni (štúdiá komplexného rozvoja SR zameraná na štruktúrovanie cieľov vzhľadom na polohu Slovenska v európskom regióne a na priority cieľov vo vzťahu k sociálnej, ekonomickej a environmentálnej situácii v SR - správa spoločnosti AUREX z decembra 2001 pre Ministerstvo životného prostredia SR).

informatizácia NSRR

kvalifikovaný certifikát

qualified certificate

Kvalifikovaný certifikát je certifikát fyzickej osoby, ktorý má telo certifikátu podpísané elektronickým podpisom akreditovanej certifikačnej autority, fyzickej osobe ho vydala akreditovaná certifikačná autorita, má v sebe uvedené, že je kvalifikovaný, a obsahuje jednoznačný identifikačný údaj fyzickej osoby.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

„Certifikát podľa požiadaviek uvedených v prílohe 1 smernice 1999/93/ES a vydaný poskytovateľom certifikačných služieb, ktorý splnil požiadavky stanovené v prílohe II smernice 1999/93/ES.“

epodpis Smernica 1999/93/ES

certifikát akreditovanej certifikačnej autority

Certifikát, ktorý

- vydal úrad akreditovanej certifikačnej autorite,
- má v sebe uvedené, že je kvalifikovaný,
- má v sebe uvedený účel, na ktorý je určený,
- má telo certifikátu podpísané zaručeným elektronickým podpisom úradu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

certifikát úradu

Certifikát, ktorý spĺňa požiadavky kvalifikovaného certifikátu akreditovanej certifikačnej autority podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vydal ho úrad na vlastný verejný kľúč úradu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

krížový certifikát akreditovanej certifikačnej autority

Krížový certifikát, ktorý

a) vydala akreditovaná certifikačná autorita akreditovanej certifikačnej autorite,

b) má v sebe uvedené, že ide o kvalifikovaný krížový certifikát,

c) má telo certifikátu podpísané zaručeným elektronickým podpisom akreditovanej certifikačnej autority.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.; VÚS

kybernetický priestor

[cyberspace](#)

Virtuálny priestor, v ktorom sa prenášajú elektronické dáta, informácie či poznatky medzi elektronickými komunikačnými systémami vo svete.

tel VÚS

LAU, NUTS

[LAU \(Local Administrative Unit\)](#)

[NUTS \(Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques \(z fr.\)\)](#)

Pozri NUTS.

štatistika Vyhláška ŠÚ SR č. 438/2004 Z. z.

LDAP

[Lightweight Directory Access Protocol \(LDAP\)](#)

Protokol pre prístup k adresárovým službám v on-line komunikácii.

IKT MF

Pozn.: je to zjednodušený protokol DAP (Directory Access Protocol).

legislatívne pravidlá

Pravidlá vlády Slovenskej republiky, ktoré záväzne určujú pravidlá tvorby všeobecne záväzných právnych predpisov a upravujú postup ministerstiev a ostatných orgánov verejnej moci

a) pri príprave, predkladaní a prerokúvaní zákonov, ktorých návrhy podáva vláda Slovenskej republiky Národnej rade Slovenskej republiky, a to až do ich podania Národnej rade,

b) pri príprave, predkladaní a prerokúvaní nariadení vlády a ostatných vykonávacích predpisov (až po ich vyhlásenie).

leg *legislatívne pravidlá*

legislatívny zámer

Dokument, ktorý vypracúvajú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy pred prípravou návrhu zákona s výrazným hospodárskym a finančným dosahom alebo v prípade, ak o tom rozhodne vláda.

leg *legislatívne pravidlá*

likvidácia osobných údajov

Zrušenie osobných údajov rozložením, vymazaním alebo fyzickým zničením hmotných nosičov tak, aby sa z nich osobné údaje nedali reprodukovať.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

lokalizačné údaje

[location data](#)

Informácie, ktoré sa môžu použiť na určenie aktuálneho fyzického umiestnenia subjektu a na jeho sledovanie pri zmenách polohy.

IKT VÚS

„Akékoľvek údaje spracúvané v elektronickej komunikačnej sieti, ktoré udávajú zemepisnú polohu koncového zariadenia užívateľa verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby.“

ochrana *Smernica 2002/58/ES*

Maastrichtská zmluva

[Maastricht Treaty](#)

Zmluva o Európskej únii, prijatá na stretnutí Európskej rady 9.-10.12.1991 v holandskom Maastrichte. Svojím významom sa prirovnáva k Rímskej zmluve a k Jednotnému európskemu aktu. Obsahuje Zmluvu o hospodárskej a menovej únii a Zmluvu o politickej únii. Vytýčila a posilnila tri hlavné piliere, na ktorých stojí Európska únia: hospodárska a menová únia, spoločná zahraničná a bezpečnostná politika a spolupráca v justícii a vnútorných záležitostiach. Zmluva vstúpila do platnosti 1.11.1993. Od tohto dátumu sa zavádza pojem Európska únia, pod ktorý patrí nové ES (namiesto EHS), staré ESUO a Euratom.

leg *Sakova eurVyr*

malware

[malware \(malign software\)](#)

Pozri škodlivý softvér.

bezp MF

manažérstvo informácií

[information management](#)

Praktická odborná činnosť vykonávaná v kontexte konkrétnej organizácie zameraná na využitie informácií v rozhodovacích a riadiacich procesoch a na integrovanie informačných zdrojov a aktivít do podnikových procesov. Zaoberá sa navrhovaním, implementáciou a prevádzkou systémov a služieb zahŕňujúcich procesy získavania, spracúvania, ukladania, prezentácie a distribúcie informácií.

informatizácia KTD

medzinárodné číslo

[international number](#)

Číslo, ktoré sa volí za medzinárodným rozlišovacím číslom; skladá sa z medzinárodného smerového čísla a národného čísla volaného účastníka.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

medzinárodné rozlišovacie číslo

[international prefix](#)

Číslo, ktoré volí účastník pred medzinárodným číslom pri volaní účastníka v inej krajine; medzinárodné rozlišovacie číslo používané v Slovenskej republike je „00“.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

medzinárodné smerové číslo pre geografickú oblasť

Číslo pozostávajúce z jednej až troch číslic, ktoré identifikuje krajinu alebo viac krajín v integrovanom číslovacom pláne alebo špecifickú geografickú oblasť.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

medzisystémová interferencia

[intersystem interference](#)

Vysokofrekvenčná interferencia v systéme spôsobená signálmi iných systémov.

tel VÚS

mechanický zábranný prostriedok

Zariadenie alebo systém slúžiaci na zabránenie prístupu nepovolaným osobám.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

metadáta; metaúdaje

[metadata](#)

Štruktúrované údaje, ktoré obsahujú informácie o primárnych (iných) údajoch.

IKT KTD

„Informácie opisujúce súbory priestorových údajov a služby priestorových údajov, ktoré umožňujú ich zisťovanie, katalogizáciu a využívanie.“

egov Smernica 2007/2/ES

Pozn.: Pojem sa používa najmä v súvislosti s elektronickými zdrojmi a vzťahuje sa k údajom, ako sú dátové súbory, textové informácie, obrazové informácie, hudba a pod.

Funkcia metadát je popisná, selekčná a archivačná. V súvislosti s týmito funkciami sa rozlišujú metadáta na účely popisu, správy, právnych nárokov, technické funkčnosti, používanie a archiváciu. Údaje možno vkladať aj priamo do zdroja, napr. do záhlavia dokumentu HTML.

metainformácia

[metainformation](#)

Informácia, ktorá je v transformačnom vzťahu k inej informácii. Je nástrojom popisu súvisiacej informácie. Služí ako prostriedok na získanie obsahu popisovanej informácie vo vyhľadávacích systémoch.

IKT KTD

metainformačný systém verejnej správy; metainformačný systém

Informačný systém verejnej správy, ktorého obsahom sú najmä technologické, administratívne a organizačné údaje o prevádzkovaných informačných systémoch verejnej správy.

egov MF

middleware

[middleware](#)

Druh softvéru, ktorý sprostredkúva spoluprácu medzi viacerými platformami, nejde len o zabezpečenie spojení, ale napríklad o distribúciu výpočtového výkonu. Typicky obsahuje rozsiahle programovacie rozhrania (API) pre prispôbenie na oboch koncoch spolupráce.

IKT MF

mimoriadna udalosť (v oblasti certifikácie)

Udalosť, ktorá ohrozuje poskytovanie certifikačných služieb a ktorá nastáva v dôsledku zlyhania informačného systému pre certifikačné služby.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

mimovládna organizácia

[non-governmental organization \(NGO\)](#)

Organizácia, ktorá nie je priamo súčasťou vládnych štruktúr.

egov VÚS

modem

[modem](#)

Funkčná jednotka, ktorá moduluje a demoduluje signály. Používa sa na umožnenie prenosu digitálnych signálov analógovými prenosovými prostriedkami.

tel KTD; VÚS

Pozn.: slovo modem je skratkou slov modulátor - demodulátor.

monitorovanie siete

[network monitoring](#)

Používanie systému, ktorý neustále sleduje (monitoruje) počítačovú sieť s ohľadom na pomalosť alebo výpadok systémov a ktorý oznamuje výpadky správcovi siete prostredníctvom e-mailov, pagerov alebo iným spôsobom. Je podmnožinou funkcií, ktoré sú súčasťou riadenia siete (network management).

IKT Wikipedia EN; VÚS

MP3

[MP3 \(MPEG-1 Audio Layer 3\)](#)

Štandardný proprietárny formát pre kompresiu audio záznamu.

IKT MF

Pozn.: Uvedené formáty definuje organizácia MPEG. Formát súboru má koncovú príponu .mp3.

MPG

[MPG \(Moving Picture Group\)](#)

Skupina formátov na kompresiu videozáznamov.

IKT MF

Pozn.: Uvedené formáty definuje organizácia MPEG. Formát súboru má najčastejšie koncovú príponu .mpg.

MPEG

[Moving Picture Experts Group](#)

Pracovná skupina ISO zameraná na vývoj štandardov pre kompresiu videa a zvuku. MPEG doposiaľ špecifikovala viacero otvorených, ale aj proprietárnych formátov.

informatizácia SKOSI

nariadenie (EÚ)

[regulation](#)

Právny akt definujúci prijatie dôležitých zákonov ústavnej povahy, pri ktorých sa okrem jednomyselného rozhodnutia v Rade vyžaduje aj individuálne odsúhlasenie členskými štátmi v súlade s ich ústavnoprávnymi ustanoveniami (napr. schválenie parlamentom, referendum).

leg Sakova eurVyr

národné číslo

[national number](#)

Číslo, ktoré sa volí za národným rozlišovacím číslom; skladá sa z národného cieľového kódu a účastníkeho čísla.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

národné rozlišovacie číslo

[national prefix](#)

Číslo, ktoré volí účastník pred národným číslom pri volaní účastníka v rámci národnej siete, ale v inej číslovačej oblasti. Používa sa aj v prípade volaní do inej siete alebo na iné služby s prideleným národným cieľovým kódom; národné rozlišovacie číslo používané v Slovenskej republike je „0“.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

národný cieľový kód

[national destination code](#)

Číslo pozostávajúce z jednej alebo viacerých číslic, ktoré identifikuje samostatnú geograficky určenú číslovačiu oblasť, obvod alebo funkčne určenú číslovačiu oblasť, sieť alebo službu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

Národný program reforiem

[National reform programme](#)

Prezentácia koncepcie lisabonskej stratégie členských krajín v rámci trojročných programových cyklov; zameranie a obsah vychádza z nových zásad hospodárskej politiky EÚ – z tzv. Integrovaných zásad (Integrated Guidelines).

informatizácia NSRR

Národný strategický referenčný rámec (NSRR)

[National strategic reference framework](#)

Rámcový programový dokument členského štátu predkladaný pred začiatkom programového obdobia Európskej komisii, predstavujúci referenčný nástroj na prípravu programovania fondov a stanovujúci národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva.

informatizácia NSRR

navigácia off-board (mimovožidlová navigácia)

[off-board navigation](#)

Navádzanie vozidla po trase na základe dát prenášaných do navigačného zariadenia vozidla zo vzdialeného servera (napr. pomocou GPRS).

doprava VÚS

navigácia on-board (palubná navigácia)

[on-board navigation](#)

Navádzanie vozidla po trase na základe mapových dát uložených priamo vo vozidle na pamäťovom médiu.

doprava VÚS

negeografické číslo

[non-geographic number](#)

Pridelené číslo z národného číslovačieho plánu, pričom žiadna časť jeho štruktúry nemá geografický význam; zahŕňa najmä čísla užívateľov mobilnej siete, služieb volania na účet volaného a služieb za zvýšenú úhradu.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

nepopierateľnosť

Istota, že danú činnosť v informačnom systéme nemožno poprieť.

bezp VÚS

NUTS, LAU

NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques (z fr.))

LAU (Local Administrative Unit)

Klasifikačný systém štatistických územných jednotiek zavedený Štatistickým úradom ES (EUROSTAT) v spolupráci s národnými štatistickými úradmi.

V SR klasifikácia rozoznáva tieto úrovne:

a) regionálne úrovne

	slovenský akronym	anglický akronym
krajina	RŠÚJ 0	
územie celej krajiny	RŠÚJ 1	NUTS 1
oblasť	RŠÚJ 2	NUTS 2
kraj	RŠÚJ 2	NUTS 3

b) lokálne úrovne

okres	LŠÚJ 1	LAU 1
obec	LŠÚJ 2	LAU 2

Pozn.: RŠÚJ znamená Regionálna štatistická územná jednotka..

Oblasti RŠÚJ 2 sú:

- 1) Bratislavský kraj (oblasť je vymedzená územím Bratislavského kraja).
- 2) Západné Slovensko (oblasť je vymedzená územím Trnavského kraja, Trenčianskeho kraja a Nitrianskeho kraja).
- 3) Stredné Slovensko (oblasť je vymedzená územím Žilinského kraja a Banskobystrického kraja).
- 4) Východné Slovensko (oblasť je vymedzená územím Prešovského kraja a Košického kraja).

štatistika Vyhláška ŠÚ SR č. 438/2004 Z. z.

obchodný styk

Odoslanie alebo prijatie, alebo potvrdenie odoslania, alebo potvrdenie prijatia elektronického dokumentu vo vzťahoch, ktoré vznikajú pri elektronickom obchode medzi poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti a ich príjemcom alebo spotrebiteľom.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

objekt informačného systému

Pasívna entita, ktorá obsahuje / prijíma informácie a je prístupná autorizovaným subjektom informačného systému.

bezp Metodická príručka

OBU (palubná jednotka)

OBU (on-board unit)

Elektronické zariadenie vo / na vozidle umožňujúce komunikáciu a/alebo navigáciu.

doprava VÚS

ODF

ODF (Open Document Format)

Otvorený štandard špecifikujúci formáty na uchovávanie a výmenu formátovaného textu (.odt), tabuliek (.odp), vektorovej grafiky (.odg) a prezentácií (.odp). ODF je založený na XML.

IKT SKOSI

odopretie služby

denial-of-service

Zablokovanie práce systému vyčerpaním jeho zdrojov, napr. vyčerpanie kapacity pamäte alebo zahlienie systému veľkým množstvom požiadaviek.

ochrana VÚS

OGG

OGG (audio file format Orgg Vorbis)

Otvorený štandard definujúci formát multimedialných súborov. Je určený na streaming audia a videa v reálnom čase, ako aj na ich uchovávanie v súboroch a ich výmenu.

IKT SKOSI

Pozn.: Uvedený formát spravuje organizácia Xiph.Org Foundation. Súbor sa označuje koncovou príponou .ogg.

ohrozenie

threat

Každá udalosť, ktorá má potenciál poškodiť alebo zničiť informačný systém alebo akýkoľvek jeho prvok; prístup z hľadiska všetkých rizík zahŕňa nehody, živelné nebezpečenstvá ako aj zámerné útoky.

bezp COM (2004) 0702

„Každá udalosť, ktorá má potenciál poškodiť alebo zničiť kritickú infraštruktúru alebo akýkoľvek jej prvok; prístup z hľadiska všetkých rizík zahŕňa nehody, živelné nebezpečenstvá ako aj zámerné útoky.“

bezp COM (2004) 0702

ochrana dát

data protection

Pozri ochrana údajov.

ochrana VÚS

ochrana kritickej infraštruktúry (CIP)

critical infrastructure protection (CIP)

Programy, aktivity a súčinnosti vlastníkov a prevádzkovateľov na ochranu svojej kritickej infraštruktúry.

bezp COM (2004) 0702

ochrana údajov

data protection

Právne, administratívne, technické alebo fyzické opatrenia prijaté na zamedzenie neoprávneného prístupu k údajom a ich používaniu.

ochrana ISO 5127-2003

on-line; online

on-line

Pripojenie / nachádzajúce sa v reálnom čase na permanentne dostupnej sieti.

informatizácia MF

„Priamo na internete (resp. pripojenie v reálnom čase na internet); priamo na linke.“

informatizácia POD model; VÚS

Pozn.: Permanentne dostupnou sieťou sa prednostne myslí internet.

on-line služba; online služba

Služba prístupná / doručovaná prostredníctvom platformiem používajúcim najmä webové služby, obvyčajne prístupná cez počítačové siete (vrátane internetu, intranetových a extranetových sietí) a využívajúca internetový protokol http.

egov euser; VÚS

Pozn.: počítačové siete zahŕňajú aj siete, v ktorých koncovými zariadeniami sú mobilné jednotky, ako sú PDA alebo mobilné telefóny s prístupom na internet.

open source softvér

open-source software

Pozri otvorený zdrojový softvér.

IKT VÚS

operačný program

operational programme

Dokument predložený členským štátom a prijatý EK, ktorý určuje stratégiu rozvoja pomocou jednotného súboru priorít, na ktorých dosiahnutie sa bude žiadať pomoc z niektorého fondu, alebo z Kohézneho fondu a ERDF v prípade cieľa Konvergencia.

informatizácia NSRR; VÚS

operačný systém (OS)

operating system (OS)

Základný softvérový systém, ktorý pôsobí ako rozhranie medzi hardvérom a aplikáciou.

IKT POD model; VÚS

oprávnená osoba

Každá fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci svojho pracovnoprávneho vzťahu, štátnozamestnaneckého pomeru, služobného pomeru, členského vzťahu, na základe poverenia, zvolenia alebo vymenovania alebo v rámci výkonu

verejnej funkcie, ktorá môže osobné údaje spracúvať len na základe pokynu prevádzkovateľa, zástupcu prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, ak zákon neustanovuje inak.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

„Oprávnenu osobou právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je určená na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami alebo ktorej oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami vzniklo zo zákona.“

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

Pozn.: Pojem je definovaný špecificky pre konkrétne oblasti (ochrana osobných údajov, utajované skutočnosti).

organizačná interoperabilita

organisational interoperability

Zmluvné definovanie cieľov verejnej správy, ktoré modeluje postupy verejnej správy a vedie k spolupráci jednotlivých administratív za účelom vzájomnej výmeny informácií pri zohľadnení rôznych vnútorných štruktúr a postupov. Podporuje prístupné, ľahko identifikovateľné a užívateľsky orientované služby.

interoperabilita IDABC EIF; VÚS, MF

osobná schránka

Osobné konto na verejne prístupnom serveri určené na styk s úradmi v súvislosti s elektronickými službami verejnej správy.

egov VÚS

osobné údaje

personal data

Údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

otvorený štandard

open standard

Otvorený štandard je taká technická špecifikácia, ktorá je (1) prijatá a udržiavaná neziskovou organizáciou alebo konzorciom, (2) jej ďalší vývoj a modifikácie vychádzajú z otvoreného rozhodovacieho procesu, prístupného všetkým záujemcom, na základe zhody alebo rozhodovania väčšinovým hlasovaním, (3) je zverejnená a príslušné dokumenty sú prístupné buď voľne, alebo za nominálny poplatok a (4) prípadné súvisiace duševné

vlastníctvo – patenty – sú neodvolateľne bezplatne sprístupnené pre všetkých rovnako.

IKT SKOSI

otvorený zdrojový softvér

[open-source software](#)

Počítačový softvér, ktorého zdrojový kód je dostupný na základe licencie, ktorá umožňuje užívateľom softvér študovať, meniť, zlepšovať a ďalej distribuovať v upravenej alebo pôvodnej forme. Často sa vyvíja verejným a kolektívnym spôsobom.

IKT Wikipedia SK

overenie

Potvrdenie deklarovanej totožnosti subjektov, objektov alebo používateľov.

bezp Nariadenie (ES) č. 460/2004

Pozn.: pozri aj autentizácia.

overovateľ elektronického podpisu

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá pomocou prostriedku na overenie elektronického podpisu, verejného kľúča, podpísaného elektronického dokumentu a elektronického podpisu tohto dokumentu môže overiť platnosť daného elektronického podpisu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

oznámenie Komisie

[Commission communication](#)

Formálne predložená správa alebo prezentácia budúcich zámerov EK, ktorú predkladá Komisia Rade ministrov.

leg glosareu

paneurópske služby elektronickej verejnej správy

[pan-European eGovernment services](#)

Cezhraničné informačné a interaktívne služby verejného sektora, odvetvové alebo horizontálne, t. j. medziodvetvovej povahy, poskytované európskymi verejnými správami európskym verejným správam, podnikateľským subjektom, vrátane ich združení a občanom, vrátane ich združení, prostredníctvom transeurópskych telematických sietí pôsobiacich vo vzájomnej súčinnosti.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES

párové dáta

Dvojica tvorená verejným kľúčom a súkromným kľúčom patriacim k danému verejnému kľúčom.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

Pozn.: Tento pojem sa vzťahuje k elektronickému podpisu.

patch; záplata

[patch](#)

Softvér určený na aktualizáciu alebo odstránenie problémov pri používaní počítačového programu alebo súvisiacich údajov.

IKT VÚS

Pozn.: zahŕňa aj odstránenie chýb, zmenu grafiky a zlepšenie používania alebo výkonu.

PDF

[PDF \(portable document format\)](#)

Otvorený formát, vhodný na ukladanie a výmenu dokumentov s nemennou formou zobrazenia.

IKT MF, SKOSI

Pozn.: Súbor sa označuje koncovou príponou .pdf.

PETs

[PETs \(privacy enhancing technologies\)](#)

Technológie zlepšujúce ochranu súkromia; súbor špecializovaných informačných a komunikačných postupov a metód na zlepšenie ochrany citlivých osobných údajov v informačných systémoch.

ochrana VÚS

písomný; písomne

[written; in writting](#)

Akékoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo číslíc, ktoré je možné čítať, reprodukovat' a následne oznámiť; takéto vyjadrenie môže obsahovať informácie prenášané a uložené elektronicke.

obstarávanie Smernica 2004/17/ES

platforma

[platform](#)

Znamená druh hardvéru a/alebo softvéru, ktorý je potrebný na spustenie a vykonávanie softvéru. Typická platforma zahŕňa architektúru počítača, operačný systém alebo programovací jazyk a ich doplnkové knižnice.

IKT Wikipedia SK, MF

PLC

[PLC \(power line communications\)](#)

Komunikácia po elektrických vedeniach; elektronické komunikačné systémy vo frekvenčnom pásme 1,6÷30 MHz (resp. 1,6÷80 MHz) využívajúce na prenos a distribúciu dát elektrické rozvodné siete.

tel VÚS

PNG

[PNG \(Portable Network Graphics\)](#)

Otvorený formát určený na uchovávanie a výmenu grafických súborov s bezstratovou kompresiou bitmapovej grafiky.

IKT MF, SKOSI

Pozn.: Súbor sa označuje koncovou príponou .png.

počítačový program

computer program

Súbor príkazov a inštrukcií použitých priamo alebo nepriamo v počítači. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Neoddeliteľnou súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál potrebný na jeho prípravu.

IKT Zákon č.618/2003 Z. z.

podmienky spracúvania osobných údajov

Prostriedky a spôsob spracúvania osobných údajov, ako aj ďalšie požiadavky, kritériá alebo pokyny súvisiace so spracúvaním osobných údajov alebo vykonanie úkonov, ktoré slúžia na dosiahnutie účelu spracúvania či už pred začatím spracúvania osobných údajov, alebo v priebehu ich spracúvania.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

podpísaný elektronický dokument

Elektronický dokument, pre ktorý bol vyhotovený elektronický podpis, ak je tento elektronický dokument dostupný spolu s elektronickým podpisom daného dokumentu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

podpisová politika

Súbor pravidiel upravujúcich vyhotovovanie a overovanie zaručených elektronických podpisov.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

podpisová schéma

Jednoznačné určenie algoritmov na vyhotovenie a overenie zaručeného elektronického podpisu a ich parametrov.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

politika časových pečiatok

Súbor pravidiel, ktoré ustanovujú použiteľnosť časovej pečiatky určitého okruhu používateľov časových pečiatok a triedy aplikácií so spoločnými bezpečnostnými požiadavkami. Politiku časových pečiatok vytvárajú používatelia časových pečiatok a vydavatelia časových pečiatok.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

POP

POP (Post Office Protocol)

Protokol, ktorý sa používa na získanie správ elektronickej pošty z mail servera.

IKT MF

Pozn.: Verzia POP3 podporuje použitie aj bez protokolu SMTP.

poskytovanie elektronickej komunikačnej siete

provision of electronic communications network

Zriadenie siete, jej prevádzka, kontrola nad sieťou alebo jej sprístupnenie.

tel Zákon č.610/2003 Z. z.

poskytovanie osobných údajov

Odovzdávanie osobných údajov na spracúvanie inému prevádzkovateľovi alebo inému zástupcovi prevádzkovateľa, alebo jeho sprostredkovateľovi.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

poskytovateľ certifikačných služieb

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vykonáva certifikačné služby.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

poskytovateľ služby

service provider

Organizačná zložka verejnej správy, subjekt súkromného sektora alebo fyzická osoba, ktorá poskytuje službu.

egov OPIS, MF

poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá na účely podnikania alebo na iné účely poskytuje služby informačnej spoločnosti; ak je poskytovateľ služieb podnikateľom, umiestnenie elektronických zariadení potrebných na poskytovanie služieb informačnej spoločnosti nie je pre určenie sídla alebo miesta podnikania rozhodujúce.

eobchod Zákon č. 22/2004 Z. z.

posúdenie ohrozenia

threat assessment

Štandardizovaný a spoľahlivý spôsob na zhodnotenie ohrozenia.

bezp COM (2004) 0702, MF

posúdenie rizika

risk assessment

Proces vyhodnotenia ohrození vzhľadom na zraniteľnosti danej hodnoty, s cieľom získať odborný posudok na pravdepodobnosť straty alebo poškodenia a ich následkov, ako usmernenie na prijatie opatrenia.

bezp COM (2004) 0702, MF

povinná osoba

Povinnými osobami podľa zákona č. 275/2006 Z. z. sú

- a) ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy,
- b) orgány miestnej štátnej správy,
- c) iné orgány štátnej správy ako v písmenách a) a b),
- d) obce a samosprávne kraje,
- e) Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, Kancelária prezidenta Slovenskej republiky, Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky, Kancelária súdnej rady Slovenskej republiky, Kancelária verejného ochrancu práv, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, Sociálna poisťovňa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, zdravotné poisťovne, Tlačová agentúra Slovenskej republiky – Slovakia,
- f) subjekty, o ktorých to ustanoví osobitný zákon.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

Pozn.: Tento pojem sa definuje v súvislosti s informačnými systémami verejnej správy.

PPP; verejno-súkromné partnerstvá

PPP (Public Private Partnership)

Ekonomicko-právny vzťah, pri ktorom vstupujú do partnerstva subjekty verejnej správy a súkromného sektora s cieľom vybudovať infraštruktúry a poskytovať služby; súkromné firmy tak využitím vlastných zdrojov a schopností získavajú trvalý tok verejných peňazí.

EU OPIS

pravidlá na výkon certifikačných činností

Postup, ktorý akreditovaná certifikačná autorita uplatňuje pri zabezpečovaní poskytovaných certifikačných služieb.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

predstieranie identity

spoofing

Pozri spoofing.

ochrana VÚS

prehliadanie; prehliadanie webu

browsing; web browsing

Základný spôsob pohybu v informačnom priestore služby WWW prezeraním obsahu webových stránok s využitím hypertextových odkazov.

IKT KTD

prenesené číslo

portable number

Telefónne číslo, ktoré si užívateľ na základe žiadosti ponechal nezávisle od podniku poskytujúceho službu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-7/2004

prenesenie čísla

porting of number

Činnosť, ktorou podnik poskytujúci verejnú telefónnu službu zabezpečuje, aby si užívateľ mohol ponechať svoje telefónne číslo nezávisle od podniku poskytujúceho službu v prípade geografických čísel v rámci geografickej čísluovej oblasti na špecifickom mieste pripojenia užívateľa a negeografických čísel na ktoromkoľvek mieste; uvedená činnosť sa nevzťahuje na prenesenie čísla medzi pevnými a mobilnými sieťami.

tel Opatrenie TÚSR č. O-7/2004

prenos dát; prenos údajov

data transmission

Prenos údajov medzi geograficky oddelenými miestami alebo zariadeniami prostredníctvom komunikačného kanála.

IKT KTD; glosareu; VÚS

Pozn.: objem prenášaných dát sa udáva v násobkoch bytov, rýchlosť prenosu sa hodnotí podľa počtu bytov prenesených za jednotku času - kB/s, MB/s, GB/s. Komunikačným kanálom sú rôzne technológie ako napr. optické vlákna, rádiové vlny, laser, medené drôty, infračervené lúče atď.

prenosová rýchlosť

bit rate (transfer speed; digit rate; transmission rate)

Rýchlosť, ktorou obvod alebo komunikačný kanál prenáša informácie zo zdroja na miesto určenia v sieti, prípadne z pamäťového média alebo naň. Meria sa v jednotkách informácií za jednotku času - v bitoch alebo znakoch za sekundu.

tel KTD; VÚS

Pozn.: za základnú rýchlosť sa považuje maximálna prenosová rýchlosť. Priemerná rýchlosť zahŕňa aj medzery medzi blokmi ako časť doby prenosu.

prenosový kanál

transmission channel

Cesta odovzdávania informácie medzi dvoma miestami.

tel VÚS

prepojenie

Fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľom siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho

istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Tieto služby môže poskytovať podnik alebo tretia osoba, ktorí majú prístup k verejnej sieti. Prepojenie je osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

prevádzka informačného systému

Súbor postupov zahŕňajúci najmä

- a) technické spravovanie informačného systému,
- b) budovanie a pravidelná aktualizácia systému,
- c) správa a vývoj aplikačného programového vybavenia informačného systému, poskytovanie aplikačného programového vybavenia všetkým úrovniám informačného systému, ktoré sú oprávnené získavať, spracúvať údaje o vede a technike alebo povinné poskytovať údaje pre informačný systém, vypracúvanie a aktualizácia užívateľských a inštalčných príručiek,
- d) aktualizácia vstupných a výstupných formulárov a vypracúvanie pokynov na prácu s formulármi na ich vyplnenie,
- e) konzultačná podpora pri spracúvaní vstupných údajov,
- f) administrácia centrálnych databáz informačného systému,
- g) zabezpečovanie zaškolenia užívateľov informačného systému,
- h) zaisťovanie technického riešenia bezpečnosti a ochrany údajov v informačnom systéme.

informatizácia Vyhláška MŠ č. 192/2003 Z. z.; VÚS

Pozn.: účelová definícia pojmu pre celoštátny informačný systém výskumného a vývojového potenciálu Slovenskej republiky.

prevádzkovateľ informačného systému (verejnej správy)

Osoba určená správcom informačného systému (verejnej správy), ktorá vykonáva správcom určené informačné činnosti; prevádzkovateľom informačného systému (verejnej správy) môže byť aj správca informačného systému (verejnej správy).

egov Zákon č. 275/2006 Z. z., MF

Pozn.: uvádzanú definíciu možno použiť všeobecne pre prevádzkovateľa informačného systému (vtedy sa slovo „verejnej správy“ vypúšťa). Za osobu sa považuje fyzická alebo právnická osoba.

prevádzková záloha

Zálohovanie určených skupín údajov prípadne stavu informačného systému na dátový nosič, ktoré sa

vykonáva za kratšie časové obdobie. Prevádzková záloha slúži na obnovenie údajov alebo činnosti informačného systému v prípade poškodenia alebo zničenia.

egov MF

Pozn.: najdlhšie odporúčané časové obdobie je týždeň, optimálnejší je deň.

prevádzkové údaje

Akékoľvek údaje spracúvané za účelom prenosu správy v elektronickej komunikačnej sieti alebo pre jej účtovanie.

ochrana Smernica 2002/58/ES

prevádzkové záznamy

Záznamy v písomnej alebo elektronickej forme vznikajúce pri prevádzke informačného systému.

ochrana MF

„Záznamy v písomnej alebo elektronickej forme vznikajúce pri certifikačnej činnosti.“

epodpis Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.

Pozn.: V elektronickej forme sa to zvyknú byť tzv. logovacie súbory.

prevádzkyschopnosť služieb

interoperability of services

Také nastavenie prenosových parametrov služby, pridružených prostriedkov a rozhraní, ktoré umožňuje komunikáciu medzi koncovými užívateľmi alebo medzi koncovým užívateľom a podnikom poskytujúcim službu prostredníctvom technologicky rôznych sietí.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

prezentácia

Zobrazenie informácií pomocou snímok, využívajúce najmä text a grafiku.

informatizácia MF

pridružené prostriedky

Technické zariadenia a iné vybavenie pridružené k sieti, ktoré umožňujú alebo podporujú poskytovanie služieb prostredníctvom tejto siete alebo služby. Zahŕňajú systémy podmieneného prístupu a elektronických programových sprievodcov.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

priestorové delenie

space division

Rozdelenie množiny prenosových kanálov alebo spojovacích ciest v priestore.

tel VÚS

priestorové údaje; údaje priestorovej identifikácie

[spatial data](#)

Všetky údaje s priamym alebo nepriamym odkazom na konkrétnu polohu alebo geografickú oblasť.

egov *Smernica 2007/2/ES*

príjemca

Orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej sú osobné údaje poskytnuté alebo sprístupnené; prevádzkovateľ, ktorý je oprávnený spracúvať osobné údaje a úrad pri plnení úloh ustanovených týmto zákonom, sa nepovažuje za príjemcu.

ochrana *Zákon č. 428/2002 Z. z.*

Pozn.: Pojem je definovaný špecificky pre ochranu osobných údajov.

príjemca služieb informačnej spoločnosti

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá využíva služby informačnej spoločnosti, najmä vyhľadáva alebo poskytuje informácie; ak je príjemcom služieb fyzická osoba, ktorá využíva služby informačnej spoločnosti na iný účel ako na podnikanie alebo výkon svojho povolania, považuje sa za spotrebiteľa.

eobchod *Zákon č. 22/2004 Z. z.*

prijímateľ služby

[service receiver](#)

Občan alebo podnikateľ, ktorý je priamym užívateľom danej služby.

egov *OP IS*

prijímateľ služieb verejnej správy

Koncový spotrebiteľ služieb verejnej správy (občan, podnikateľ alebo nezisková organizácia).

egov *OPIS*

primárna oblasť

[primary area](#)

Celistvé územie v rámci Slovenskej republiky, ktoré je definované národným cieľovým kódom.

tel *Opatrenie TÚSR č. O-14/2007*

prioritná os

[priority axis](#)

Jedna z priorit stratégie v operačnom programe, ktorá sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich operácií s konkrétnymi, merateľnými cieľmi; prioritná os operačného programu sa rovná jednej konkrétnej strategickej/špecifickej prioritě stratégie Národného strategického referenčného rámca SR na r. 2007 – 2013.

informatizácia *NSRR*

prístup

Sprístupnenie informačno-komunikačných technológií, informačných systémov a/alebo elektronických služieb inému subjektu.

informatizácia *MF*

„Sprístupnenie zariadení a/alebo elektronických komunikačných služieb inému podniku na poskytovanie elektronických komunikačných služieb podľa zákona č. 610/2003 Z. z.“

tel *Zákon č. 610/2003 Z. z.; VÚS*

prístupnosť

[accessibility](#)

Koncept zohľadňujúci najmä schopnosti a podporujúci práva znevýhodnených osôb na ich lepšiu integráciu do informačnej spoločnosti a ekonomiky prostredníctvom informačno-komunikačných technológií.

Prístupnosť možno považovať za mieru dostupnosti systému pre čo najväčší počet užívateľov. Vyjadruje stupeň ľahkosti, akým možno dosiahnuť jednu lokalitu (napr. www) z iných lokalít.

informatizácia *elearningeu; Wikipedia EN, VÚS, MF*

Pozn.: Tento pojem sa používa najmä v súvislosti so znevýhodnenými osobami alebo ich právami na prístup k lokalitám, často prostredníctvom pomocných zariadení, ako sú čítače obrazoviek a pod.

prístupnosť webových stránok

[web page accessibility; eAccessibility](#)

Predstavuje prístupnosť obsahu webových stránok pre všetkých občanov bez obmedzení.

informatizácia *MF*

Pozn.: Tento pojem sa často krát chápe pod pojmom eAccessibility. Pozri aj pojem Prístupnosť.

prístupový protokol

[access protocol](#)

Definovaný rad postupov medzi účastníkom a sieťou týkajúci sa rozhrania v stanovenom referenčnom mieste, umožňujúci využívať služby a možnosti komunikačnej siete.

tel *VÚS*

procedúra

[procedure](#)

Postup realizácie konkrétneho procesného úkonu pri vybavovaní vecí v rámci konkrétnej agendy.

egov *MF*

proces

[process](#)

Plynulá postupnosť vzájomne súvisiacich úkonov. V činnosti verejnej správy možno, z hľadiska aplikácie IKT, hovoriť o procesoch:

- primárnych, t.j. procesoch výkonu správy, sú to procesy: administratívne, správne, rozhodovacie, riadiace, normotvorby,
- integračných a podporných: správa registrov a číselníkov, sledovanie stavu vybavovania a termínov, správa a expedícia výstupov a pod.,
- organizačných: kompetencie a súčinnosť užívateľov, správa prístupov k informáciám (prístupy k dokumentom, dátam, agendám), t.j. spúšťanie procesov.

Vertikálna štruktúra predstavuje úrovne procesov úsekov správy od administrovania, správneho konania a rozhodovania cez normotvorbu až po strategické riadenie spoločnosti v rámci hierarchickej inštitucionálnej štruktúry verejnej správy. Horizontálna rovina predstavuje pohľad na procesy cez štruktúru verejnej správy na príslušnej horizontálnej úrovni úsekov správy.

egov MF

Pozn.: vo verejnej správe je žiaduce rozlišovať procesy výkonu správy v rámci úsekov:

- verejnej správy, pričom pod „výkonom verejnej správy“ by sa nemalo rozumieť len „správne konanie“ v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny zákon) v znení neskorších zmien.

- vnútornej správy, t.j. procesy podporujúce fungovanie úradov ako inštitúcií.

produkt pre elektronický podpis

Technické zariadenia a programové vybavenie alebo ich relevantné časti, ktoré sú určené pre poskytovateľov certifikačných služieb na vykonávanie certifikačných činností alebo sú určené na vyhotovovanie a overovanie elektronických podpisov.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

projekt informačného systému verejnej správy

Produkt, ktorým sa vopred definuje informačný systém verejnej správy, jeho úprava alebo zmena.

egov MF

projekt všeobecného záujmu

project of common interest

Projekt v politických oblastiach určených v rozhodnutí Komisie 2004/387/ES z 28. apríla 2004, príloha I, ktorý je vykonávaný alebo prebieha na základe tohto rozhodnutia a ktorý sa týka zriadenia alebo zlepšovania paneurópskych služieb elektronickej verejnej správy.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES

proprietárny formát

proprietary format

Nezverejnená alebo zverejnená technická špecifikácia pod výlučnou správou jej vlastníka, určená na uchovávanie digitálnych údajov.

informatizácia SKOSI

Pozn.: Používanie proprietárnych formátov býva právne obmedzované, napríklad patentovou ochranou.

prostriedky na manipuláciu s elektronickým dokumentom

Technické prostriedky umožňujúce manipuláciu s elektronickým dokumentom v definovaných formátoch v súčinnosti s bezpečným zariadením na vyhotovenie elektronického podpisu.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

prostriedky spracúvania informácií

Softvér, hardvér a dáta, ktoré sú potrebné na poskytovanie špecifickej služby pre verejnosť alebo pre informačno-komunikačnú štruktúru verejnej správy.

egov VÚS

prostriedok na overenie elektronického podpisu

Technické zariadenie alebo programové vybavenie, alebo algoritmy, alebo ich kombinácia, ktorých prostredníctvom môže overovateľ na základe podpísaného elektronického dokumentu a verejného kľúča patriaceho k súkromnému kľúču, ktorý bol použitý na vyhotovenie elektronického podpisu, overiť správnosť elektronického podpisu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

prostriedok na vyhotovenie elektronického podpisu

Technické zariadenie alebo programové vybavenie, alebo algoritmy, alebo ich kombinácia, ktorých prostredníctvom môže podpisovateľ vyhotoviť na základe elektronického dokumentu a súkromného kľúča podpisovateľa elektronický podpis elektronického dokumentu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

protokol

protocol

Pravidlá na komunikáciu medzi počítačmi, obvykle na úrovni jednej sieťovej vrstvy, ktoré určujú formát správ, postupy a spôsob ich výmeny. Popisujú napr. poradie posielania bitov po linke, nadviazanie a ukončenie

spojenia, formát výmeny dát medzi aplikáciami a pod.. Komunikačné protokoly na seba hierarchicky nadväzujú, nižšia vrstva poskytuje služby vyššej vrstve.

IKT KTD; VÚS

protokol prenosu súborov

file transfer protocol; FTP

Klient / server protokol určený na prenos súborov cez elektronickú sieť alebo internet.

IKT MF, Wikipedia SK

rastrová grafika

Spôsob spracovania obrazových informácií popisom jednotlivých bodov usporiadaných v pomyslenej mriežke. Každý bod má určenú svoju presnú polohu, farbu a prípadne priehľadnosť (alfa kanál).

IKT Wikipedia SK

Pozn.: Farba bodu môže byť popísaná napr. pomocou farebného modelu RGB, ktorý popisuje jednotlivé body miešaním troch základných farieb (červená, zelená, modrá). Množstvo použitých bitov potrebných na popis závisí od zvolenej farebnej hĺbky. Napríklad ak použijeme len čiernu a bielu farbu, stačí nám jediný bit pre každý bod. Veľkosť obrázka tiež závisí od rozlíšenia, ktoré sa udáva v DPI (počet bodov na palec).

rádiofrekvenčná identifikácia

radio frequency identification

Pozri RFID.

tel VÚS

rádiové spektrum

radio spectrum

Rádiové vlny s frekvenciami medzi 9 kHz a 3 000 GHz.

tel Rozhodnutie č. 676/2002/ES

rádiové vlny

radio waves

Elektromagnetické vlny s frekvenciou od 9 kHz do 3 000 GHz, ktoré sa šíria vo voľnom priestore bez umelého vedenia.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

rádiové zariadenie

radio facility

Elektronické komunikačné zariadenie alebo jeho technická časť, ktoré je schopné komunikovať pomocou vysielania, prijmu alebo vysielania a prijmu rádiových vln vo frekvenčnom spektre pridelenom pozemským alebo kozmickým rádiokomunikáciám.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.; VÚS

RDS-TMC

RDS-TMC (radio data system-traffic message channel)

Rádiový dátový systém - kanál dopravných správ; systém rádiového prenosu údajov využívajúci kanál pre

dopravné správy (TMC) s cieľom dodať koncovému zariadeniu aktuálne informácie o trase a premávke.

doprava VÚS

redakčný systém

content management system (CMS)

Systém, ktorý slúži na tvorbu a správu prezentácií na internete. Jeho podstatou je obsah, oddelený od dizajnu a funkcionality stránky. Obsahová zmena si nevyžaduje zmenu dizajnu alebo opravu ostatných informácií.

IKT Wikipedia SK; VÚS

Pozn.: vďaka redakčnému systému má používateľ možnosť meniť obsah stránok a nemusí pritom ovládať programovací alebo skriptovací jazyk.

referenčný register (verejnej správy)

Centrálny register, ktorý obsahuje referenčné údaje pre určitú oblasť. Osobitný právny predpis ustanovuje obsah, ako aj spôsob vytvárania, využívania a prevádzkovania referenčných údajov.

egov civil gov

Od vedenia, respektíve administratívnej správy vlastného registra treba odlišiť zdrojovú agendu registra, ktorá je spravidla súčasťou konkrétneho vecného úseku výkonu správy a jeho informačného systému.

referenčný údaj

Údaj registra, ktorý je v oblasti verejnej správy vo vzťahu k objektu vedenému v registri jedinečný, čiže je produktom zdrojovej agendy, konkrétneho úseku výkonu správy a využíva sa v ďalších informačných systémoch verejnej správy.

egov civil gov

register

Databáza údajov, ktoré využívajú informačné systémy.

egov NSIS; VÚS

„Databáza údajov, ktoré využívajú informačné systémy verejnej správy“.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

V citovanom zákone je definícia špecificky upravená pre informačné systémy verejnej správy.

Registre slúžia ako základné zdroje údajov napr. o fyzických a právnických osobách, nehnuteľnostiach a území štátu.

register kmeňových identifikátorov

Databáza kmeňových identifikátorov, ktoré sa používajú na jednoznačnú identifikáciu osôb.

egov VÚS

registračná autorita

Poskytovateľ certifikačných služieb, ktorý v mene certifikačnej autority vykonáva vybrané certifikačné činnosti a sprostredkúva služby certifikačnej autority držiteľom certifikátov a žiadateľom o vydanie certifikátu.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

RFC

[Request for Comments \(RFC\)](#)

Typ internetových noriem resp. štandardov, ktoré prijíma a vydáva Pracovná skupina pre internetové inžinierstvo (IETF) na základe sérií memoránd v súvislosti s rozvojom, inováciami a metodikami pre internetové technológie.

informatizácia *Wikipedia EN, MF*

RFID

[RFID \(radio frequency identification\)](#)

Technológia umožňujúca automatickú identifikáciu osôb, zvierat alebo predmetov na diaľku (decimetre až stovky metrov) a zachytenie údajov použitím rádiových signálov a RFID tagov, spojených so sledovaným objektom.

tel *VÚS*

RFID tag

[RFID tag](#)

Miniatúrny pasívny alebo aktívny elektronický prvok upevnený na sledovanom subjekte (predmete, zvierati alebo osobe), resp. do neho zabudovaný, ktorý prostredníctvom rádiových signálov a vzdialeného čítacieho zariadenia umožňuje tento subjekt jednoznačne identifikovať.

tel

riadenie rizika

[risk management](#)

Vedomý proces pochopenia rizika, dohodnutia sa na príslušných opatreniach a realizácii týchto opatrení na zníženie rizika na definovanú úroveň, ktorá je akceptovateľnou úrovňou rizika pri akceptovateľných nákladoch; tento prístup je charakterizovaný identifikovaním, meraním a riadením rizík na úroveň odpovedajúcu stanovenej úrovni.

bezp *COM (2004) 0702*

riziko

[risk](#)

Pravdepodobnosť, že zraniteľnosť v systéme ovplyvní overenie alebo dostupnosť, pravosť, integritu alebo dôvernosť spracúvaných alebo prenesených údajov, ako aj vážnosť dopadu úmyselného alebo neúmyselného využitia takejto zraniteľnosti.

bezp *Nariadenie (ES) č. 460/2004; VÚS*

rodový rozdiel

[gender gap](#)

Diskriminácia alebo oddelenie žien s ohľadom na mužov (napr. skutočnosť, že relatívne málo žien má technické vzdelanie alebo pracuje v technických odboroch).

informatizácia *elearningeu*

rozhodnutie (EÚ)

[decision](#)

Právny akt inštitúcií Spoločenstva, ktorý sa týka jednotlivého prípadu. Môže sa adresovať členským štátom, firmám alebo jednotlivcom. Má priamy právny účinok a je záväzný.

leg *Sakova eurVyr*

rozhranie

[interface](#)

Rozhranie definuje komunikačnú hranicu medzi dvoma entitami ako sú napr. softvér, hardvér alebo užívateľ. Vo všeobecnosti sa vzťahuje na fakt, ako sa entita prezentuje navonok. Rozhranie oddeľuje metódy externej komunikácie od internej prevádzky a dovoľuje vnútorné zmeny bez ovplyvnenia spôsobu, akým s ňou interagujú vonkajšie entity. Rozhranie môže vykonávať aj preklad medzi entitami, ktoré nepoužívajú jazyk resp. spôsob komunikácie, ako je napr. človek a počítač.

IKT *Wikipedia EN, MF*

„a) *koncový bod siete, ktorý je fyzickým bodom, v ktorom sa účastníkovi poskytuje pripojenie k verejnej sieti a v prípade sietí zahŕňajúcich spájanie alebo smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ktorá sa môže vzťahovať na telefónne číslo účastníka a jeho technické špecifikácie,*

b) *rozhranie v priestore, ktoré vymedzuje rádiovú spájajúcu cestu medzi rádiovými zariadeniami a jeho technické špecifikácie,*

c) *rozhranie na prepojenie sietí alebo pripojenie osobitných sietí a jeho technické špecifikácie alebo*

d) *rozhranie pre aplikačné programy, ktorým sú softvérové rozhrania medzi aplikáciami poskytovanými prevádzkovateľmi rozhlasového a televízneho vysielania alebo poskytovateľmi služieb a medzi prostriedkami v digitálnych televíznych zariadeniach určených pre digitálne televízne a rozhlasové služby a jeho technické špecifikácie.“*

tel *Zákon č. 610/2003 Z. z.*

Pozn.: V súvislosti s definovaným pojmom rozlišujeme užívateľské rozhranie (človek a počítač), fyzické rozhranie (hardvér a hardvér) a softvérové rozhranie (softvér a softvér).

rozlíšovacie číslo

[prefix](#)

Číslo pozostávajúce z jednej alebo viacerých číslic, ktoré umožňuje rozlíšiť rôzne typy formátov čísel, sietí a/alebo služieb.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

RTF

[RTF \(Rich Text Format\)](#)

Proprietárny formát určený na uchovávanie formátovaného textu.

IKT MF, SKOSI

Pozn.: Súbor sa označuje koncovkou .rtf.

sektorová sieť

Transeurópska telematická sieť pre správy alebo súbor služieb a aplikácií, určená na implementáciu alebo správnu podporu jednej určitej politiky Spoločenstva, opatrenia alebo cieľa.

interoperabilita Rozhodnutie 1720/1999/ES

sektorový osobný identifikátor (SOI); sektorový identifikátor fyzickej osoby (SIFO)

Sektorový identifikátor fyzickej osoby, využívaný v rámci daného sektoru verejnej správy (napr. zdravotníctvo). Odvádza sa z kmeňového identifikátora príslušnej osoby, pričom nie je možné späťne odvodiť pôvodný kmeňový identifikátor.

egov VÚS, MF

sekundárna legislatíva Spoločenstva

[secondary community legislation](#)

Legislatíva EÚ vo forme nariadení a smerníc.

leg Sakova eurVyr

sémantická interoperabilita

[semantic interoperability](#)

Postupy na zabezpečenie, aby akákoľvek aplikácia, ktorá sa pôvodne vyvinula na iný účel, presne porozumela významu vymieňaných informácií. Umožňuje systémom kombinovať získané informácie s inými informačnými zdrojmi a zmysluplne ich spracúvať.

interoperabilita IDABC EIF

shareware

[shareware](#)

Softvér, ktorý je možné voľne distribuovať a vyskúšať, avšak pri trvalom používaní je potrebné zaplatiť licenčný poplatok.

IKT SKOSI

schopnosť ochrany kritickej infraštruktúry

[CIP capability](#)

Spôsobilosť pripraviť sa na poškodenie alebo zničenie kritickej infraštruktúry, chrániť sa pred nimi, zmierniť ich rozsah, reagovať na ne a vzchopiť sa po nich.

bezp COM (2004) 0702

schválená hašovacia funkcia

Hašovacia funkcia uvedená v zozname schválených podpisových schém.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

schválená podpisová schéma

Podpisová schéma zo zoznamu podpisových schém schválených a zverejnených Národným bezpečnostným úradom.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

sieť na prenos údajov

Komunikačné prostredie umožňujúce prenos elektronického dokumentu od odosielateľa k prijímateľovi.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.

sieťové smerovacie číslo

Číslo, ktoré je odvodené a používané sieťou na smerovanie volaní k prenesenému číslu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

sieťový indikátor

[network indicator](#)

Časť poľa doplňujúcej služobnej informácie v oktete služobnej informácie, ktorá môže byť používaná na rozlíšenie správ prináležiacich jednotlivým signalizačným sieťam medzinárodnej, národnej a prechodovej.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

signatár

[signatory](#)

Osoba, ktorá je držiteľom zariadenia na vytvorenie podpisu (vrátane súkromného kľúča), schopná vyhotoviť elektronický podpis elektronického dokumentu a koná buď vo svojom mene, alebo v mene fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo subjektu, ktorý zastupuje.

epodpis Smernica 1999/93/ES; VÚS

signál

[signal](#)

Fyzikálne vyjadrenie informácie zvyčajne prostredníctvom zmeny parametra určitej veličiny.

tel VÚS

signalizačná správa

[signaling message](#)

Súbor signalizačných informácií prislúchajúcich k volaniu, riadiacej akcii, ktorá sa prenáša ako nedeliteľný celok.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

slovníkový útok

[dictionary attack](#)

Snaha o získanie prístupového hesla oprávneného užívateľa systému systematickým skúšaním potenciálnych hesiel z dostatočne veľkého slovníka možných hesiel.

bezp VÚS

služba informačnej spoločnosti

Služba poskytovaná na diaľku počas spojenia elektronických zariadení elektronickou komunikačnou sieťou spravidla za úhradu na žiadosť príjemcu služby informačnej spoločnosti, najmä komerčná komunikácia, spracovanie, prenos, uchovávanie, vyhľadávanie alebo zhromažďovanie dát a elektronická pošta okrem osobnej elektronickej pošty; službou informačnej spoločnosti nie sú rozhlasové a televízne vysielanie vrátane teletextu, hlasové telefonické služby, telefaxové služby a služby, ktorých obsah vylučuje ich poskytovanie na diaľku.

eobchod Zákon č. 22/2004 Z. z.

služba krátkych textových správ

[Short Message Service](#)

Pozri SMS.

tel VÚS

služba s pridanou hodnotou

[value added service](#)

Služba, ktorá vyžaduje spracovanie prevádzkových alebo lokalizačných údajov iných, ako sú prevádzkové údaje potrebné na prenos komunikácie alebo fakturácie.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

služba verejnej správy

[government service](#)

Služba poskytovaná verejnou správou v zmysle jedného uzavretého pracovného výsledku (výstupu) určitej organizačnej jednotky verejnej správy, ktorá má vecnú stránku služby zo zákona vo svojej kompetencii a spĺňa tieto podmienky:

- vytvára sa za účelom splnenia jednej úlohy,
- pozostáva zo skupiny čiastkových navzájom na seba nadväzujúcich činností,
- je nezávislá od faktu, či je tento dopyt dobrovoľný, alebo vzniká na základe povinnosti určenej právnou normou.

egov OPIS

služby LBS

[LBS \(location based services\)](#)

Informačné služby vzťahujúce sa na aktuálnu polohu príjemcu služby a poskytujúce informácie špecifické pre užívateľa.

informatizácia VÚS

smernica

[directive](#)

Riadiaci dokument, poriadok ako dokumentovaný postup opisujúci proces alebo činnosti vykonávané v organizácii; smernice sú súčasťou normatívnej dokumentácie organizácií verejného, ale aj súkromného sektora.

egov OPIS

smernica EÚ

[EU directive](#)

„Právny akt inštitúcií Spoločenstva, na základe ktorého sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali vhodné predpisy, ale spôsob a metódy na dosiahnutie cieľov, ktoré sú v ňom zakotvené, si môžu štáty zvoliť samy, t. j. nemá priamy právny účinok. Z hľadiska dosiahnutia stanoveného cieľa je teda pre členské štáty, ktorým je adresovaný, záväzný. Platnosť nadobúda vtedy, ak sa dá na vedomie tým, ktorým je určený. „

leg Sakova eurVyr

smerové číslo

[area code](#)

Číslo pozostávajúce z jednej alebo viacerých číslic, ktoré identifikuje geograficky určenú číslovaciu oblasť v rámci národnej siete; volí sa pred účastníckym číslom pri volaniach do inej číslovacej oblasti.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

SMS

[SMS \(Short Message Service\)](#)

Jedna zo základných služieb GSM, ktorá umožňuje prenos krátkych textových odkazov medzi mobilnými telefónmi. Správa môže byť doručená aj počas prebiehajúceho hovoru a taktiež pri presmerovaní volania.

tel VÚS

Pozn.: služba sa implementuje aj v pevnej sieti.

SMTP

[SMTP \(Simple Mail Transfer Protocol\)](#)

Protokol pre posielanie e-mailových správ medzi servermi.

IKT MF

SOAP

[SOAP \(Simple Object Access Protocol\)](#)

Protokol na výmenu správ, založený na XML, prostredníctvom štandardného protokolu HTTP.

IKT MF

spam

[spam](#)

Nevyžiadaná elektronická správa (najmä e-mail) obťažujúca príjemcu, ktorý nemá s odosielateľom nijaký konsenzuálny vzťah, obvykle ako reklama nejakého výrobku alebo služby, rozosielená zvyčajne naraz na väčší počet adries a s vyššou frekvenciou výskytu.

IKT VÚS

„Je zakázané zasielanie elektronickej pošty na účely priameho marketingu, z ktorej nie je známa totožnosť a adresa odosielateľa, na ktorú môže užívateľ zaslať žiadosť o skončenie zasielania takých správ.“

IKT Zákon č. 610/2003 Z. z.

Pozn.: Citovaný predpis uvádza pojem „nevyžiadaná komunikácia“.

spim

[spim \(SPam instant messages\)](#)

Spam pre komunikačné prostredie, ktoré zasiela textové elektronické správy v reálnom čase.

IKT Wikipedia EN, MF

spit

[spit \(SPam over Internet Telephony\)](#)

Spam šíriaci sa v prostredí IP telefónie.

IKT MF

spoľahlivosť

[reliability](#)

Pravdepodobnosť bezporuchového plnenia špecifickej funkcie v daných podmienkach počas stanovenej doby.

tel VÚS

spoliehajúca sa strana

Prijímateľ časovej pečiatky spoliehajúci sa na jej presnosť.

epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

Spoločná komunikačná sieť / Spoločné systémové rozhranie

[common communication network / common system interface \(CCN/CSI\)](#)

Sieť „CCN/CSI“ znamená spoločnú platformu založenú na Spoločnej komunikačnej sieti a Spoločnom systémovom rozhraní, ktorú vyvinulo spoločenstvo na zabezpečenie všetkých prenosov pomocou elektronických prostriedkov medzi príslušnými orgánmi v oblasti colného a daňového systému.

IKT Nariadenie (ES) č. 2073/2004

Pozn.: Tento pojem sa špecificky vzťahuje na oblasť ciel a dani.

spoločný modul

[shared module](#)

Najmä programový prostriedok opakovateľne a spoločne využívaný v informačných systémoch verejnej správy.

egov MF

spoločný prístup k metalickému skrúcanému páru účastníckeho vedenia

[shared access to the metallic twisted pair of the local loop](#)

Prístup k účastníckemu vedeniu alebo jeho úseku, ktorý oprávňuje iný podnik využiť časť frekvenčného spektra, ktoré sa nepoužíva na telefónnu službu, pričom hovorové pásmo frekvenčného spektra zostáva aj naďalej k dispozícii podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

Spoločný slovník obstarávania

[Common Procurement Vocabulary \(CPV\)](#)

Referenčná nomenklatúra, ktorá sa používa pri verejných zákazkách, ktorá bola prijatá nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 z 5. novembra 2002 o spoločnom slovníku obstarávania, pri súčasnom zabezpečení súladu s ostatnými existujúcimi nomenklatúrami.

obstarávanie Smernica 2004/17/ES

spoločný trh

[common market](#)

Colná únia, ktorá má spoločný systém obchodného práva umožňujúci voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a pracovných síl.

informatizácia glosareu; VÚS

Pozn.: Často sa využíva v súvislosti s ES. Známý názov pre colnú úniu, ktorá bola ustanovená v Zmluve o EHS zo dňa 25. marca 1957, ktorej cieľom je voľný pohyb tovarov, voľný pohyb pracovníkov, voľný pohyb služieb a voľný pohyb kapitálu, ako aj vytvorenie spoločných politík a spoločnej zahraničnej obchodnej politiky; toto všetko majú realizovať inštitúcie Spoločenstva.

spoofing

[spoofing](#)

Postup, v ktorom jeden komponent systému predstiera identitu iného komponentu (napríklad program použitý na získanie prístupového hesla iného užívateľa).

ochrana VÚS

spracúvanie osobných údajov

Vykonávanie akýchkoľvek operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, napr. ich získavanie, zhromažďovanie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie, kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, likvidácia, ich prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

správa

[message](#)

Akákoľvek informácia, ktorá sa vymieňa alebo prenáša medzi konečným počtom strán pomocou verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby. Nezahŕňa žiadne informácie prenášané ako súčasť televízneho alebo rozhlasového vysielania pre verejnosť prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete, okrem prípadov, v ktorých možno informácie priradiť k identifikovateľnému účastníkovi alebo užívateľom, ktorý tieto informácie prijíma.

ochrana *Smernica 2002/58/ES; VÚS*

správa certifikátov

Vydávanie, overovanie platnosti, zrušovanie, archivovanie certifikátov a certifikačné činnosti s tým spojené.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

správca informačného systému (verejnej správy)

(Povinná) osoba, ktorá určuje účel a prostriedky spracovania informácií a ktorá zodpovedá za správu a rozvoj daného informačného systému (verejnej správy).

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.

Pozn.: uvádzanú definíciu možno použiť všeobecne pre správcu informačného systému (vtedy sa slová „verejnej správy“ a „Povinná“ vypúšťa). Za osobu sa považuje fyzická alebo právnická osoba.

sprievodná informácia

Informácia, ktorá úzko súvisí s požadovanou informáciou.

informatizácia MF

„Informácia, ktorá úzko súvisí s požadovanou informáciou, najmä informácia o jej existencii, pôvode, počte, dôvode odmietnutia sprístupniť informáciu, o dobe, počas ktorej odmietnutie sprístupnenia informácie trvá, a kedy bude opätovne preskúmaný.“

informatizácia Zákon č. 211/2000 Z. z.

sprístupňovanie osobných údajov

Oznámenie osobných údajov alebo umožnenie prístupu k nim inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe s

výnimkou dotknutej osoby alebo oprávnenej osoby, ktorá ich nebude spracúvať ako prevádzkovateľ, zástupca prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľ.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

sprostredkovateľ

Orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa alebo zástupcu prevádzkovateľa.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

sprostredkovateľ informácií

[information broker](#)

1. Všeobecné označenie pre osoby alebo organizácie, ktoré sa zaoberajú sprostredkovaním a predajom informačných produktov a služieb.

2. Odborný pracovník, ktorý sprostredkúva kontakt koncového užívateľa s informačným systémom, napr. pri výbere databázy, nadviazaní telekomunikačného spojenia, formulovaní otázok v správnej syntaxi a vyhodnotení relevancie vyhľadávania.

informatizácia KTD

spyware

[spyware](#)

Typ softvéru, ktorý je navrhnutý tak, aby zachytával alebo prevzal čiastočnú kontrolu nad interakciou užívateľa s počítačom bez užívateľovho vedomia a monitorovaním činnosti užívateľa vytváral podmienky pre prípadne zneužitie počítača v prospech tretej strany.

IKT *Wikipedia EN, MF*

SSL

[SSL \(Secure Sockets Layer\)](#)

Protokol na zabezpečenú komunikáciu prostredníctvom internetu. SSL využíva pre svoje fungovanie osobný kľúč na zašifrovanie dát, ktoré sú prenášané cez SSL pripojenie.

IKT MF

stratégia e-governmentu

[eGovernment strategy](#)

Stanovenie základných cieľov a rámcových postupov zavádzania elektronickej verejnej správy.

egov VÚS

strategická priorita

[strategic priority](#)

Jedna z tematických priorit stratégie v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na r. 2007 - 2013,

ktorá sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich špecifických priorit s konkrétnymi, merateľnými cieľmi.

informatizácia NSRR

strategické usmernenia Spoločenstva

[Community strategic guidelines](#)

Dokument EK vymedzujúci jednotný rámec, ktorý majú členské štáty EÚ použiť pri vypracovávaní svojich Národných strategických referenčných rámcov a z nich vyplývajúcich operačných programov, stanovujúci rámec pre všetky ciele kohéznej politiky EÚ, priority Spoločenstva s cieľom podporovať vyvážený, harmonický a trvalo udržateľný rozvoj Spoločenstva.

informatizácia NSRR

subjekt informačného systému

Aktívna entita (osoba, proces alebo zariadenie činné na základe príkazu užívateľa) autorizovateľná pre získanie informácie z objektu, vydávanie príkazov ovplyvňujúcich udelenie prístupových práv k objektu, zmenu stavu objektu a pod..

bezp Metodická príručka

súbor

[file](#)

Množina informácií uložená na nosiči dát, ktorá je označená názvom, dĺžkou a dátumom vzniku. Veľkosť súboru sa udáva v bytoch a ich násobkoch (kB, MB, GB atď.). Súbor je zároveň elektronickým ekvivalentom papierového dokumentu.

VT KTD; VÚS

Pozn.: rozlišujú sa súbory rôznych typov (formátov), napr. textové, databázové, programové, obrazové alebo zvukové; pre vonkajšie rozlíšenie formátu súboru sa vo väčšine operačných systémov používa prípona, ktorá je súčasťou názvu súboru.

subsidiarita

[subsidiarity](#)

Zmluvne zakotvený princíp, podľa ktorého Spoločenstvo môže pristúpiť k akcii v oblastiach, ktoré nepatria do jeho výlučnej kompetencie len vtedy, ak sa ciele navrhovanej akcie nedajú v dostatočnej miere dosiahnuť samotnými členskými štátmi.

leg Sakova eurVyr

súhlas dotknutej osoby

Akýkoľvek slobodne daný výslovný a zrozumiteľný prejav vôle, ktorým dotknutá osoba na základe poskytnutých informácií vedome vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov.

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

súkromný kľúč

Tajná informácia, ktorá slúži na vyhotovenie elektronického podpisu elektronického dokumentu.

epodpis Zákon č.215/2002 Z. z.

SVG

[SVG \(scalable vector graphics\)](#)

Otvorený formát, vychádzajúci z XML, na reprezentáciu a výmenu vektorových obrázkov.

IKT SKOSI

symetrické šifrovanie

[symmetric-key cryptography](#)

Technika šifrovania, ktorá pracuje s dvoma identickými kľúčmi. Každý z nich je možné využiť na zašifrovanie a aj dešifrovanie.

ochrana VÚS

systém šifrovej ochrany informácií

Súbor prostriedkov šifrovej ochrany informácií spolu s celou infraštruktúrou na generovanie, distribúciu a likvidáciu šifrovaných materiálov po skončení ich platnosti.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

šablóna dokumentu

[document stencil](#)

Základné usporiadanie dokumentu podporované zvolenou alebo prispôsobenou predlohou na formátovanie vzhľadu stránky, odstavcov, štýlov, ako aj pre priradenie klávesov, použitie makier a pre ďalšie voliteľné možnosti.

IKT KTD; VÚS

škodlivé rušenie

[harmful interference](#)

Rušenie, ktoré ohrozuje funkciu rádionavigačnej služby alebo záchranných služieb, alebo inak vážne zhoršuje, marí alebo opakovane prerušuje rádiokomunikačnú službu vymedzenú v medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná, prevádzkovanú v súlade so zákonom.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.; VÚS

škodlivý softvér

[malign software, malware](#)

Softvér navrhnutý tak, aby infiltroval alebo poškodil informačný resp. počítačový systém bez vedomia jeho majiteľa.

bezp Wikipedia EN, MF

špecifická priorita

[specific priority](#)

Jedna z tematických priorít navzájom súvisiacich v rámci jednej strategickej priority stratégie v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 - 2013, s konkrétnymi, merateľnými cieľmi.

informatizácia NSRR

štandard

standard

Pravidlo definujúce prostredie, v ktorom IT produkt pracuje, podmienky jeho práce a spôsob jej vykonávania; vytvára základ pre opätovné použitie, prepojenie s okolitým prostredím, spoluprácu a prenositeľnosť.

informatizácia OPIS; VÚS

„Štandardom je súbor pravidiel spojených s vytváraním, rozvojom a využívaním informačných systémov verejnej správy, ktorý obsahuje charakteristiky, metódy, postupy a podmienky, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť a integrovateľnosť s inými informačnými systémami.

Štandardy musia byť otvorené a technologicky neutrálne.“

informatizácia Zákon č. 275/2006 Z. z.

Pozn.: vo všeobecnosti je štandard neformálna norma.

štandardizácia

standardization; standardisation

Proces tvorby štandardu.

informatizácia VÚS

štítko RFID

RFID tag

Miniatúrny pasívny alebo aktívny elektronický prvok upevnený na sledovanom subjekte (predmete, zvierati alebo osobe), resp. do neho zabudovaný, ktorý prostredníctvom rádiových signálov a vzdialeného čítacieho zariadenia umožňuje tento subjekt jednoznačne identifikovať.

tel VÚS

tabuľkový súbor

Elektronický súbor, určený na uchovávanie tabuliek.

IKT MF

Pozn.: Typickým príkladom je súbor programu Excell.

TCP (protokol kontroly prenosu)

TCP (Transmission Control Protocol)

Štandardný sieťový komunikačný protokol pre spojenie počítačových systémov na internete, ktorý zaručuje, že dáta odoslané z jedného konca spojenia budú prijaté na druhej strane spojenia v rovnakom poradí a bez chýbajúcich častí.

IKT Wikipedia SK

technická interoperabilita

technical interoperability

Postupy, ktoré zahŕňajú technické záležitosti prepájania počítačových systémov a služieb. Zahŕňa kľúčové aspekty, ako sú otvorené rozhrania, služby prepájania, integráciu údajov, middleware, prezentáciu a výmenu údajov, prístupnosť a služby zabezpečenia.

interoperabilita IDABC EIF

technické komponenty informačného systému

technical components of information system

Časti informačného systému povinnej osoby a informačno-komunikačné technológie, ktoré nenesú žiadne údaje, a ktoré možno považovať za súčasť informačnej činnosti; technickými komponentami informačného systému sú najmä štrukturovaná kabeľáž, sieťové karty, myši, zdroje.

egov MF

technický zabezpečovací prostriedok

Zariadenie alebo systém informujúci o stave a narušení objektu alebo chráneného priestoru.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

technologická infraštruktúra

technological infrastructure

Sústava vzájomne prepojených technických a programových prostriedkov umožňujúcich implementáciu a prevádzku informačných systémov verejnej správy.

egov MF

telefónne číslo

phone number

Režazec dekadických číslíc, ktoré jednoznačne identifikujú koncový bod verejnej siete. Číslo obsahuje informácie potrebné na smerovanie volaní k tomuto koncovému bodu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

Pozn.: V opatrení sa uvedený pojem definuje pod názvom „číslo“.

telekomunikácia

telecommunication

Diaľkový prenos informácií vo forme elektrických, optických, zvukových alebo iných signálov pomocou vedení, rádiovými vlnami, optickými alebo inými elektromagnetickými prenosovými systémami.

tel VÚS

Pozn.: tento pojem sa v praxi postupne nahrádza pojmom elektronická komunikácia.

telekomunikačné zariadenie

telecommunications facility

Technické zariadenie na vysielanie, prenos, smerovanie, príjem, prepojenie alebo spracovanie signálov a informácií vo forme obrazu, zvuku alebo dát prostredníctvom vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami, ako aj pridružené prostriedky.

tel. Zákon č. 610/2003 Z. z.

telematická sieť

telematic network

Jednotný systém dátovej komunikácie pozostávajúci z fyzickej infraštruktúry a prepojení, ako aj príslušných služieb a úrovni aplikácie, umožňujú tak výmenu informácií elektronicky medzi verejnými správami, organizáciami a jednotlivcami.

egov Rozhodnutie 2004/387/ES; VÚS

telematika

telematics

Integrované používanie telekomunikácií a informatiky, ktoré je známe aj ako IKT (informačno-komunikačné technológie).

IKT Wikipedia EN

telemedicina

telemedicine

Medicina na diaľku: používanie elektronických komunikácií na podporu diaľkového poskytovania lekárskeho služieb. Zahŕňa poskytovanie starostlivosti na mieste potreby prostredníctvom pripojených senzorov, prepínačov, middleware a referenčných systémov, ale aj kolektívnu spoluprácu vo forme prepojenej siete, ktorá disponuje bežnými vedomosťami a zručnosťami.

ezdrav euser

TENs

TENs (transeuropean networks)

Funkčné a infraštruktúrne prepojenia európskych regiónov zahŕňajúce dopravné siete (TEN-T), energetické siete (TEN-E) a komunikačné siete (eTEN).

informatizácia VÚS

textový súbor

text file

Elektronický súbor určený na ukladanie textových informácií.

IKT MF

TIFF

TIFF (Tagged Image File Format)

Formát určený na bezstratovú kompresiu grafiky.

IKT MF

Pozn.: Uvedený formát spravuje firma Adobe Systems. Súbor sa označuje koncovou príponou .tiff.

totožnosť

identity

Označenie identity dotýčnej osoby znakmi, ktoré umožňujú odlišiť dotýčnú osobu od iných; takými znakmi sú najmä meno, dátum narodenia, miesto narodenia, ale aj napr. názov firmy alebo alfanumerické popisy.

egov VÚS

Pozn.: synonymom je pojem identita.

transakcia

transaction

Uzatvorená a nedeliteľná operácia v rámci systému, ktorá sa realizuje celá, alebo sa neuskutoční vôbec. Obvykle ide o dva základné typy transakcií - počítačovú transakciu a vecnú transakciu. Pod počítačovou transakciou sa rozumie postupnosť databázových operácií, t.j. práca s údajmi v elektronickej forme. Vecná transakcia predstavuje logický celok, t.j. jeden alebo viacero procesných úkonov súvisiacich s vybavovaním vecí.

egov MF; VÚS

transeurópske siete

Pozri TENs.

informatizácia VÚS

tretia strana

third party

Subjekt verejnej správy alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba iná ako dotýčná osoba.

informatizácia MF

„Orgán štátnej správy, orgán územnej samosprávy, iný orgán verejnej moci alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba iná ako dotknutá osoba, vlastný prevádzkovateľ alebo zástupca prevádzkovateľa, jeho sprostredkovateľ a ich oprávnené osoby.“

ochrana Zákon č. 428/2002 Z. z.

trvalo udržateľný rozvoj

sustainable development

Rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov; zahŕňa zložku ekonomickú, sociálnu a environmentálnu.

informatizácia NSRR

TXT

[TXT \(text format\)](#)

Formát súboru, ktorý je určený na uchovávanie jednoduchého textu bez formátovania.

IKT MF

Pozn.: Súbor sa označuje koncovou príponou *.txt*.

typ certifikátu a časovej pečiatky

Skupina atribútov charakterizujúcich vydaný certifikát a časovú pečiatku z hľadiska ceny a odporúčaného využitia.

epodpis *Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.*

účastnícke číslo

[subscriber number](#)

Číslo, ktoré identifikuje účastníka pri volaniach v rámci vlastnej číslovacej oblasti.

tel *Opatrenie TÚSR č. O-14/2007*

účastnícke vedenie

[local loop](#)

Fyzické spojenie koncového bodu siete v priestoroch účastníka s hlavným rozvážačom alebo rovnocenným zariadením v pevnej verejnej telefónnej sieti.

tel *Zákon č. 610/2003 Z. z.*

účastnícky protokol

[subscriber's protocol](#)

Protokol dohodnutý medzi dvoma alebo viacerými účastníkmi na umožnenie vzájomnej komunikácie.

tel *VÚS*

účastník

[subscriber](#)

Koncový užívateľ, ktorý uzavrel s podnikom poskytujúcim verejné služby zmluvu o pripojení.

tel *Zákon č. 610/2003 Z. z.*

účel spracúvania osobných údajov

Vopred jednoznačne vymedzený alebo ustanovený zámer spracúvania osobných údajov, ktorý sa viaže na určitú činnosť.

ochrana *Zákon č. 428/2002 Z. z.*

udalosť

[event](#)

Konkrétna situácia osoby, riešenie ktorej je predmetom príslušnej agendy výkonu správy.

egov MF

UDDI

[UDDI \(Universal Description, Discovery and Integration\)](#)

Otvorená priemyselná iniciatíva založená na technológii XML so zameraním na identifikáciu a katalogizáciu poskytovaných služieb na internete, nezávisle od platformy.

informatizácia *Wikipedia EN, MF*

UDP (datagramový protokol užívateľa)

[UDP \(User Datagram Protocol\)](#)

Protokol, ktorý slúži na posielanie blokov dát v sieti, nazývaných aj paketov, bez overenia úspešnosti doručenia. Pri tomto protokole nemusí platiť, že dáta budú doručené v poradí, v akom boli odoslané.

informatizácia MF

Pozn.: Na overovanie poradia doručenia sa používa protokol TCP.

uchádzač

[tenderer](#)

Hospodársky subjekt, ktorý predloží ponuku.

obstarávanie *Smernica 2004/17/ES*

UIC (Medzinárodná železničná únia)

[UIC \(International union of railways\)](#)

Organizácia zaoberajúca sa výstavbou a prevádzkou železníc s prihliadnutím k potrebám medzinárodnej prepravy.

doprava *VÚS*

UMTS (univerzálny mobilný telekomunikačný systém)

[UMTS \(universal mobile telecommunications system\)](#)

Systém technológie mobilných telefónov tretej generácie. Pre rozhranie v priestore používa štandard W-CDMA. Užívatelia zdieľajúci jedno frekvenčné pásmo sú rozlišovaní na základe pridelovaných kódov.

tel *Wikipedia EN; VÚS*

update; aktualizácia

[update](#)

Pozri patch.

IKT *VÚS*

upgrade; modernizácia

[upgrade](#)

Náhrada hardvéru a/alebo softvéru novšími produktmi s cieľom modernizovať existujúci systém, aby vyhovoval súčasným potrebám.

IKT *VÚS*

úplný uvoľnený prístup

[full unbundled access](#)

Prístup k metalickému skrúcanému páru účastníckeho vedenia alebo jeho úseku, ktorý oprávňuje iný podnik využiť celé frekvenčné spektrum metalického skrúcaného

páru účastníckeho vedenia. Úsek metalického skrúcaného páru je časť účastníckeho vedenia spájajúca koncový bod siete v priestoroch účastníka so špecifikovaným prístupovým bodom účastníckeho vedenia.

tel Zákon č.610/2003 Z. z.

Pozn.: uvedený pojem sa vzťahuje iba na oblasť telekomunikácií

úroveň 0

Úroveň poskytovania elektronických služieb, pri ktorej je poskytovateľ služby bez pripojenia on-line (nemá verejne prístupnú webovú stránku) alebo sa na jeho stránke nenachádzajú informácie potrebné na začatie poskytovania príslušnej verejnej služby.

egov Cestovná mapa

Pozn.: uvádzané úrovne služieb sa prioritne vzťahujú na elektronické služby verejnej správy

úroveň I (informatívna úroveň)

Úroveň poskytovania elektronických služieb, pri ktorej sú u poskytovateľa služby dostupné len základné informácie pre prijímateľa, napr. kontakt (poštová alebo elektronická adresa inštitúcie poskytujúcej danú službu, prípadne mená konkrétnych pracovníkov), úradné hodiny, dokumenty a ďalšie náležitosti, ktoré sú potrebné pre začatie administratívneho spracovania príslušnej služby.

egov Cestovná mapa, MF

Pozn.: uvádzané úrovne služieb sa prioritne vzťahujú na elektronické služby verejnej správy, umiestnenie služby je najmä na verejne prístupnej webovej stránke

úroveň II (jednosmerná interakcia)

Úroveň poskytovania elektronických služieb umožňujúca prijímateľovi stiahnuť si od poskytovateľa služby tlačivá, formuláre alebo iné dokumenty, potrebné na začatie administratívneho spracovania príslušnej služby.

egov Cestovná mapa, MF

Pozn.: uvádzané úrovne služieb sa prioritne vzťahujú na elektronické služby verejnej správy, umiestnenie služby je najmä na verejne prístupnej webovej stránke

úroveň III (obojsmerná interakcia)

Úroveň poskytovania elektronických služieb verejnej správy umožňujúca vzájomnú komunikáciu medzi prijímateľom a poskytovateľom služby, t.j. napríklad po získaní tlačív potrebných na využitie príslušnej služby aj ich spätné odoslanie prostredníctvom tej istej aplikácie alebo v rámci tej istej webovej stránky; na zrealizovanie príslušnej služby sa vyžaduje autentizácia prijímateľa.

egov Cestovná mapa; VÚS

Pozn.: uvádzané úrovne služieb sa prioritne vzťahujú na elektronické služby verejnej správy, umiestnenie služby je najmä na verejne prístupnej webovej stránke

úroveň IV (transakčná úroveň)

Úroveň poskytovania elektronických služieb, pri ktorej má prijímateľ na mieste sprístupnenia služby možnosť príslušnú službu kompletne elektronicky spracovať (vrátane sledovania, prijatia rozhodnutia a uskutočnenia finančnej transakcie), t.j. poskytovaná služba sa realizuje bez priameho kontaktu prijímateľa s poskytovateľom služby, nahradzuje osobný alebo poštový kontakt medzi poskytovateľom a zákazníkom a nevyžaduje nijaké ďalšie administratívne („papierové“) konanie.

egov Cestovná mapa

Pozn.: uvádzané úrovne služieb sa prioritne vzťahujú na elektronické služby verejnej správy, umiestnenie služby je najmä na verejne prístupnej webovej stránke

úsek správy

Konkrétna vecná oblasť, v ktorej kompetencie, úlohy a povinnosti povinných osôb ustanovujú osobitné predpisy.

egov MF

ústredný portál

Informačný systém verejnej správy na poskytovanie služieb a informácií verejnosti povinnými osobami prostredníctvom spoločného prístupového miesta v sieti internet, ktoré zabezpečuje spoločné funkcie evidencie, autentizácie, autorizácie a podpory užívateľov, riadenia toku informácií a elektronických platieb poplatkov.

egov Zákon č. 275/2006 Z. z.; VÚS

utajovaná skutočnosť

state secret

Informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú z hľadiska záujmu Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením.

bezp Zákon č. 215/2004 Z. z.

útočník

attacker

Osoba usilujúca sa o nepovolený zásah do informačného systému. Jeho motívom môže byť napr. krádež, zneužitie, poškodenie dát alebo poškodenie celého systému.

bezp VÚS

útok

attack; incident

Úmyselné využitie zraniteľného miesta k spôsobeniu škôd/strát na aktívach informačného systému.

bezp Metodická príručka; VÚS

Pozn.: pozri aj bezpečnostný incident.

uvoľnený prístup k účastníckemu vedeniu unbundled access to the local loop

Úplný uvoľnený prístup alebo spoločný prístup k metalickému skrúcanému páru účastníckeho vedenia bez zmeny jeho vlastníctva.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

uzavretý systém

Systém slúžiaci výlučne pre vlastné potreby jeho účastníkov, ktorý vznikol na základe dohody účastníkov systému a ku ktorému majú prístup len účastníci systému; uzavretým systémom nie je informačný systém verejnej správy.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

užívateľ user

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá používa alebo požaduje poskytovanie verejne dostupnej služby. Za užívateľa sa obvykle považuje aj účastník a koncový užívateľ.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

Pozn.: niekedy sa používa aj výraz „používateľ“

vedenie siete lines of network

Líniové a inžinierske stavby elektronických komunikačných sietí a verejné technické vybavenie územia, najmä nadzemné a podzemné vedenia, diaľkové a miestne prenosové systémy, káblové distribučné systémy a rádiové trasy vrátane ich príslušenstva a pridružených prostriedkov, ako sú rozvádzače, zosilňovače, stožiare, nosiče, oporné a vytyčovací body, káblovody, káblové šachty a rúry.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

vektorová grafika

Spôsob spracovania obrazových informácií, pri ktorom sú jednotlivé súčasti obrázku zadané pomocou analyticky definovaných geometrických primitív (priamky, elipsy, kružnice atď).

IKT SKOSI

verejná sieť public network

Sieť úplne alebo prevažne používaná na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

verejná správa public administration

Systém zabezpečovania výkonnej činnosti štátu ako základného verejno-právneho subjektu a rovnako aj výkonnej činnosti ďalších verejno-právnych subjektov na správe vecí verejných; pozostáva z troch základných zložiek: štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií.

informatizácia NSIS

verejná telefónna sieť public telephone network

Sieť používaná na poskytovanie verejných telefónnych služieb; umožňuje prenos hlasovej komunikácie medzi koncovými bodmi siete alebo iné formy komunikácie, ako sú napríklad faksimilný prenos alebo prenos dát.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

verejná telefónna služba public telephone service

Verejná služba na uskutočnenie a príjem národných a medzinárodných volaní a na prístup k tiesňovým volaniam prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

verejné informačné služby public information services

Informačné služby pre neobmedzený prístup užívateľov, napr. informácie poskytované občanom týkajúce sa dôležitých informácií ako sú ponuka práce, obchodný register a iné.

egov POD model

verejnosť public

Subjekty mimo verejnej správy, t.j. subjekty podnikateľské, ktorými sú právnické/fyzické osoby podnikateľské; obyvateľstvo: občania, ostatné fyzické osoby nepodnikateľské, zdržujúce sa na území štátu alebo EÚ; ostatné nepodnikateľské subjekty.

egov MF; VÚS

verejno-súkromné partnerstvá Public Private Partnership

Pozri PPP.
EU VÚS

verejný kľúč public key

Informácia dostupná overovateľovi, ktorá slúži na overenie správnosti elektronického podpisu vyhotoveného pomocou súkromného kľúča patriaceho k danému verejnému kľúču.

epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

verejný podpisový kľúč

Kryptografický kľúč využívaný na overenie elektronického podpisu.

bezp Zákon č. 215/2002 Z. z.

verejný prenos

Šírenie alebo predvedenie diela akýmikoľvek technickými prostriedkami na šírenie zvukov alebo zvukov a obrazov súčasne, alebo ich vyjadrenie po drôte alebo bezdrôtovo tak, že toto dielo môžu vnímať osoby na miestach, kde by ich bez tohto prenosu nemohli vnímať; verejný prenos zahŕňa aj káblovú retransmisiu, vysielanie a sprístupňovanie verejnosti.

IKT Zákon č. 618/2003 Z. z.

verejný telefónny automat (VTA)

public pay telephone

Verejne dostupný telefón, za ktorého používanie sa môže platiť najmä mincami, kreditnými kartami, debetnými kartami alebo predplatenými kartami vrátane kariet s volacími kódmi.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

verejný záujem

public interest

Dôležitý záujem štátu realizovaný pri výkone verejnej moci, ktorý prevažuje nad oprávneným záujmom fyzickej osoby alebo viacerých fyzických osôb; prináša majetkový prospech alebo iný prospech ostatným fyzickým osobám alebo mnohým z nich a bez jeho realizácie by mohli vzniknúť rozsiahle alebo nenahraditeľné škody.

informatizácia Zákon č. 428/2002 Z. z.

viacnásobné účastnícke číslo

multiple subscriber number

Číslo používané na identifikáciu jedného alebo viacerých koncových zariadení pripojených na prístup digitálnej siete integrovaných služieb (ISDN).

tel Opatrenie TÚSR č. O-7/2004

video streaming

video streaming

Priame prehrávanie obrazového / video záznamu v reálnom čase počas elektronického prenosu prostredníctvom elektronických sietí ako napr. internet.

informatizácia MF

video súbor

video file

Elektronický súbor určený na uchovávanie obrazu.

IKT MF

vírus; počítačový vírus

virus

Typ škodlivého softvéru, ktorý dokáže sám seba rozmnožovať pridávaním svojho kódu do iných programov.

bezp Wikipedia SK, MF

VMS (premenlivé dopravné značenie)

VMS (variable message sign)

Cestné dopravné značenie zobrazujúce nastaviteľné dopravné značky, správy a informácie na riadenie a ovplyvňovanie cestnej premávky, ovládané pomocou špecifického elektronického komunikačného kanála.

doprava VÚS

vnútro systémová interferencia

intrasystem interference

Vysokofrekvenčná interferencia v systéme spôsobená signálmi z toho istého systému.

tel VÚS

volací plán

calling plan

Režazec alebo kombinácia dekadických číslic, symbolov a doplnujúcich informácií, ktoré definujú metódu používania číslovacieho plánu; volací plán zahŕňa prefixy a iné doplnujúce informácie požadované na úplnú voľbu.

tel Opatrenie TÚSR č. O-14/2007

volanie

call

Elektronické komunikačné spojenie zostavené prostredníctvom verejnej telefónnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase.

tel Zákon č. 610/2003 Z. z.

všeobecná doména najvyššej úrovne

generic top level domain; gTLD;

Pozri generická doména najvyššej úrovne.

IKT Wikipedia SK, MF

vybavenie na jednom mieste

Systém práce verejných inštitúcií poskytujúci občanom a obyvateľom všetky požadované informácie a služby „pod jednou strechou“.

egov VÚS

vydavateľ certifikátu

Certifikačná autorita alebo úrad.
epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

vydavateľ časovej pečiatky

Akreditovaná certifikačná autorita poskytujúca službu časových pečiatok.
epodpis Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.

vyhradené informačné služby

Informačné služby určené pre vyhradenú skupinu užívateľov, napr. špecifické riešenia vo vnútri rezortu.
egov POD model

výkon správy

Činnosti subjektu verejnej správy, ktoré mu vyplývajú z kompetencií, povinností a úloh ustanovených osobitným predpisom, alebo z právomoci rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb.
informatizácia MF

výmenný formát

Typ elektronického súboru alebo správy, ktorý sa používa pri komunikácii a výmene súborov alebo správ.
egov MF

výstup

Osvedčená listinná podoba elektronického odpisu, opatrená osvedčovacou doložkou. Výstup, ktorý obsahuje údaje zapísané do informačného systému verejnej správy na základe listín vydaných povinnými osobami v medziach ich právomocí, je verejnou listinou.
informatizácia Zákon č. 275/2006 Z. z.

vzájomná súčinnosť

Pozri interoperabilita.
egov VÚS

W3C

[W3C \(World Wide Web Consortium\)](#)

Organizácia, ktorá vyvíja navzájom prepojitelné technológie napríklad špecifikácie, smernice, softvér a nástroje za účelom využitia plného potenciálu sietí a internetu.
informatizácia MF

WAI

[WAI \(Web Accessibility Initiative\)](#)

Iniciatíva organizácie W3C, zameraná na maximálnu dostupnosť webových stránok pre všetkých, so zameraním najmä na znevýhodnené skupiny.

informatizácia MF

WCAG (smernice prístupnosti webových stránok)

[WCAG \(Web Content Accessibility Guidelines\)](#)

Smernice pre prístupnosť webových stránok a elektronického obsahu, ktoré sú vytvárané v rámci iniciatívy WAI.

informatizácia MF

webová služba

[web service](#)

Softvérový komponent, ktorý je navrhnutý na podporu sieťovej interakcie dvoch koncových zariadení (napr. PC).

IKT MF

webová stránka

[web page](#)

Verejne on-line dostupné miesto na internete, sprístupňované prostredníctvom webového prehliadača a využívajúce protokol http prípadne https.

informatizácia MF

„Verejne prístupná internetová stránka pre užívateľov poskytovaná bez obmedzení a bezplatne (s výnimkou niektorých spoplatnených služieb) spracovateľom služby alebo iným povereným správcom.“

informatizácia OPIS

„Zdroj informácií, vhodný pre World Wide Web (WWW) a prístupný prostredníctvom webového prehliadača. Tieto informácie sú obvykle vo formáte HTML alebo XHTML a môžu poskytovať navigáciu na iné webové stránky pomocou hypertextových prepojení.“

informatizácia Wikipedia EN

webové sídlo

[web site; website](#)

Úplný a ucelený súbor webových stránok v správe jednej osoby; webová stránka tvorí jednu stranu webového sídla, ktorou je vizuálna obrazovka, a to aj v prípade, ak je zložená z viacerých rámov; webové sídlo má pridelenú minimálne jednu doménu.

informatizácia MF

„Úplný a ucelený súbor webových stránok v správe jednej povinnej osoby; povinná osoba môže vlastniť rôzne webové sídla, pokiaľ tieto majú odlišné určenie a účel; webová stránka tvorí jednu stranu webového sídla, ktorou je vizuálna obrazovka, a to aj v prípade, ak je zložená z viacerých rámov; webové sídlo má pridelenú minimálne jednu doménu.“

egov MF

Windows Media Formats

[Windows Media Formats](#)

Proprietárne formáty určené na prehrávanie audio a video súborov v reálnom čase a ich uchovávanie.

IKT MF

Pozn.: Súbor y sa označuje koncovou príponou .asf, .wma alebo .wmv.

WSDL (popisný jazyk webových služieb)

[WSDL \(Web Services Description Language\)](#)

Štandardizovaný jazyk, ktorý popisuje webové služby takým spôsobom, že ich môžu používať odlišné aplikácie bez potreby poznať ďalšie realizačné podrobnosti alebo používať rovnaký programovací jazyk.

Informatizácia MF

XML (rozšíriteľný značkovací jazyk)

[XML \(extensible markup language\)](#)

Viacúčelový značkovací jazyk, odporúčaný konzorciom W3C, určený na vytváranie špeciálnych jazykov so značkami, vhodných na popis rôznych druhov dát.

IKT MF

Pozn.: Je zjednodušenou podmnožinou jazyka Standard Generalized Markup Language (SGML).

Zablokovanie údajov

[blocking of data](#)

Opatrenie, ktoré zachováva údaje a zamedzuje ich vkladanie, spracovanie alebo prenos.

Ochrana KTD

zadné dvierka

[backdoor](#)

Program resp. softvér, ktorý umožňuje prístup do počítača nezvankej osobe.

Bezp MF

základná báza údajov pre geografický informačný systém

[Primary Data Base for the Geographic Information System](#)

Model reálneho sveta a k nemu sa vzťahujúcich javov s časovými aspektami, s úrovňou podrobností zodpovedajúcou obsahu Základnej mapy Slovenskej republiky v mierke 1:10 000, obsahujúci informácie spracúvané počítačom, ktoré popisujú prezentovaný model, definujú jeho polohu, tvar, vlastnosti, spojenia pomocou priestorovo lokalizovaných vzťahov, aspekty kvality umožňujúce analyzovanie javov a grafické prezentácie.

Informatizácia Zákon č. 215/1995 Z. z.

základné kategórie služieb

Dvadsať najdôležitejších služieb verejnej správy, ktoré sa majú poskytovať v elektronickej forme a v režime on-line, schválených v dokumente Stratégia informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a Akčný plán (uznesenie vlády SR č. 43 z 21.1.2004) v súlade s akčným plánom Európskej únie eEurope+ .

egov Cestovná mapa

základné služby telematickej siete

Funkcie telematickej siete, ktoré vyhovujú všeobecným užívateľským požiadavkám ako je zber dát, šírenie dát, výmena dát a ochrana. Charakteristiky každej služby musia byť jasne špecifikované a spojené s garantovanou úrovňou kvality.

Interoperabilita Rozhodnutie 1720/1999/ES

zálohovanie dát

[data backup](#)

Vytváranie duplicitnej kópie dát. Môže byť vykonávané manuálne alebo automaticky. Duplicitná kópia slúži na obnovenie pôvodných dát, ak došlo k ich poškodeniu alebo zničeniu.

VT Wikipedia SK; VÚS

záplata

[patch](#)

Pozri patch.

IKT VÚS

zariadenia informačného systému

Také časti informačného systému, ktoré môžu niesť údaje; zariadeniami informačného systému sú najmä počítače, prenosné počítače, pamäťové médiá.

informatizácia MF

zariadenie

[equipment](#)

Funkčne i konštrukčne usporiadané zoskupenie funkčných jednotiek s odpovedajúcim programovým vybavením a definovanými rozhraniami určené na vykonávanie definovanej činnosti.

Tel VÚS

zariadenie na overenie podpisu

[signature-verification device](#)

Nakonfigurovaný softvér alebo hardvér, používaný na implementáciu dát na overenie podpisu.

Epodpis Smernica 1999/93/ES

zariadenie na vytvorenie bezpečného podpisu

[secure-signature creation device](#)

Zariadenie na vytvorenie podpisu, ktoré spĺňa požiadavky uvedené v prílohe III smernice 1999/93/ES.

Epodpis Smernica 1999/93/ES; VÚS

Pozn.: slovenský preklad smernice používa termín bezpečné zariadenie na vytvorenie podpisu.

Zariadenie na vytvorenie podpisu

signature-creation device

Nakonfigurovaný softvér alebo hardvér, používaný na implementáciu dát na vytvorenie podpisu.

Epodpis Smernica 1999/93/ES

zaručený elektronický podpis

advanced electronic signature

Elektronický podpis, pre ktorý platí:

- je vyhotovený pomocou súkromného kľúča, ktorý je určený na vyhotovenie zaručeného elektronického podpisu,
- možno ho vyhotoviť len s použitím bezpečného zariadenia na vyhotovovanie elektronického podpisu,
- spôsob jeho vyhotovovania umožňuje spoľahlivo určiť, ktorá fyzická osoba zaručený elektronický podpis vyhotovila,
- na verejný kľúč patriaci k súkromnému kľúču použitému na vyhotovenie zaručeného elektronického podpisu je vydaný kvalifikovaný certifikát.

Epodpis Zákon č. 215/2002 Z. z.

„Elektronický podpis, ktorý spĺňa nasledujúce požiadavky:

- je jedinečne spojený s podpisovateľom;
- je schopný identifikovať podpisovateľa;
- je vytvorený s využitím prostriedkov, ktoré môže podpisovateľ držať vo svojej výlučnej moci, a
- je prepojený s dátami, na ktoré sa vzťahuje, takým spôsobom, že každú dodatočnú zmenu dát možno hneď zistiť.“

Epodpis Smernica 1999/93/ES; VÚS

zástupca prevádzkovateľa

Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá na území Slovenskej republiky zastupuje prevádzkovateľa so sídlom alebo s trvalým pobytom v tretej krajine.

Informatizácia Zákon č. 428/2002 Z. z.

záujemca

candidate

Hospodársky subjekt, ktorý sa snaží získať výzvu na účasť v užšom alebo v rokovacom konaní.

Obstarávanie Smernica 2004/17/ES

záväzné štandardy v zdravotníctve

Nástroje porovnateľnosti, informačno-komunikačné technológie, štruktúry a formáty dátových rozhraní, štruktúra, kvalita, čas a spôsob evidencie údajov a poskytovania údajov a ďalšie štandardizované predpisy a postupy.

Ezdrav Zákon č. 576/2004 Z. z.; VÚS

Pozn.: údaje evidované v zdravotníckych informačných systémoch musia byť zrozumiteľné, prehľadné a preukazné a musia poskytovať pravdivý obraz o zaznamenaných skutočnostiach. Záväzné štandardy ustanovuje ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

Zdieľanie

sharing

Spoločné používanie alebo súčasné spoločné používanie.

IKT VÚS

Pozn.: pojem sa často používa v súvislosti s dátami. Užívatelia zdieľajú dáta, ak ich používajú spoločne, často v tom istom čase.

Zdokonalený elektronický podpis

advanced electronic signature

Pozri zaručený elektronický podpis.

Epodpis VÚS

zdravotnícke informačné systémy

Súbory softvérových, hardvérových a iných prostriedkov určených na evidenciu, kontrolu, spracovanie a poskytovanie údajov týkajúcich sa zdravotníctva.

Ezdrav Zákon č. 576/2004 Z. z.

Zelená kniha

Green Paper

Konzultačný dokument Európskej komisie v špecifických strategických oblastiach (doprava, kozmická politika, duševné zdravie a pod.).

EU VÚS

zhotoviteľ databázy

Fyzická osoba alebo právnická osoba, na ktorej podnet, účet a zodpovednosť bola databáza vytvorená.

IKT Zákon č. 618/2003 Z. z.

ZIP formát; ZIP

ZIP format

Otvorený formát určený na bezstratovú kompresiu a archiváciu dát.

IKT MF, SKOSI

Pozn.: Súbor sa označuje koncovou príponou .zip alebo .gzip. Samotný ZIP je algoritmus, ktorého názov nie je skratkou, ale ekvivalentom slova „rýchlosť“.

Zmluva o Európskej únii

[Treaty on European Union](#)

Pozri Maastrichtská zmluva.

Leg *Sakova eurVyr*

zoznam zrušených certifikátov

[certificate revocation list \(CRL\)](#)

Elektronický dokument, ktorým vydavateľ certifikátov, ktorý spravuje tieto certifikáty, oznamuje predčasné ukončenie ich platnosti.

Epodpis *Zákon č. 215/2002 Z. z.*

zraniteľné miesto

[vulnerable place](#)

Slabina (slabé miesto) informačného systému využiteľná na spôsobenie škôd alebo strát útokom na informačný systém.

Bezp *Metodická príručka*

zraniteľnosť

[vulnerability](#)

Vlastnosť prvku v návrhu, vyhotovení alebo prevádzke kritickej infraštruktúry, ktorá ju činí citlivou na zničenie alebo uvedenie do stavu nespôsobilosti prostredníctvom ohrozenia.

Bezp *COM (2004) 0702*

zverejnená informácia

Informácia, ktorú môže každý opakovane vyhľadávať a získavať, najmä informácia publikovaná v tlači alebo vydaná na inom hmotnom nosiči dát umožňujúcom zápis

a uchovanie informácie, alebo vystavená na úradnej tabuli s možnosťou voľného prístupu, alebo sprístupnená pomocou zariadenia umožňujúceho hromadný prístup, alebo umiestnená vo verejnej knižnici.

Informatizácia *Zákon č. 211/2000 Z. z.*

zverejňovanie osobných údajov

Publikovanie, uverejnenie alebo vystavenie osobných údajov na verejnosti prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, verejne prístupných počítačových sietí, verejným vykonaním alebo vystavením diela, verejným vyhlásením, uvedením vo verejnom zozname, v registri alebo v operáte, ich umiestnením na úradnej tabuli alebo na inom verejne prístupnom mieste.

Ochrana *Zákon č. 428/2002 Z. z.*

zvukovo-obrazový záznam

[audio-visual record](#)

Záznam zvukov aj obrazov, ktoré sú vnímateľné sluchom aj zrakom bez ohľadu na to, akým spôsobom a na akom nosiči sa tieto zvuky a obrazy zaznamenávajú.

IKT *Zákon č. 618/2003 Z. z.*

žiadateľ o informáciu

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá žiada o sprístupnenie informácie.

Informatizácia *Zákon č. 211/2000 Z. z.; VÚS*

†

Význam použitých skratiek

Skrátená citácia	Úplná citácia
Zákon č. 22/2004 Z. z.	Zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 24/2007 Z. z.	Zákon č. 24/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 166/2003 Z. z.	Zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 211/2000 Z. z.	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 215/1995 Z. z.	Zákon č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov
Zákon č. 215/2002 Z. z.	Zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 215/2004 Z. z.	Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 275/2006 Z. z.	Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 678/2006 Z. z.
Zákon č. 428/2002 Z. z.	Zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 444/2006 Z. z.	Úplné znenie zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva
Zákon č. 576/2004 Z. z.	Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 610/2003 Z. z.	Zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov
Zákon č. 618/2003 Z. z.	Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov
Cestovná mapa	Návrh cestovnej mapy zavádzania elektronických služieb verejnej správy (uznesenie vlády SR č. 837 z 19.10.2005)
civil gov	Časopis vlády Slovenskej republiky Verejná správa, ročník 2006 http://www.civil.gov.sk/p17-2006-25-26/p17-c25-26-2006-32.shtm
COM (2003) 567	KOM (2003) 567 final, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the regions - The Role of eGovernment for Europe's Future.
COM (2004) 0702	KOM (2004) 0702 v konečnom znení, Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu - Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu.
COM (2004) 356	KOM (2004) 356 final, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - e-Health – making healthcare better for European citizens: An action plan for a European e-Health Area.
COM (2007) 385	KOM(2007) 385 v konečnom znení, Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade - Správa o implementácii, fungovaní a efektívnosti domény najvyššej úrovne „eu“

elearningeu	On-line glosár elearningeuropa.info http://www.elearningeuropa.info/main/index.php?page=glossary
euser	Európsky glosár telemedicíny http://www.euser-eu.org/Glossary.asp?GlossaryID=86&MenuID=3
glosareu	Glosár- Biela kniha (AJ-SJ-NJ-FJ). http://aprox.government.gov.sk/webdata/termslov.nsf/filesview/termslov/\$FILE/glosarEU.pdf
IDABC	Glosár technologických pojmov IDABC http://ec.europa.eu/idabc/en/chapter/5892
IDABC EIF	EUROPEAN INTEROPERABILITY FRAMEWORK FOR PAN-EUROPEAN eGOVERNMENT SERVICES
ISO 1087-2:2000	ISO 1087-2:2000
ISO 5127-2003	ISO 5127-2003
ISO 690-2-2000:3.5	ISO 690-2-2000:3.5
ISO/IEC 2382-1	ISO/IEC 2382-1:1992
Konc ident	Koncepcia zavedenia jednoznačného identifikátora pre komunikáciu medzi informačnými systémami verejnej správy a vytvorenie jednoznačného identifikátora obyvateľa z rodného čísla
KTD	KTD – Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV). http://sigma.nkp.cz/cze/ktid
legislatívne pravidlá	Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky
Metodická príručka	Petr Hanáček, Jan Staudek: Bezpečnosť informačných systémů, Metodická příručka zabezpečování produktů a systémů budovaných na bázi informačních technologií, Úřad pro státní informační systém, 2000
MF	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MK	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky; http://www.culture.gov.sk/ministerstvo/strukturalne-fondy-eu/terminologia
MV	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Nariadenie (ES) č. 460/2004	Nariadenie (ES) č. 460/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 10. marca 2004 ustanovujúce Európsku agentúru pre bezpečnosť sietí a informácií (Ú. v. L 077, 13.3.2004, s. 1)
Nariadenie (ES) č. 2073/2004	Nariadenie Rady (ES) č. 2073/2004 zo 16. novembra 2004 o správnej spolupráci v oblasti spotrebných daní
Vyhláška NBÚ č. 339/2004 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 339/2004 Z. z. o bezpečnosti technických prostriedkov
Vyhláška NBÚ č. 537/2002 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 537/2002 Z. z. o formáte a spôsobe vyhotovenia zaručeného elektronického podpisu, spôsobe zverejňovania verejného kľúča úradu, postupe pri overovaní a podmienkach overovania zaručeného elektronického podpisu, formáte časovej pečiatky a spôsobe jej vyhotovenia, požiadavkách na zdroj časových údajov a požiadavkách na vedenie dokumentácie časových pečiatok (o vyhotovení a overovaní elektronického podpisu a časovej pečiatky)
Vyhláška NBÚ č. 538/2002 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 538/2002 Z. z. o formáte a obsahu kvalifikovaného certifikátu, o správe kvalifikovaných certifikátov a o formáte, periodicite a spôsobe vydávania zoznamu zrušených kvalifikovaných certifikátov (o kvalifikovaných certifikátoch)
Vyhláška NBÚ č. 539/2002 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 539/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na bezpečné zariadenia na vyhotovovanie časovej pečiatky a požiadavky na produkty pre elektronický podpis (o produktoch elektronického podpisu)

Vyhláška NBÚ č. 541/2002 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 541/2002 Z. z. o obsahu a rozsahu prevádzkovej dokumentácie vedenej certifikačnou autoritou a o bezpečnostných pravidlách a pravidlách na výkon certifikačných činností
Vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.	Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 542/2002 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku
NSIS	Návrh stratégie informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a Akčného plánu (materiál z rokovania vlády SR 21.1.2004, uznesenie č. 43, príloha 2)
NSRR	Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007-2013 - upravené nové znenie (materiál z rokovania vlády SR 17.5.2006, uznesenie č. 457/2006, príloha 2)
OPIS	Návrh operačného programu Informatizácia spoločnosti - NSRR SR 2007-2013 (uznesenie vlády SR č. 1004 zo 6.12.2006)
Opatrenie TÚSR č. O-14/2007	Opatrenie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 1. februára 2007 č. O - 14/2007, o číslovacom pláne
Opatrenie TÚSR č. O-7/2004	Opatrenie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky zo dňa 16. decembra 2004, č. O - 7/2004, ktorým sa ustanovujú podrobnosti zabezpečenia prenositeľnosti čísla
Opensite	Internetová encyklopédia Opensite http://open-site.org/
POD model	Procesný, organizačný a dátový model informatizácie služieb verejnej správy, verzia 01.00; Bratislava, 30.6.2005; S&K management systems
Přibyl	Kniha „Intelligentní dopravní systémy“ – P. Přibyl, M. Svítek
Rozhodnutie č. 1720/1999/ES	Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady 1720/1999/ES z 12. júla 1999 prijímajúce sériu akcií a opatrení na zabezpečenie interoperability a prístupu k transeurópskym sieťam pre elektronickú výmenu dát medzi správami (IDA)
Rozhodnutie č. 2004/387/ES	Korigendum ku Rozhodnutiu Komisie 2004/387/ES z 28. apríla 2004 - Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady 2004/387/ES z 21. apríla 2004 o vzájomnej súčinnosti pri poskytovaní paneurópskych e-government služieb pre verejnú správu, podnikateľské subjekty a občanov (IDABC) (Ú. v. L 181, 18.5.2004, s. 25)
Rozhodnutie č. 70/2008/ES	Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 70/2008/ES z 15. januára 2008 o colnom a obchodnom prostredí bez dokladov v papierovej forme
Rozhodnutie č. 676/2002/ES	Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 676/2002/ES zo 7. marca 2002 o regulačnom rámci pre politiku rádiového spektra v Európskom spoločenstve (rozhodnutie o rádiovom spektre) (Ú. v. L 108, 24.4.2002, s. 1)
Sakova eurVyr	Beáta Šaková, Anglicko-slovenský slovník európskych výrazov. Bratislava 1999.
SKOSI	Slovenská open source iniciatíva
Smernica 1999/93/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/93/ES o rámci spoločenstva pre elektronické podpisy
Smernica 2002/58/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 o spracúvaní osobných údajov a ochrane súkromia v oblasti elektronických komunikácií (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách)
Smernica 2003/98/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o využití informácií verejnej správy
Smernica 2004/17/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. L 134, 30.4.2004, s. 1)

Smernica 2007/2/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire) (Ú. V. L 108, 25.4.2007, s. 1)
Smernica 96/9/ES	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. L 077, 27.3.1996, s. 20)
SR	Slovenská republika
Vyhláška ŠÚ SR č. 438/2004 Z. z.	Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 438/2004 Z. z., ktorou sa vydáva klasifikácia štatistických územných jednotiek
Term. a výkl. slovník	Katuščák, Dušan: Informačná výchova: terminologický a výkladový slovník odbor knižničná a informačná veda /Dušan Katuščák, Marta Matthaeidesová, Marta Nováková ...[et al.]. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998. – 375 s. – (Terminologický a výkladový slovník; zv. 6), 266 Sk, ISBN 80-08-02818-1: http://www.slk.gov.sk/iml12002/terminologic.htm
VÚS	Označuje pojem, definovaný Výskumným ústavom spojov
Vyhláška MŠ SR č. 192/2003 Z. z.	Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 192/2003 Z. z. o prevádzkovaní a činnosti celoštátneho informačného systému výskumného a vývojového potenciálu Slovenskej republiky (zrušená, uvedená iba z dôvodu citácie)
Výnos MDPT SR zo 14. júla 2006 č. 1706/M-2006	Výnos Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky zo 14. júla 2006 č. 1706/M-2006 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy
Wikipedia EN	Wikipédia, anglické znenie. http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
Wikipedia SK	Wikipédia, slobodná encyklopédia. http://sk.wikipedia.org/

Oblasť

Pojmy uvádzané v glosári sa začleňujú do týchto oblastí:

Skratka	Význam
bezp	bezpečnosť
doprava	doprava
egov	e-government
elearning	Elearning
eobchod	elektronický obchod
epodpis	elektronický podpis
EU	legislatívne pojmy Európskej únie/Európskeho spoločenstva
ezdrav	elektronické zdravotníctvo (e-health)
IKT	informačno-komunikačné technológie
informatizácia	informatizácia
inštitúcie	inštitúcie
interoperabilita	interoperabilita e-governmentu
ISO	norma ISO
leg	legislatívny pojem
obstarávanie	obstarávanie
ochrana	ochrana údajov
SR	Slovenská republika
štatistika	štatistika
Tel	elektronické komunikácie (telekomunikácie)
VT	výpočtová technika
VÚS	Výskumný ústav spojov

Ing. Pavel Bojňanský, v.r.
generálny riaditeľ
sektora informatizácie spoločnosti